

Zirgu Pasts

Nr. 6 (27)

2009. gada jūnijs-jūlijs

Latvijas čempionāts

Zirgi Igaunijā

Ziedu laikā

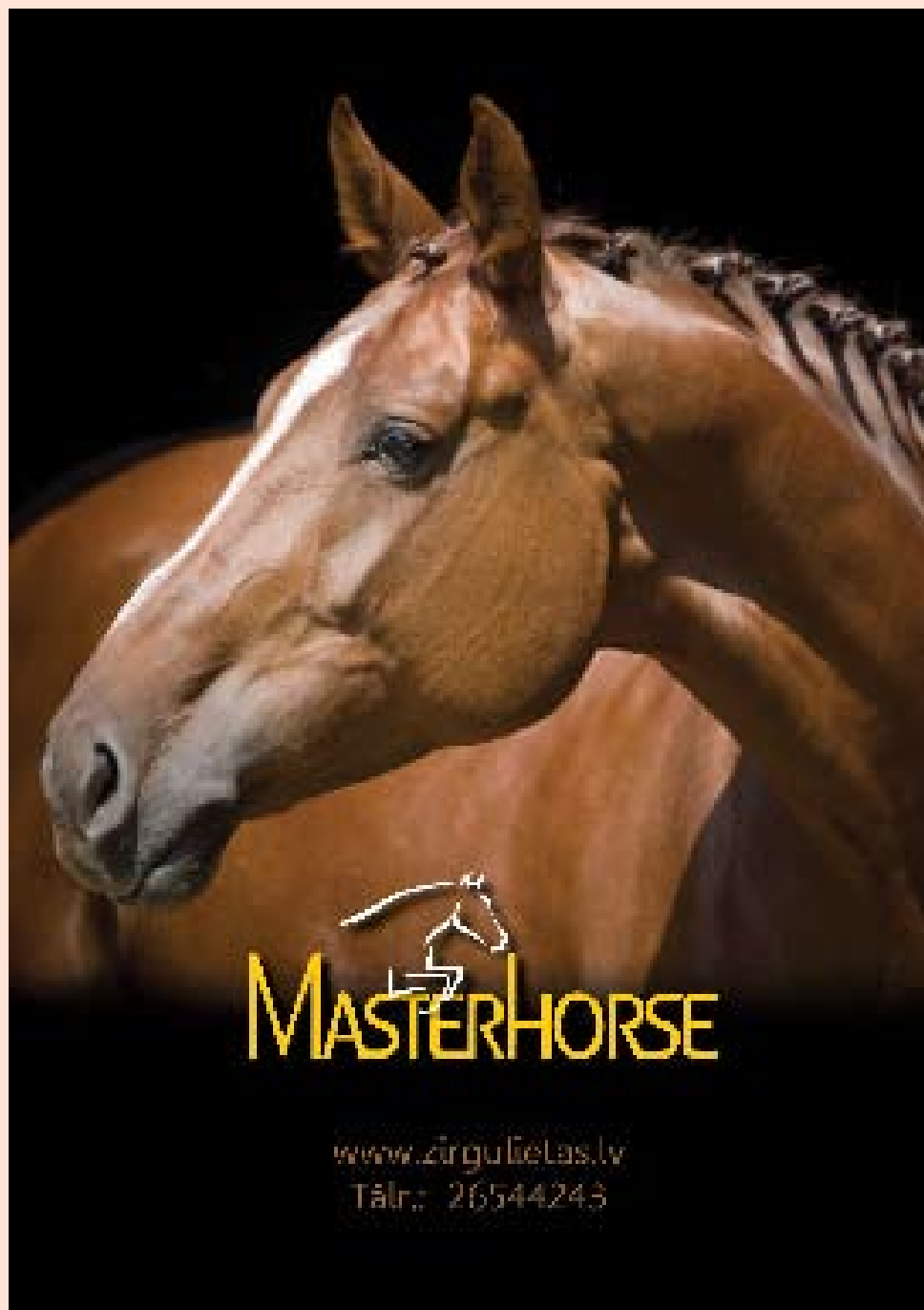
Latvijas čempions Guntars Siliņš ar Lord Picasso
Māra Millera foto

ISSN 1691-4864

Cena
1,90 Ls

9771691486008 027

MASTERHORSE

www.zirgulietas.lv

Tālrunis: 26544243

Redakcijas sleja

Par saprašanos

Skatoties, kas te Latvijā notiek, – kā noritēja pašvaldību un Eiroparlamenta vēlēšanas, nāk prātā, ka uzvar tie, kas var un prot saprasties, pat, ja nemaz nav tik brīnumjauki cilvēki. Demokrātija tomēr nav tāda lieta, kur viens pats var kalnus gāzt. Liekas gudrs cilvēks ar skaistu mērķi, bet pēkšņi to pārņēmusi kaut kāda pārliecība, ka ir vislabākais, visgodīgākais, un ambīcijas, šķiet, aptumšo prātu un saprašānu, ka šī mērķa labā būtu jāvienojas ar ļoti līdzīgi domājošajiem, nesitot sev pa krūti, ka rīb vien un tādējādi pazaudējot galveno – ideju. Arī zirgkopībā un ar to saistītajā sportā īstenībā taču visi gribam vienu un to pašu, – lai šī nozare Latvijā plaukst un zeļ. Bet ko izdarām – sašķeļam to pašu mazumiņu tikai tādēļ, ka trūkst elementāra profesionālisma, lai spētu atšķirt galvenās lietas no personālīgām un savām ambīcijām. Tas arī ir vienīgais iemesls, kādēļ izveidojās divas organizācijas, kam būtu jāvirza uz priekšu mūsu zirgkopība, bet tagad paši pinamies un klūpam, apgrūtinot virzību uz priekšu.

Nāk prātā filma *Dāvana vientuļai sievietei*, kur tie divi, braucot ar mopēdiem, lai kavētu viens otru, spārdās ar kājām. Es domāju, ka šobrīd, kad laiki ir grūti, mēs nevaram atļauties tādas izklaides. Vai nebūtu abām zirgaudzētāju organizācijām jāsežs pie sarunu galda, jārunā lietišķi un tomēr, pieļaujot tādu domu, ka ir iespējams tās mīlestības vai vismaz aizraušanās dēļ, ko izjūtam pret šo visharmonisko no dzīvām radībām – zirgu, apvienot spēkus, kļūstot par vienu spēcīgu organizāciju? Labi taču zināms, ka tā dzīvi atvieglotu gan zirgaudzētājiem, gan biedrībās strādājošajiem, gan citām institūcijām, kam nākas strīdos noklausīties un tos risināt.

Liels prieks par pajūgu braucējiem, kas drīz vien, šķiet, spēš konkurēt augstā līmenī, bet vēl lielāks prieks par draudzību un gatavību savstarpēji palīdzēt, kas valda šajā zirdzinieku pulciņā. Varbūt tas ir viens no iemesliem, kāpēc tā lieta iet?

Veiksmīgie, bet varbūt ne vienmēr vieglie stāsti ir par saprašanos un laba vēlēšanu cits citam. Par savas dzīves lielām mīlestībām savās atmiņās dalās mūsu sporta veterāne Astrīda Belovzorova, ieskatīsimies arī Valmieras rajona Kocēnu zirgaudzētavas vēsturē. Un sports, sports, sports... Tā ir iespēja bez vārdiem pateikt, kurš ir stiprākais un labākais, kurš ir čempions. Šoreiz lasiet par Latvijas šī gada čempioniem gan iejādē, gan konkūrā.

Saulgrieži nāk griezdamies. Ko tie atnesīs mūsu Dievzemītei, kā te vēl viss sagriezīsies, neviens īsti nezina, tādēļ esam diezgan apjukuši, un pat optimistu optimisms tāds pačākstējis, nemaz nerunājot par rūdītajiem pesimīstiem, kuri tagad var elpot pilnu krūti, jo viss ir slikti un būs vēl sliktāk. Tomēr Jāņi nāk, un svētki jāsvin, Jāņim jāņem melnais zirgs un savi tirumiņi jāapjāj, jo ražai jābūt. Priecīgu ligošanu!

Dace Štrausa

Šajā numurā

LATVIJĀ

Noskaidroti Latvijas čempioni

Par valsts čempionāta sacensībām konkūrā un iejādē, kas risinājās Inčukalnā un Kleistos **4.-8. lpp.**

ĀRZEMĒS

Augstākā ranga starptautiskas sacensības

Starptautiskas sacensības - Nāciju kauss konkūrā, Pasaules kausa posmi trīsriņā un pajūgu braukšanā u. c. **14.-21. lpp.**

DZĪVESSTĀSTS

Zirgs devis iespēju

Par savām gaitām sportā raksta izcilā iejādes trenere Astrīda Belovzorova **22.-23. lpp.**

FOTOKONKURSS

Zirgi ziedu laikā

Lasītāju bagātīgi iesūtītā fotogrāfiju kolekcija un jaunā konkursa tēma **32.-33. lpp.**

PADOMNIEKI

Ko vēlas zināt sportisti?

Uz lasītāju iesūtītajiem jautājumiem atbild Zirgu Pasta padomnieki. Šoreiz - veterinārārste un sacensību tiesnesis **34.-35. lpp.**

ATPŪTAS BRĪDIM

Pols Gogēns

Populārais franču gleznotājs savā daiļradē nav varējis iztikt arī bez zirgiem **42.-43. lpp.**

Laikraksts *Zirgu Pasts*, izdevējs *Equus partneri*. Iespiests *Dardedze* hologrāfija.

Iznāk reizi mēnesī.
Dace Štrausa – projekta vadītāja +371 26258326, Dace Millere – galvenā redaktore +371 29117718
Inese Ruskule – redaktore +371 26479579, Jolanta Lapīņa – redaktore, mārketingas +371 26544243
Nadīna Zavadlika – foto +371 29872679, Maija Gailīša – maketētāja.
Elektroniskā pasta adrese: info@zirgupasts.lv.
Adrese pasta sūtījumiem:
Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, avīzei *Zirgu Pasts*, Republikas laukumā 2, Rīga, LV-1010.

Izcīna Latvijas čempionu titulus

Jolanta Lapiņa

Inčukalns, 6.-7. jūnijs, konkurss

Mainīgos laika apstākļos un kuplā dalībnieku pulkā aizvadītas Latvijas Jātņieku federācijas rīkotās sacensības Jauno jātnieku skolas bāzē Inčukalnā. Tās bija nozīmīgās Latvijas čempiona titula izcīņas sacensības šķēršļu pārvarēšanā. Divu dienu rezultātu kopvērtējumā tika sadalīti seši medaļu komplekti atšķirīgās zirgu un jātnieku vecuma grupās. Maršrutus sastādīja konkūra speciālists Sergejs Šakurovs.

Nacionālajā čempionātā piedalījās arī Lietuvas un Igaunijas sportisti, bet bez tiesībām iegūt čempiona titulu, taču cīnījās par godalgotajām vietām maršrutos un pastiprināja konkurenci.

Par valsts čempionu septiņu pieaugušo jātnieku konkurencē kļuva Guntars Siliņš ar zirgu *Lord Picasso*. Šo zirgu Guntars bija pieteicis kā to, kas cīnīsies par titulu. Arī Kalgari rādīja ļoti labus rezultātus, 140 cm augstajā maršrutā izcīnot pirmo vietu, otrajā sacensību dienā gūstot augsto sesto vietu. Kalgari arī būtu bija cienīgs startēt galvenajā konkurencē, taču sacensību nolikums to ļāva katram sportistam ar vienu, iepriekš pieteiktu zirgu.

Jauno jātnieku konkurencē sīva cīņa izvērtās starp diviem sportistiem – Kristapu Neretnieku un Lindu Ansuli. Abas sacensību dienas Linda ar zirgu *Lemons* startēja ar līdzvērtīgu rezultātu kā Kristaps ar Loru, tikai dažas sekundes Neretnieka vadītais zirgs bija veiklāks, līdz ar to tituls, uzvaras kauss un medaļa tika viņam.

Junioriem līdz 18 gadu vecumam par čempiona titulu cīnījās vienpadsmit dalībnieku pāri. Pirmās dienas sacensībā veiksmīgs startis izdevās divām sportistēm – Madarai Frēlihai un Diānai Indrānei, viņas maršrutu veica bez soda punktiem. Madara ar Amuletu maršrutu pārvarēja

ātrāk, līdz ar to uzvara. Otrajā sacensību dienā Diāna atkal izvēlējās distanci veikt lēnāk, prātīgi, un tas šoreiz nesa viņai uzvaru maršrutā ar 125 cm augstiem šķēršļiem un uzvaru kopvērtējumā.

Bērniem līdz 16 gadu vecumam pēc diviem pārliecinošiem startiem čempiona titulu izcīnīja Viktorija Juraša ar Gopardu. Te nepaveicās Laurai Penelei ar zirga izvēli. Viņa lielākas cerības bija likusi uz pieredzējušo ērzeli Alfredo, bet tas pirmajā dienā ieguva zemāku vērtējumu un otrajā dienā gāza šķērslī sacensību otrajā fāzē. Pārliecinošu sniegumu rādīja viņas otrais zirgs Rafaello. Diemžēl izvēle, kuru zirgu pieteikt titula izcīņai, jāizdara pirms sacensībām.

Trīspadsmit jaunie zirgi sacentās par labākā 6 un 7 gadu vecu jaunzirgu titulu izcīņu. Veiksmīgi starti izdevās Jānim Kalitam ar Patriku, līdz ar to pirmā vieta kopvērtējumā. Savukārt zirgu līdz piecu gadu vecumam konkurencē pirmās trīs vietas kopvērtējumā izcīnīja Ģirts Bricis ar zirgiem Glezna, Ekvators un Esmeralda.

Galvenajā maršrutā uzvar lietuvieši

Necerēti liels dalībnieku skaits bija pieteicies sacensību galvenajam maršrutam ar 150 cm augstiem šķēršļiem. No 26 dalībniekiem pietiekami sarežģīto pamatmaršrutu bez soda punktiem spēja veikt tikai divi Lietuvas sportisti. Pārlekušanas maršrutā pa vienai kļūdai pieļāva gan Stasis Jasss, gan Simss Seilius, bet Stasis ar zirgu *Luitas* par divām sekundēm bija ātrāks, līdz ar to viņam uzvara šajā maršrutā. Labākais rezultāts no Latvijas sportistiem bija Kristapam Neretniekam ar zirgu *Rolex Miro* – godpilnā ceturta vieta.

Kristaps Neretnieks ar Lacapo.

Jānis Kalīta ar Patriku.

Māra Millera foto

Māra Millera foto

Izcīna Latvijas čempionu titulus

Latvijas čempionu titulu ieguvēji

Glezna, uzvarētāja jaunzirgu konkurencē līdz 5 gadu vecumam

Latvijas šķirnes ķēve, dzimusi 2005. gadā. Tēvs Grāds.

Īpašniece Laura Pumpure.

Asinīga, vieglā tipa sporta ķēve, ļoti akurāta.

Startē pirmo sezonu jaunzirgu konkurencē līdz 5 gadu vecumam maršrutos ar šķēršļu augstumu līdz 110 cm. Ar pieredzējušo sportistu Ģirtu Brici startējusi sacensībās Latvijā un Igaunijā. Pārstāv Rīgas Jāšanas sporta klubu *Sport de Lux*.

Patriks, uzvarētājs 6 un 7 gadu vecu jaunzirgu konkurencē

Latvijas šķirnes ērzelis, dzimis 2002. gadā. Tēvs Pedro no Pilot, māte Velve no traķēnes ērzēļa Varjags.

Audzētāja un zirga īpašniece Edīte Sončika.

Zirgs ar stabilu raksturu, ļoti spēcīgs, piemērots pieredzējušam jātniekam. Sacensībām zirgs gatavots lēnām un mērķtiecīgi. 2004. gadā uzvarējis jauno ērzēļu skatē. Veicis vaislas darbu. Viens kumeļš tiek audzēts *Jura staļļos*, iegūti vēl vairāki kumeļi.

Ar sportistu Jāni Kalitu startē kopš četrus gadus vecuma Latvijas sacensībās un Lietuvā jaunzirgu maršrutos. Šajā sacensību sezonā piedalās maršrutos ar augstumu līdz 130 cm.

Lora, jauno jātnieku konkurencē uzvarējušais zirgs

Latvijas šķirnes ķēve, dzimusi 2002. gadā. Tēvs – šobrīd Lietuvā, sporta klubā *Miražas* mītošais Langolds, māte – Fiesta, mātes tēvs – Fedijs no Fināla līnijas.

Audzētāji un īpašnieki – Neretnieku ģimene.

Mierīga, uzticama ķēve. Jau no pirmajām sacensībām sevi pierādījusi kā ļoti stabils sporta zirgs. Iegūts viens kumeļš, šobrīd trīs gadus vecs, kas aug pašu samniecībā Limbažos.

Ar sportistu Kristapu Neretnieku startē Latvijas sacensībās jauniešu maršrutos no 125 līdz

130 cm augstiem šķēršļiem. Piedalās arī starptautiska līmeņa sacensībās – 130 līdz 135 cm augstajos septiņus gadus vecu jaunzirgu maršrutos un „mazā aplā” maršrutos līdz 140 cm.

Lord Picasso, valsts čempiona zirgs

Vācijas, Vestfāles šķirnes ērzelis, dzimis 2000. gadā Vācijā. Tēvs *Lupicor Z no Lux 2*, māte *Piratin no Pit, Pilota* līnijas.

Zirga īpašniece Anda Keņģe.

Ļoti centīgs, labdabīgs zirgs. Veicis vaislas darbu, ir iegūti tikai daži kumeļi, no kuriem trīs pieder pašai Andai.

Zirgu apmācījis Georgs Ivanovs. Ar to jaunzirga vecumā strādājis sportists Ģirts Bricis. Trešo sacensību sezonu ar šo zirgu startē pieredzējušais sportists Guntars Siliņš. Latvijas mēroga sacensībās startē maršrutos ar šķēršļu augstumu no 130 līdz 150 cm, starptautiska līmeņa sacensībās veic tā saukto „lielo apli” – maršrutos līdz 150 cm.

Viktorija Juraša, uzvarētāja bērnu konkurencē līdz 16 gadu vecumam

Dzīvo Valmieras rajona Burtnieku pagastā. Mācās Burtnieku Ausekļa vidusskolā, beidza 7. klasi.

Pārstāv ģimenes uzņēmumu – zemnieku saimniecību *R&R Sporta zirgi*.

Jāšanas iemaņas apguvusi pie vecākiem Reiņa un Rufinas Jurašiem. Ar zirgiem kopā no pašas mazotnes. Pirmais zirgs ir vecāsmātes Valdas Jurašas dāvētā ķēve Zvaigznīte. Sacensībās startē kopš 11 gadu vecuma.

Šajā sacensību sezonā startē ar pieredzējušo zirgu Gepards.

Diāna Indrāne, uzvarētāja junioru konkurencē līdz 18 gadu vecumam

Dzīvo Valmierā. Mācās Valmieras ģimnāzijā, beidza 10. klasi.

Pārstāv ģimenes uzņēmumu *SIA Liveni*.

Jāšanas iemaņas ar Igaunijas šķirnes poniju *Villak* apguvusi pie Natālijas Dreimanis. Sacensībās startē kopš 12 gadu vecu-

Māra Millera foto

Latvijas Jātnieku federācijas prezidents Agris Blaus apbalvo Latvijas čempionu Guntaru Siliņu ar Lord Picasso un sveic zirga īpašnieci Andu Keņģi.

ma. Turpmākie treniņi aizvadīti treneres Olgas Koroljenko vadībā. Lielu ieguldījumu sportiskajā attīstībā devis Dainis Ozols.

Šajā sacensību sezonā startē ar pieredzējušo zirgu *Winzor*, sagatavoties startiem palīdz sportists Mārtiņš Ādamsons.

Kristaps Neretnieks, uzvarētājs jauno jātnieku konkurencē līdz 21 gada vecumam

Dzīvo Limbažos. Studē Vidzemes augstskolas 1. kursā biznesa vadību.

Pārstāv Limbažus un jāšanas sporta klubu *Kriķi* Garkalnes novadā.

Ar zirgiem saistīts no deviņu gadu vecuma. Pirmais zirgs - Formula. Sacensībās startē kopš 11 gadu vecuma. Jāšanas pamatus un profesionālās iemaņas apguvis pie sportista Daiņa Ozola. Trīs mēnešus papildinājis zināšanas pie trenera Lietuvā – Viktora Mažeika. Jāšanas prasmes turpina apgūt pašmācības ceļā un konsultējoties ar

Daini.

Šajā sacensību sezonā startē ar vairākiem starptautiska līmeņa zirgiem – *Lora, Lacapo, Carpaccio II, Rolex Miro, Rein Star*, jaunzirgiem *Colins* un *Vinjete*.

Guntars Siliņš, uzvarētājs pieaugušo konkurencē

Dzīvo Rīgas rajona Ropažu novadā. 1983. gadā absolvējis Ropažu vidusskolu.

Pārstāv sporta klubu *Bajāri*, ir šī kluba valdes loceklis un staļļu pārvaldnieks.

Ar zirgiem saistīts kopš 12 gadu vecuma. Jāšanas iemaņas sācis apgūt pie Jura Mežnieka. Par savu treneri kolhoza laikos uzskata Irēnu Elusoni. Pieredzi guvis arī pie tādiem pazīstamiem sportistiem un treneriem kā Sergejs Šakurovs un Isaks Navruzovs.

Šajā sacensību sezonā startē ar starptautiska līmeņa zirgiem *Lord Picasso, Nastello* un *Kalgarī*. Latvijas mēroga sacensībās piedalās arī ar *Calibra*.

Izcīna Latvijas čempionu titulus

Šoreiz spēcīga konkurence

Latvijas Jātnieku federācijas prezidents **Agris Blauss**:

– Latvijas čempionātā bija spēcīga sāncensība, jo piedalījās arī Lietuvas un Igaunijas sportisti, gan bez tiesībām iegūt valsts čempionāta medaļas, taču cīnoties par prēmijām un pastiprinot konkurenci. Maršruti šajās sacensībās tika veidoti pietiekami sarežģīti, lai atbilstu valsts galveno sacikšu medaļu izcīņai. Varam būt priecīgi par to, ka mūsu sportistu meistarība aug, un maršrutā ar 150 cm augstiem šķēršļiem kopā bija 26 dalībnieki. Pēc vairāku gadu pārtraukuma tika rīkoti arī maršruti ar jātnieku darbības un zirga lēkšanas stila novērtējumu uz atzīmēm, kas noteikti veicina meistarības izaugsmi. Šādu maršrutu rīkošana ir ļoti būtiska, jo tikai tādējādi jaunie jātnieki un jaunzirgi apgūst

pareizu lēkšanas tehniku, – te nav svarīgs ātrums, bet pareiza darbība maršrutā. Tikai tā, mācoties no paša sākuma, var sasniegt mērķi – augstāko sporta meistarību, lai vēlāk piedalītos sarežģītos konkūra maršrutos.

Čempionāta konkūra sacensību sarīkošanu Inčukalnā izvēlējāmies divu iemeslu dēļ. Pirmkārt tāpēc, ka te nesem izveidota Eiropas standartiem atbilstoša sporta bāze ar lielisku laukuma segumu, kas ir labākais Rīgai tuvākajā apkārtnē. Otrkārt, lai saudzētu Kleistu sporta bāzes zāles laukumu pirms Pasaules kausa Centrāleiropas līgas posma izcīņas sacensībām, kas tur risināsies no 17. līdz 19. jūlijam. Šoreiz spēcīgajā konkurencē lieliskā stilā uzvaru izcīnīja Guntars Siliņš ar *Lord Picasso*, kas ir ļoti perspektīvs zirgs, un gaidām no šī dueta arī panākumus starptautiskā arēnā.

Girts Bricis ar Kongo.

Māra Millera foto

Brīdis, kad mērķi piepildās

Latvijas šāgada čempions **Guntars Siliņš**:

– Pēc pirmās dienas sacensībām šķita, ka cīņa varētu būt vieglāka. Bet izšķirošais maršruts ar 150 cm augstiem šķēršļiem bija interesants un pietiekami sarežģīts, lai kārtīgi vajadzētu pacīnīties. Veiksme bija manā pusē. Lielākās uzvaras savā sportista karjerā guvu pirms gadiem desmit ar Radiantu, pat izcīnot iespēju startēt

Pasaules kausa izcīņas finālā, lai gan Latvijas čempionātā godalgas guvu ik gadu. Tagad atkal ar *Lord Picasso* esmu saņiedzis Latvijā augstāko panākumu, un tas ir stimuls turpmākajām cīņām. Tas, lai gan ir raksturā ļoti savdabīgs, bet perspektīvs zirgs, ar kuru nopietni jāstrādā. Katru gadu esmu bijis godalgoto skaitā, pats esmu arī šos zirgus, ar kuriem startēju, sagatavojis sacensībām. Tas ir ilgus un pacietīgs darbs. Tāpēc ir gandarījums brīdī, kad mērķi piepildās, kā šoreiz.

Lai atbilstu augstajam titulam

Maršrutu sastādītājs **Sergejs Šakurovs**:

– Veidojot maršrutus valsts čempionātam, vadījos pēc sekojoša principa. Vēlējos, lai bērniem līdz 16 gadu vecumam un junioriem līdz 18 gadu vecumam distances pirmajā dienā būtu vieglākas, – lai sportisti varētu „izlūkot” situāciju, iejusties sacensību atmosfērā. Savukārt jaunajiem jātniekiem līdz 21 gada vecumam un pieauguša-

jiem sportistiem veidoju sarežģītākus maršrutus, lai viņi sevi varētu pārbaudīt uz platākiem šķēršļiem ar sarežģītākām saiknēm starp tiem.

Izšķirošajā sacensību dienā rīkojos pretēji, – jaunākajiem sagatavoju salīdzinoši grūtākus, bet vecākajiem – mazliet vienkāršākus maršrutus, bet arī tādus, lai tie būtu pietiekami sarežģīti un atbilstu valsts augstākā titula izcīņai. To, ka maršruti nebija viegli, rāda arī rezultāti – soda punktu skaits un daži neprasmīgi kritieni.

Māra Morkāna (ZZL/Telegraf) foto

Sacensību laikā firma *Onyx* iepazīstināja ar savu produkciju – ekskluzīviem apģērbiem. Vienu no kažokiem *Mis Latvija* titula īpašniecei Ievai Lasei palīdzēja pielaikot LJF prezidents Agris Blauss. Tas izskatījās tik eleganti, ka pēc brīža firmas vadītājs Genadijs Kašutins pasniedza Ievai dāvanu – greznu šalli.

Izcīna Latvijas čempionu titulus

Latvijas čempionāts

Konkūrs

Maršruts nr. 1 (šķēršļu augstums līdz 110 cm, sacensības ar jātnieka darbības stila novērtējumu, piedalās bērni līdz 16 g. v.)

1. Laura Penele	Rafaello	Lielceri	7,2 p./68,37 s
2. Roberts Priedītis	Colorado	R&R Sporta zirgi	7,1 p./67,36 s
3. Viktorija Juraša	Gepards	R&R Sporta zirgi	7,0 p./66,20 s

Maršruts nr. 2 (šķēršļu augstums 110 cm, sacensības ar zirga kustību stila novērtējumu, piedalās zirgi līdz 5 g. v.)

1. Kosta Gaigals	Lordano	Audruvis, Lietuva	7,8 p./60,95 s
2. Raimonda Samušīte	Hindrantas	Nemunas žirgas, Lietuva	7,5 p./54,31
3. Linda Viša	Rigo	Liepenes	7,1 p./61,92 s

Maršruts nr. 2 (šķēršļu augstums 110 cm, sacensības ar zirga kustību stila novērtējumu, piedalās zirgi, kas startē pirmo sezonu)

1. Ģirts Bricis	BG Transit FG	Sport de Luxe	6,8 p./57,85 s
2. Linda Viša	Lode	Liepenes	6,7 p./55,99 s
3. Māriņe Pinte	Ladiesman	Saldus JK	6,5 p./58,85 s

Maršruts nr. 3 (šķēršļu augstums 120/125 cm, ar handikapu, ātruma maršruts, piedalās zirgi līdz 6/7 g. v.)

1. Jānis Kalita	Patriks	Jura staļļi	0 s.p./53,75 s
2. Židrūns Garbenis	Herminas	Horsemarket, Lietuva	0 s.p./53,91 s
3. Andis Vārna	Klaids	AF Tērvete	0 s.p./55,82 s

Maršruts nr. 4 (šķēršļu augstums 140 cm, ātruma maršruts)

1. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	0 s.p./53,29 s
2. Andis Vārna	Cairo	Šalkas	0 s.p./54,10 s
3. Bens Gutkausks	Amarok	Miražas, Lietuva	0 s.p./54,30 s

Maršruts nr. 5 (šķēršļu augstums 120 cm, ātruma maršruts, piedalās juniori līdz 18 g. v.)

1. Madara Frēliha	Amulets	Kentauro staļļi	0 s.p./55,12 s
2. Diāna Indrāne	Winzer	SIA Liveni	0 s.p./63,64 s
3. Edīte Vāgnere	Lēdija	Vecāķi	4 s.p./46,09 s

Maršruts nr. 6 (šķēršļu augstums 125 cm, ātruma maršruts, piedalās jaunie jātnieki līdz 21 g. v.)

1. Kullo Kenders	Michelangelo	Igaunija	0 s.p./54,68 s
2. Alekss Selius	Hromas	Lietuva	0 s.p./55,15 s
3. Kullo Kenders	San Antonio	Igaunija	0 s.p./55,30 s

Maršruts nr. 7 a (šķēršļu augstums 110 cm, divās fāzēs, piedalās bērni līdz 16 g. v.)

1. Laura Penele	Rafaello	Lielceri	0 s.p./37,67 s
2. Viktorija Juraša	Gepards	R&R Sporta zirgi	0 s.p./40,48 s
3. Laura Penele	Alfredo	Lielceri	4 s.p./35,46 s

Maršruts nr. 7 b (šķēršļu augstums 110 cm, divās fāzēs, piedalās jaunie zirgi līdz 5 g. v.)

1. Ģirts Bricis	Glezna	Sport de Lux	0 s.p./32,66 s
2. Ģirts Bricis	Ekvators	Sport de Lux	0 s.p./32,72 s
3. Dainis Ozols	Alibi	LPJSK	0 s.p./33,81 s

Maršruts nr. 7 b (šķēršļu augstums 110 cm, divās fāzēs, piedalās zirgi, kuri startē pirmo sezonu)

1. Dainis Ozols	Chanti	LPJSK	0 s.p./40,42 s
2. Ģirts Bricis	BG Transit FG	Sport de Lux	4 s.p./45,97 s
3. Linda Viša	Lode	Liepenes	8 s.p./42,98 s

Maršruts nr. 8 (šķēršļu augstums 125/130 cm, sacensības ar handikapu, piedalās zirgi līdz 6/7 g. v.)

1. Stasis Jass	Gernoblis	Horsemarket, Lietuva	0 s.p./41,71 s
2. Ģirts Bricis	BG Transit FG	Sport de Lux	0 s.p./42,50 s
3. Mairis Penelis	Progress	Lielceri	0 s.p./51,17 s

Maršruts nr. 9 (šķēršļu augstums 150 cm, ar pārleķšanu)

1. Stasis Jass	Luitas	Viļņas ZA	4 s.p./34,41 s (p.)
2. Sims Selius	La-Pass	Lietuva	4 s.p./36,78 s (p.)
3. Bens Gutkausks	Amarok	Miražas, Lietuva	4 s.p./84,47 s

Maršruts nr. 10 (šķēršļu augstums 125 cm, ar pārleķšanu, piedalās juniori līdz 18 g. v.)

1. Diāna Indrāne	Winzor	SIA Liveni	1 s.p./80,65 s
2. Edīte Vāgnere	Lēdija	Vecāķi	4 s.p./65,50 s
3. Linda Viša	Arons	Liepenes	4 s.p./70,10 s

Maršruts nr. 11 (šķēršļu augstums 130 cm, ar pārleķšanu, piedalās jaunie jātnieki līdz 21 g. v.)

1. Kristaps Neretnieks	Lora	Limbaži	0 s.p./31,14 s
2. Linda Ansule	Lemons	Tiraines staļļi	0 s.p./32,71 s
3. Alekss Seiliuss	Lavanda	Lietuva	0 s.p./32,93 s

Kopvērtējums

Zirgi līdz 5 g. v.

1. Ģirts Bricis	Glezna	Sport de Lux	34 p.
2. Ģirts Bricis	Ekvators	Sport de Lux	34 p.
3. Ģirts Bricis	Esmeralda	Sport de Lux	32 p.

Zirgi, kuri startē pirmo sezonu

1. Ģirts Bricis	BG Transit FG	Sport de Lux	38 p.
2. Linda Viša	Lode	Liepenes	34 p.
3. Dainis Ozols	Chanti	LPJSK	28 p.

Zirgi 6/7 g. v.

1. Jānis Kalita	Patriks	Jura staļļi	36 p.
2. Ģirts Bricis	BG Transit FG	Sport de Lux	26 p.
3. Mairis Penelis	Progress	Lielceri	26 p.

Bērni līdz 16 g. v.

1. Viktorija Juraša	Gepards	R&R Sporta zirgi	38 p.
2. Roberts Priedītis	Colorado	R&R Sporta zirgi	32 p.
3. Laura Penele	Alfredo	Lielceri	30 p.

Juniori līdz 18 g. v.

1. Diāna Indrāne	Winzor	SIA Liveni	38 p.
2. Edīte Vāgnere	Lēdija	Vecāķi	34 p.
3. Linda Viša	Arons	Liepenes	30 p.

Jātnieki līdz 21 g. v.

1. Kristaps Neretnieks	Lora	Limbaži	40 p.
2. Linda Ansule	Lemons	Tiraines staļļi	36 p.
3. Santa Steinberga	Conchevallier	RVA	32 p.

Pieaugušie

1. Guntars Siliņš	Lord Picasso	Bajāri	8,00 s.p.
2. Andis Vārna	Grand Libero	AF Tērvete	13,15 s.p.
3. Mairis Penelis	Welt Duran II	Lielceri	14,33 s.p.

Andis Vārna ar Cairo.

Valsts čempionāts iejādē

Jolanta Lapiņa

Kleisti, 6.-7. jūnijs, iejāde

Latvijas Jātnieku federācijas rīkotajās sacensībās – Latvijas čempionātā iejādē, kas risinājās Lietišķo sporta veidu centrā *Kleisti*, pēc divu dienu sacensībām tika noskaidroti labākie iejādes jātnieki un zirgi.

Valsts čempiona titulu izcīnīja pēc *Grand Prix* brīvās izvēles programmas. Pirmo trīs vietu ieguvējus katrā testā apbalvoja ar rozetēm, diplomiem, naudas balvām, medaļām un kausiem.

Augstākā līmeņa shēmā – *Grand Prix* brīvās izvēles programmā par valsts čempiona titulu cīnījās viena dalībniece – Kleistu pārstāve Terēze Rozenberga ar Zalvi, iegūstot vērtējumu 65,08%. Godalgoto otro un trešo vietu kopvērtējumā izcīnīja pēc Vidējās balvas I sasniegtajiem rezultātiem. Līdz ar to otrā vieta Agnesei Liepiņai ar Linzu no Kleistiem, trešā – JSK Amber pārstāve Inga Bistrova ar *Traum-Furst*.

Mazās balvas shēmā tiesnešu augstāko vērtējumu 67,89% saņēma pieredzējušī iejādes sportiste, sporta meistare

Inga Bistrova ar zirgu *Traum-Furst*.

III grupas shēmā sīva konkurence izvērtās starp divām dalībniecēm – Agnesei Liepiņai un Kristīnei Lisovskai. Tiesnešu vērtējumi bija augsti un atšķirības tikai par dažiem punktiem par labu Agnesei ar zirgu *Doctor Wayne*.

Arī brīvās izvēles programmā Agnese Liepiņa ar zirgu *Doctor Wayne* spēja noturēt līderu pozīcijas, iegūstot augsto 70,21% vērtējumu.

II grupas shēmā, parādot labu sniegumu un veicot testu bez kļūdām, pārliecinoši uzvaru izcīnīja JSK *Temperaments* pārstāve Agnese Kukaine ar zirgu *Double Power*.

Jāpiebilst, ka Latvijas labākā iejādniece Airisa Penele sacensībās nestratēja, jo tikko bija atgriezies no sacensībām Ukrainā un savu zirgu gatavoja jau nākamajiem starptautiskajiem startiem.

Žēl, ka tehnisku iemeslu dēļ sacensības iejādē nevarēja sarīkot vienlaikus ar konkūru Inčukalnā.

Latvijas čempionāts

Iejāde

II grupas shēma

1. Agnese Kukaine	Double Power	JSK Temperaments	69,68%
2. Tatjana Maļikova	Don Hot Chocolate	LSVC Kleisti	68,28%
3. Ance Kozulāne	Parnass	SIA ZA Kocēni	65,16%

III grupas shēma

1. Agnese Liepiņa	Doctor Wayne	SIA Wilde Transport	68,24%
2. Kristīne Lisovska	Sir Lancelot	LSVC Kleisti	67,75%
3. Agnese Kukaine	Lambordžini II	JSK Temperaments	65,00%

III grupas shēma, ķīrs

1. Agnese Liepiņa	Doctor Wayne	SIA Wilde Transport	70,21%
2. Agnese Kukaine	Lambordžini II	JSK Temperaments	67,17%
3. Kristīne Lisovska	Sir Lancelot	LSVC Kleisti	67,13%

Lielā balva

1. Terēze Rozenberga	Zalve	LSVC Kleisti	60,35%
----------------------	-------	--------------	--------

Vidējā balva I

1. Agnese Liepiņa	Linza	LSVC Kleisti	69,28%
2. Terēze Pētersone	Kivi	Mežstrazdiņi	66,76%
3. Inga Bistrova	Traum-Furst	JSK Amber	66,13%

Mazā balva

1. Inga Bistrova	Traum-Furst	JSK Amber	67,89%
2. Kristīne Rozīte	Brodors	LLU	64,04%
3. Jūlija Tkačova	Orfejs	JSK Amber	63,95%

Lielā balva, ķīrs

1. Terēze Rozenberga	Zalve	LSVC Kleisti	65,08%
----------------------	-------	--------------	--------

Vidējā balva I, ķīrs

1. Agnese Liepiņa	Linza	LSVC Kleisti	75,25%
2. Inga Bistrova	Traum-Furst	JSK Amber	68,25%
3. Terēze Pētersone	Kivi	Mežstrazdiņi	67,04%

Inga Bistrova ar *Traum-Furst*.

LJF kausa otrā posma sacīkstes

Jolanta Lapiņa

Kleisti, 31. maijs, iejāde

Latvijas Jātnieku federācijas kausa izcīņas otrā posma sacensības LSVC *Kleisti* risinājās vienlaikus divos sacensību laukumos. Lielajā balvā startēja tikai viena šīs shēmas pārstāve Terēze Rozenberga ar Zalvi, iegūstot vērtējumu 64,17%.

Vidējā balvā I sešu dalībnieku pāru konkurencē augstāko vērtējumu ieguva Agnese Liepiņa ar zirgu Linza – 68,79%.

Otrās grupas shēmā vienā konkurencē startēja gan jau-

ni zirgi ar nepieredzējušiem jātniekiem, gan jaunie zirgi ar pieredzējušiem jātniekiem, gan arī jau sacensību pieredzi guvuši pāri. Labāko rezultātu šādā dažādu līmeņu jātnieku un zirgu konkurencē ieguva Tatjana Maļikova ar zirgu *Don Hot Chocolate* – 67,87%.

Trešās grupas shēmā trīspadsmit dalībnieku pāru konkurencē labāko rezultātu 67,46% sasniegta Aija Butāne ar zirgu *Rubin Class*.

LJF kausa izcīņa

II posms

Iejāde

Lielā balva

1. Terēze Rozenberga	Zalve	LSVC Kleisti	64,17%
----------------------	-------	--------------	--------

Vidējā balva I, ķīrs

1. Agnese Liepiņa	Linza	LSVC Kleisti	68,79%
2. Inga Bistrova	Traum-Furst	JSK Amber	67,04%
3. Terēze Pētersone	Kivi	Mežstrazdiņi	64,46%

II grupas shēma

1. Tatjana Maļikova	Don Hot Chocolate	LSVC Kleisti	67,87%
2. Agnese Liepiņa	Londons	SIA Wilde Transport	66,76%
3. Agnese Kukaine	Londy Light	JSK Temperaments	66,46%

III grupas shēma

1. Aija Butāne	Rubin Class	Bajāri	67,46%
2. Agnese Liepiņa	Doctor Wayne	SIA Wilde Transport	67,00%
3. Klinta Lāce	Lamberts	JSK Amber	64,83%

Treniņšacensības novados

Agnese Kukaine

Vikuļi, 23. maijs, konkūrs

Zemnieku saimniecības *Upeslejas* un JSK *Temperaments* organizētās treniņšacensības konkūrā risinājās Babītes pagasta *Vikuļos*. Tās konkūrā un iejādē rikojam katru gadu, dažkārt pat vairākas reizes gadā, kad pašas rikošanas neesam aizņemtas lielākās iejādes vai konkūra sacensībās un tuvumā nenotiek citas līdzīgas sacensības.

Konkūru ar stila vērtējumu tiesāja Maira Leja un Gundega Krīgere. Šādās sacensībās vienmēr būs kāds neapmierinātais, bet jātniekiem jāsaprot, ka labu atzīmi nevar saņemt, ja zirgs šķērslī pārvar, bet netiek pareizi vadīts uz šķērslī. Svarīga ir gan uzeja, gan pats lēcienis (tajā skaitā, vai šķērslis tiek pārvarēts

pa vidu), gan došanās prom no šķēršļa. Tāpat jāievēro ritma un tempa saskaņotība, lēkšošana ar pareizo kāju, uzsēde un citi svarīgi faktori. Domāju, ka tieši šādā veidā būtu jāvērtē zemākie maršruti. Tas ir būtiski gan jaunajiem jātniekiem, gan jaunajiem zirgiem.

Šoreiz, izņemot poniju klasi, atsevišķi netika vērtēti bērni, iespējams, citreiz nolikumā to paredzēsīm. Šoreiz treniņšacensības bija domātas visiem savu spēku pārbaudei un iemaņu uzlabošanai.

Kopumā sacensību organizācija, šķiet, bija veiksmīga, ja neņem vērā dažas tehniskās problēmas, kuru dēļ iesildes laukuma kvalitāte nebija ideālā stāvoklī.

Jolanta Dukaļska

Smiltene, 30. maijs, konkūrs

Treniņšacensības Smiltenes pagasta *Vižumos* organizējam jau otro gadu. Iepriekšējā gada rudenī tās bija ļoti apmeklētas, tas rosināja rīkot arī šogad. Tikai šajā laikā risinājās sacensības arī citās vietās – Kriķos un Jaunmārupē, tāpēc dalībnieku skaits bija mazāks, kopā 30 starti. Tomēr laiks bija lielisks, cilvēki labā garastāvoklī, un nekas netraucēja veikt maršrutus. Dalībnieki sacentās trīs dažādas grūtības maršrutos augstumā no 50 līdz 110 cm. Jau iepriekš novērots, ka treniņšacensībās mazajos maršrutos ir vairāk dalībnieku, nekā ar 100 vai 110 cm augstiem šķēršļiem. Mazajos maršrutos bieži startē jauni dalībnieki vai pavisam nepieredzējuši zirgi,

tā ir iespēja gūt sacensību pieredzi. Kur gan to vislabāk izdarīt, ja ne treniņšacensībās? Sacensību iniciators un organizators biju pati. Par iespēju jāt un rīkot sacensības pateicos savai ģimenei, kura atbalsta mani gan morāli, gan finansiāli. Visi šķēršļi ir mūsu pašu izgatavoti. Šogad jāsaņem paldies arī labiem draugiem, kuri nāca talkā sacikšu organizēšanā – Kreceru pārim no Trikātas, kuri palīdzēja sagādāt dāvanas, jo sevišķi pateicos Maritai Krecerei par atbalstu, sirsnību un labiem sacensību zirgiem. Kā saka, darbs māca darītāju. Ar to gribu sacīt, ka arī turpmāk plānots rīkot šāda veida pasākumus, varbūt pat šogad.

Rezultāti

Maršruts ar 50-70 cm augstiem šķēršļiem. Zane Ģile ar Lāpu, Aleksandrs Vasiļevs ar Alpinu, Antra Linga-Bērziņa ar Riogrande. **80-100 cm.** Madara Krecere ar Kavalero, Aleksandrs Vasiļevs ar Alpinu, Anita Palma ar *Calvados* 87. **100-110 cm.** Aleksandrs Vasiļevs ar *Roxana*, Ručevska ar Gabrielu, Jolanta Dukaļska ar *Le-konta*.

Maršruts uz atzīmēm par jāšanas stilu ar šķēršļu augstumu līdz 50 cm ar 48 iespējamiem punktiem (17 dalībnieki)

Poniju klase

1. Ance Armanova Zvaigzne 33 p.

Maršruts bez ierobežojumiem

1. Kārlis Krīgers Kenta 44 p./60,15 s
2. Inga Balode Karamele 44 p./60,20 s
3. Ilga Bērziņa Kalifs 44 p./60,22 s

Maršruts uz atzīmēm par jāšanas stilu ar šķēršļu augstumu līdz 80 cm ar 48 iespējamiem punktiem (26 dalībnieki)

1. Ģirts Bricis Lady Lora 47 p./60,21 s
2. Dina Endziņa Lords 46 p./60,15 s
3. Lāsma Stanke Linda 45 p./60,17 s

Maršruts uz atzīmēm par jāšanas stilu ar šķēršļu augstumu līdz 100 cm ar 54 iespējamiem punktiem (30 dalībnieki)

1. Kāte Ansonē Lady Kraher 51 p./60,01 s
2. Marija Ose Rolex 50 p./60,02 s
3. Tija Jurjāne Regate 50 p./60,25 s

Maršrutā uz laiku ar pārlešanu ar šķēršļu augstumu līdz 110 cm (17 dalībnieki)

1. Valds Urbons Grand Prix 0 s.p./39,93 s
2. Natālija Sagadijeva Gavrošs 0 s.p./47,63 s
3. Elina Kandevica Ildira 0 s.p./40,37 s

Nadinas Zavadlikas foto

Iegūst FEI treneru sertifikātus

Jolanta Lapiņa

No 19. līdz 22. maijam Rīgā, Kleistos tika organizēti FEI pirmā līmeņa treneru kursi. To tematika aptvēra trīs olimpiskās disciplīnas – konkūru, iejādi un trīsriņķu. Teorētiskās un praktiskās nodarbības notika četru dienu garumā lektores Suzanas Makenas vadībā. Viņa ir no Īrijas – starptautiska līmeņa tiesnese un pieredzējusi konkūra jātniece. Darbs notika 14 kursantu grupā.

Iejādes tiesnese un trenere Anita Mangale pastāstīja, ka šāda līmeņa kursi Latvijā tiek organizēti otro reizi. Pagājušogad FEI pirmā līmeņa kursu sertifikātu ieguva 14 dalībnieki Kleistos, bet Tallinā – konkūra sportistes Maira Leja un Līga Pētersone. Vēl pirms gada Tallinā šādu sertifikātu ieguva Kristīne Lisovska, Sergejs Šakurovs un Airisa Penele. Pati Anita apmācības kursu kopā ar Tatjanu Režņuku apguva Maskavā pirms diviem gadiem. Patlaban Latvijā FEI pirmā līmeņa sertifikātus ieguvuši aptuveni 30 treneru.

Šī treneru apmācības sistēma ir jauna, tā veidota un izstrādāta FEI ar mērķi paaugstināt treneru kvalifikāciju, lai visās federācijas dalībvalstīs speciālisti strādātu pēc vienotas programmas, ievērojot vispārārtītus apmācības pamatprincipus. Pirmā līmeņa sertifikāts tiek piešķirts zemākajā trenera darbības līmenī. Šāda sertifikāta iegūšanai var pieteikties treneris, kuram ir pieredze darbā ar zirgu un jātnieku. Otrā līmeņa trenera sertifikāts tiek iegūts, paredzot jau nopietnāku specializāciju. Katru gadu federācijai ir iespēja pieteikt atbilstošu kursu sarīkošanu, kā arī treneriem doties uz tuvākajām valstīm apgūt atbilstošas zināšanas. Šajā treneru grupā sertifikātu saņēma: Andrejs Bistrovs, Inga Bistrova, Jūlija Tkačova, Ginta Vilde, Una Kiesnere, Agnese Kukaine, Reinis Jurašs, Svetlana Rudmīze, Tija Uljāne, Veronika Milta, Olga Šakurova, Aleksandrs Šakurovs, Jeļena Borisova un Gundega Krīgere.

Lielākā uzmanība jaunajiem jātniekiem

Dace Millere

Kriķi, 30. maijs, konkūrs

Rīgas rajona un Garkalnes novada atklātais čempionāts šķēršļu pārvarēšanā tradicionāli risinājās *Kriķos*. To organizēja Jātnieku sporta klubs *Kriķi* sadarbībā ar Rīgas rajona Sporta iniciatīvu centru, Garkalnes novada domi un Latvijas Jātnieku federāciju. Par maršrutu sastādītāju tika uzaicināts Māris Agulis.

Patikami, ka augstākajos sacensību maršrutos, startējot ar vairākiem zirgiem, godalgotās vietas izcīnīja tieši pašmāju kluba *Kriķi* pārstāvis Kristaps Neretnieks. Godpilna uzvara gan viņam tikai vienā maršrutā līdz 21 gadu veciem jātniekiem ar 130 cm augstiem šķēršļiem, startējot ar Loru. Šāda pat augstuma maršrutā bez līdzdalības ierobežojumiem augstāko panākumu guva Guntars Siliņš. Bet maršrutā ar 120 cm augstiem šķēršļiem jātniekiem līdz 21 gada vecumam – Kristapa brālis Roberts Neretnieks ar Greisu.

Sporta klubs *Kriķi* savu no-

saucumu aizguvis no Latvijas Jātnieku federācijas viceprezidentam Edgaram Treibergam piederošās zemnieku saimniecības, kur kluba biedri tura savus zirgus, aizvada treniņus un izmanto laukumu sacīkšu sarīkošanai.

– Tas ir likumsakarīgi, ka sacensības notiek *Kriķos*, – saka **Edgars Treibergs**, – jo te ir kluba treniņu centrs, un tuvākajā apkārtnē nav citas atbilstošas jāšanas sporta bāzes vai stadiona, kur varētu sarīkot šāda līmeņa turnīru. Kā Jātnieku federācijas pārstāvis vēlos uzsvērt, ka sacensību programma ir speciāli orientēta uz to, lai dotu iespēju startēt jaunajiem un hobbija jātniekiem. Lai lielie sportisti ar lielajiem zirgiem brauc uz lielajiem mačiem un cīnās līdzvērtīgā konkurencē tur. Šādās sacensībās pieredzējušos sportistus gaidām tad, ja viņi gatavo jaunzirus un piedalās ar tiem. Federācijas uzdevums ir pirmkārt atbalstīt jaunos sportistus,

lai veicinātu viņu izaugsmi un konkurenci.

Ļoti apmierināta ar aizvadītajām sacensībām ir **Natālija Dreimane**, kura uzņēmās poniju maršruta organizēšanu. Viņa atzīst, ka finansiāli saspringtajā laikā, kad jāizšķiras, kurus dalībniekus vest uz sacensībām, izvēle visbiežāk ir par labu lielajiem zirgiem, nevis ponijiem. Taču tie jaunie sportisti, kuri startēja vadības maršrutā, visi guva ne tikai pieredzi, bet saņēma organizatoru sarūpētās balvas.

JSK *Kriķi* pārstāve **Vija Glāzere** stāsta:

– Sacensības rīkojam jau vairākus gadus, un varam būt gandarīti, jo katreiz tām ir arvien vairāk atbalstītāju. Ne tikai par šī pasākuma sarīkošanu atbildīgās organizācijas, bet arī Garkalnes iedzīvotāji, sportistu vecāki un mūsu draugi. Tā šoreiz balvu klāstu papildināja interneta veikals *X-net*, akciju sabiedrība *Grindeks*, firmas *Maritt*, *Pet Pro Service*, *Eggers-*

mann, *Verners*, *Equus*, bet gardus kļiņģerus visiem uzvarētājiem bija cepusi SIA *Āra*, zirgu segas dāvināja SIA *Barons*. Paši šogad ieguldījām vairāk darba nekā iepriekš, jo šķēršļu maršrutiem nevis irējam, bet divu nedēļu garumā paši atjaunojam savu komplektu. Pricīgi esam par dalībnieku atsaucību, ko šogad papildināja arī trīs Igaunijas sportistu starts.

Māra Millera foto

JSK *Kriķi* pārstāve, sacensību organizētāja Vija Glāzere.

Rīgas rajona un Garkalnes novada atklātais čempionāts Maršruts nr. 1 (šķēršļu augstums līdz 70 cm, vadības maršruts, piedalās jātnieki līdz 15 gadu vecumam ar ponijiem)

Apbalvoti visi dalībnieki (starta secībā): Sintija Semeņenkova ar Almondu (JSK *Kriķi*), Laura Reinerte ar Džeku (JSK *Mežrozes I*), Sabīne Siliņa ar Šokolādi (Bajāri), Tina Dreimane ar Džeku (JSK *Mežrozes I*), Aleksandra Makejenkova ar Almondu (JSK *Kriķi*), Nelda Kalniņa ar Princi (SIA *Princis*), Brigita Rozenberga ar Rabanu (Tiraines stalli)

Maršruts nr. 2 (šķēršļu augstums 100 cm, divās fāzēs, piedalās zirgi, kuri startē pirmo sezonu vai jātnieki līdz 14 g.v.)

1. Maira Leja	Kingstons		0 s.p./20,10 s
2. Karīna Pavāre	Laviņš	Tiraines stalli	0 s.p./20,31 s
3. Linda Viša	Rigo	Liepenes	0 s.p./20,76 s

Maršruts nr. 3 (šķēršļu augstums 110 cm, divās fāzēs, piedalās jātnieki līdz 18 g. v.)

1. Kristīne Egle	Glāsts	Eglu ģim., Liepāja	0 s.p./17,44 s
2. Linda Viša	Rigo	Liepenes	0 s.p./21,10 s
3. Trīna Hansena	Orenda	Igaunija	0 s.p./21,61 s

Maršruts nr. 4 (šķēršļu augstums 120 cm, ar pārleķšanu, piedalās jātnieki līdz 21 g. v.)

1. Roberts Neretnieks	Greisa	Limbaži	0 s.p./27,18 s
2. Kristaps Neretnieks	Lora	JSK <i>Kriķi</i>	0 s.p./28,81 s
3. Kristaps Neretnieks	Korlandoss	JSK <i>Kriķi</i>	0 s.p./29,13 s

Maršruts nr. 5 a (šķēršļu augstums 130 cm, ar pārleķšanu, piedalās jātnieki līdz 21 g. v.)

1. Kristaps Neretnieks	Lora	JSK <i>Kriķi</i>	0 s.p./33,74 s
2. Kūlo Kende	Michelangelo	Igaunija	0 s.p./39,85 s
3. Kristaps Neretnieks	Rein Star	JSK <i>Kriķi</i>	4 s.p./36,22 s

Maršruts nr. 5 b (šķēršļu augstums 130 cm, bez ierobežojumiem)

1. Guntars Siliņš	Gilbors	Kalnazvejnieki	0 s.p./73,05 s
2. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	4 s.p./67,37 s
3. Jānis Kalita	Patriks	Liepāja	4 s.p./68,33 s

Maršruts nr. 6 (šķēršļu augstums 105 cm, piedalās hobbija jātnieki)

1. Jolanta Lapiņa	Glazūra	SIA Ērgļu ligzda	0 s.p./41,77 s
2. Gita Evertovska	Eross	JSK <i>Kriķi</i>	0 s.p./42,29 s
3. Amanda Straujupa	Reičela	Vigas	0 s.p./44,81 s

Māra Millera foto

Andis Pavlovskis ar Viskiju pajūgā vizina sacensību skatītājus.

Māra Millera foto

Sacensības ar interesi vēroja īpašās viesņas – Garkalnes novada dāmu klubs *Pilādzītis*. No kreisās: Zaiga Gedroviča, kluba vadītāja Brigita Taučkele, Emilija Spalve, Rūta Ločmele un Vija Bodniece.

Māra Millera foto

Māra Millera foto

Vairākas godalgotās vietas izcīnīja JSK Kriķi pārstāvis Kristaps Neretnieks.

Robertu Neretnieku par uzvaru apbalvo LĶF ģenerālsēkretāre Kristīne Lisovska (no kreisās) un AS Grindeks personāla daļas vadītāja Dace Šaitere.

Meklējiet Latvijas zirgus!

Garkalnes sacensībās paraugdemonstrējumus pajūgu braukšanā rādīja Andis un Aija Pavlovski ar zirgu Viskijs. Jau iepriekšējā numurā, stāstot par sacīkstēm šajā, Latvijā jaunajā disciplīnā, tika piebilsts, ka vēl pavisam nesen šis lieliskais dzīvnieks laukos vadājis piena kannas. Vai tiešām? To jautājam tagadējiem zirga saimniekiem. Viņi abi apguvuši izglītību veterinārijas jomā, bet tagad Andis darbojas smagā transporta uzņēmumā, bet Aija – dzīvniekiem paredzētu medicīnas preparātu tirgotājā firmā. Abi ir rīdziniekki, kuri atraduši iespēju turēt zirgus Rīgas rajona Mārupes pagasta *Namiņos*. Pagājušā gada novembrī tur mājvietu radījis arī Viskijs.

Stāsta Aija un Andis Pavlovski:

– Pirmoreiz informāciju par šī zirga pārdošanu ieraudzījām internetā, kur starpnieks par to vēlējās divus tūkstošus latu. Tālāk vairs neinteresējāmies. Bet vēlāk izrādījās, ka zirgs tomēr nav pārdots. Pēc gada aizbraucām pie tā saimnieces Veronikas uz Valmieras rajona Vilpulkas pagastu. Redzējām, ka zirgs pieradināts pie visiem lauku darbiem – kartupeļus vagojis, pienu vedis, mežā gājis. Ganījās, piesiets pie ķēdes. Bet tas bija mums „iekritis acīs”. Lai gan Viskijs bija īsts darba zirgs, varam teikt tikai paldies saim-

Nadīnas Zavadlikas foto

niecei, cik labi viņa to apmācījusi. Viskijs apbrīnojami ātri apgūst jauno, un tas ir raksturīgs Latvijas šķirnes zirgiem, tāpēc iesācējiem jāšanas sportā varam ieteikt laukos meklēt tieši šādus zirgus. Tā dzīslās gan rit arī hanoverāņu asinis, bet vēl kopš seniem laikiem. Nopirkām zirgu, izpētījām radu rakstus un pagājušā gada nogalē atvedām uz stalli, kur turam vēl divus savus zirgus. Paši sākam ar sportu nodarboties pirms vairāk nekā divdesmit gadiem. Tagad esam tikai īsti zirgu mīļotāji, startējam

vienīgi savam priekam. Un tomēr, lai brauktu pajūgā, vajadzīgs milzīgs darbs. Astoņu gadu vecumā, Viskijs aktīvi mācās. Pirmos divus mēnešus tas nevarēja paveikt neko, – tikai soļot un nedaudz parīkšot, bet pakāpeniski ar katru dienu kļuva citādāks. Bija acīmredzams, kā aug tā pašapziņa, ka Viskijs vēlas mācīties un dara to ar patiku. Turklāt jūtam, – cilvēkiem mūsu starti sagādā prieku. Cerams, pajūgu sacensību būs arvien vairāk. Jābrauc visiem, kuri to vēlas, jo tā ir lieliska iespēja cilvēkiem, vairs nevēloties startēt aktīvajā sportā, sevi apliecināt kopā ar zirgiem. Galvenais, lai mums veidotos profesionāla cilvēku grupa, kas vēlas un spēj rīkot sacensības, – mēs esam gatavi ņemt cepuri viņu priekšā.

Nupat no Madonas rajona atvedām arī vēl citu zirgu – piecgadnieku. Bijām iecerējuši veidot divjūgu, jo vizuāli abi zirgi ir līdzīgi. Taču raksturi nesaskan... Pasaulē pajūgā var braukt ar jebkuru zirgu, nav svarīga tā šķirne un izcelšanās. Svarīgs ir tikai tas, ko vēlies sasniegt. Nav tā, ka vari iejūgt un aizbraukt.

Paraugdemonstrējumos piedalījāmies labprāt, lai ieinteresētu vēl vairāk cilvēku par šo aizraujošo jāšanas sporta disciplīnu.

Spraigās latgaliešu cīņas

Inese Ruskule

Pušmucova, 31. maijs, rikšošana

Šogad Vasarsvētki bija arī diena, kad simtiem cilvēku gan no vietējā pagasta, gan no tālākiem rajoniem devās uz Ludzas rajona Pušmucovu, kur notika Latgales mēroga zirgu rikšošanas sacensības *Latgales kauss 2009*. Latgaliešu dziesmas, bērzu meijas un tikko nopļauta siena smarža sagaidīja ikvienu skatītāju. Vasarīgie laika apstākļi lutināja skatītājus, braucējus un arī organizētājus.

Sacensību atklāšanā svinīgas runas teica un veiksmi vēlēja Ludzas rajona padomes priekšsēdētājs Juris Dombrovskis un Pušmucovas pagasta priekšsēdētājs Eduards Luckāns. Līdztekus sacensību norisei skatītājiem bija iespēja iegādāties Latgales amatnieku izstrādājumus, kā arī savam zirgam nepieciešamo veikalā *Zirgu stallis*, kas bija mērojis ceļu no Rīgas. Savukārt Irēna Seimane ar savu ponijķēvīti Brendu no Rēzeknes izvizināja visus bērnus, kuri to vēlējās. Gan lieli, gan mazi izmantoja iespēju braukt pajūgā, kurā bija iejūgti labi zināmais Krievijas šķirnes ērzelis Pjaluns. Daudzi no skatītājiem atzina, ka sacensībās ir bijusi mājīga atmosfēra, un tās bijušas vislabāk komentētās vairāku gadu laikā.

Vilhelmīne Vegnere lepojas ar godam nopelnīto kausu.

Intrigas sajūta līdz pašām beigām

Sacensībās bija pieci braucieni divričos un viena distanču rikšošanai seglos. Dalībnieki bija ieradusies no Ludzas, Krāslavas, Aizkraukles, Balvu un Gulbenes rajoniem. Diemžēl vairāku apstākļu dēļ nevarēja ierasties viesi no Lietuvas Dusetu zirgaudzētavas. Taču tās direktors Edgars Jenins solīja, ka nākamreiz noteikti atbrauks arī šī kolektīva pārstāvji. Lai gan lielākoties braucienos startēja divi sportisti, tomēr tos bija interesanti vērot. Cīņa par pirmo vietu bija patiesi sīva. Gandrīz ikviens no braucieniem pārsteidza līdzjutējus, kuri

Vilhelmīne Vegnere veiksmīgi finišē.

sacensības neskatās pirmo reizi. Pirmās vietas guva tie, uz kuriem nebija liktas *lielākās likmes*. Taču tas pierādīja, ka arī rikšotāju sacensībās ir kā pārējos sporta veidos, – visu nosaka veiksmē, un ne vienmēr favorīti iegūst godalgotās vietas.

Visinteresantākais brauciens bija tas, kurā piedalījās Nikolajs Galilejevs (Krāslavas rajons) ar Amerikas rikšotāju šķirnes ērzeli *Kallis* un Alberts Brokāns (Gulbenes rajons) ar Amerikas rikšotāju šķirnes kastrātu *Patric Gate*. Abi vecmeistari visu distanci (1800 m) turējās viens

Rezultāti (distances garums 1800 m)

Zirga vārds, šķirne, dzimšanas gads	Braucēja vārds, uzvārds	Pārstāv	Zirga īpašnieks	Rezultāts (min.)
1. brauciens				
Poema (Pia's Devil), Amerikas rikšotājs, 2007. g.	Nikolajs Galilejevs	Krāslavas rajons, Dagdas pagasts	Nikolajs Galilejevs	3:06,33
Mum's Memory (Castleton Blue-Irma Ego), Amerikas rikšotājs, 1995. g., rekords: 2:05,3	Eduards Martukāns	Aizkraukles rajons, Sece	Eduards Martukāns	2:57,56
2. brauciens				
Balāde (Dingas – Bolīvija), Krievijas rikšotājs, 2000. g., rekords: 2:15,2	Anita Beitāne	Krāslavas rajons, Dagdas pagasts	SIA Brīvība	2:46,01
D.R.S Freeiq (Cebion – Flips Way), Amerikas rikšotājs, 2002. g., rekords: 2:16,7	Vilhelmīne Vegnere	Ludzas rajons, Cibla	Vilhelmīne Vegnere	2:33,62
Power Heart (Merry Wanderer – Queen Heart), Amerikas rikšotājs, 1998. g., rekords: 2:03,0	Mareks Brokāns	Gulbenes rajons, Pakalnieši	Mareks Brokāns	2:34,32
3. brauciens				
Clever Slybowl (Slybowl Hannover - Chicks Bone), Amerikas rikšotājs, 1995. g., rekords: 2:01,3	Jānis Kazinīks	Ludzas rajons, Pušmucovas pagasts	Jānis Kazinīks	2:42,32
Worth of Trying (Castleton Blue-Irma Ego), Amerikas rikšotājs, 1994. g., rekords: 2:04,9	Eduards Martukāns	Aizkraukles rajons, Sece	Eduards Martukāns	2:39,23
4. brauciens				
Patric Gate (Pahston Press-Nancy Gate), Amerikas rikšotājs, 2000. g., rekords: 2:04,5	Alberts Brokāns	Balvu rajons	Mareks Brokāns	2:38,38
Kallis (Sword Frazer-Sweet Sweeper-Crown Sweep), Amerikas rikšotājs, 2003.g., rekords: 2:10,3	Nikolajs Galilejevs	Krāslavas rajons, Dagdas pagasts	Nikolajs Galilejevs	2:38,45
5. brauciens				
Parīze (Pjaluns-Plata), Krievijas rikšotājs, 1998. g.	Inta Duncāne	Ludzas rajons, Cibla	Inta Duncāne	2:44,90
Idile (Snow Schnapps-Ikona), Krievijas rikšotājs, 2003. g., rekords: 2:19,9	Anita Beitāne	Krāslavas rajons, Dagdas pagasts	SIA Brīvība	2:42,86

Nādas Zavadiļikas foto

Nādas Zavadiļikas foto

aiz otra, bet uz finiša taisni gāja galva galvā, taču Brokāna zirgs šķērsoja finiša līniju ātrāk, rezultātus šķīra tikai dažas sekundes simtdaļas.

Jau ierasts, ka sacensību beigās notika rikšošanas seglos. Piedalījās trīs dalībnieki: Mareks Brokāns, Dina Rutka un Vilhelmine Vegnere. Ātrāko rezultātu šajā distancē (1800 m) sasniedza Brokāns ar zirgu *Power Heart* no Gulbenes rajona, un tas bija 2:30,77 minūtes.

Ceļojošais kauss paliek Ludzas rajonā

Pagājušajā gadā sacensību organizētāji ieviesa jaunu tradīciju Pušmucovas skrejceļā – Latgales ceļojošā kausa izcīņu. 2008. gadā kauss aizceļoja uz Balvu rajonu, kur gadu tas atradās Alberta Brokāna īpašumā. Pats braucējs atzina, ka arī šogad viņš nav gribējis atvadīties no krāšņā kausa un cīnījās par to ar visiem spēkiem. Sacensību sākumā lielākā daļa no rikšotāju braucējiem uzskatīja, ka godalga aizceļos pie Nikolaja Galilejeva uz Dagdas pagastu. Taču šoreiz Vilhelmi-

ne Vegnere no Ludzas rajona Ciblas kopā ar septiņus gadus veco Amerikas šķirnes kastrātu *D.R.S Freeiq* nebija pārspējama. Vegneri varam dēvēt par ļoti pieredzējušu rikšotāju braucēju, kura jau pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados veiksmīgi startēja gan Latvijas, gan arī ārzemju sacensībās. Laikam jau arī tagad nav aizmirsts tas, ko agrāk Vilhelmīnei iemācīja vecmeistars Alberts Rutkis, bija tikai nepieciešams laiks. Kopš 2005. gada, kad Latvijā atsāka rīkot zirgu rikšošanas sacensības, Vilhelmīnes īpašumā bijuši vairāki rikšotāji, taču no Igaunijas nopirktais bērais ērzelis *D.R.S Freeiq* braucējai sagādājis pirmos laurus. Jāatzīst, Vilhelmine ieguldījusi milzumlielu darbu ērzeļa trenīnā, jo viņas īpašumā tas nonāca bez laika rekorda. Viss, kas panākts, ir pašas braucējas nopelns. Tagad *D.R.S Freeiq* ir ne tikai ātrs rikšotājs, bet arī uzticams palīgs lauku darbos.

Atbalstītāji ir, neskatoties uz sarežģīto ekonomisko situāciju

Nādas Zavadilikas foto

No kreisās: Nikolajs Galilejevs ar zirgu *Kallis* un Alberts Brokāns ar *Patric Gate*.

Gada sākumā sacensību organizētājiem šķita, ka tā arī netiks sarīkotas nevienas zirgu rikšošanas sacīkstes atbalstītāju trūkuma dēļ. Taču ar laiku bažas zuda, jo Ludzas rajona padome, Pušmucovas pagasta padome un Ciblas novada dome apstiprināja lēmumu par sacensību finansiālu atbalstu. Sacensību organizētāji pateicas visiem atbalstītājiem: Latvijas Zirgaudzētāju biedrībai, Zaļo un zemnieku savienībai, Jānim Kazinīkam ar ģimeni, Ludzas rajona padomei, Pušmucovas

pagasta padomei, Ciblas novada domei, SIA *Rūpnica Polimērs*, SIA *Daivas – Elvi* veikalam Ludzā, *Eggersmann* zirgu barības tirgotājiem, enerģijas dzēriena *HIRO* izplatītājiem, veikalam *Zirgu stallis*. Ne mazāk svarīgs ir informatīvais atbalsts, ko sniedza laikraksts *Zirgu Pasts*, *Latgales Vietējā Avīze*, Latgales radio un portāls www.petnet.lv, kur var noskatīties arī visu sacensību norisi.

Uz tikšanos nākamajās zirgu rikšošanas sacensībās Pušmucovā!

Mareka Brokāna lidojums pretī finišam.

Ludzas rajona padomes priekšsēdētājs Juris Dombrovskis svinīgi atklāj sacensības.

No kreisās: Mareks Brokāns ar *Power Heart*, Vilhelmine Vegnere ar *D.R.S Freeiq* un Anita Beitāne ar *Balādi*.

Sacensības Jumpravā

Jolanta Lapiņa

Jumprava, 23. maijs, rikšošana

Aizvadītais kārtējais rikšotāju zirgu darba pārbaudes sacensības. Tās tika organizētas Ogres rajona Jumpravas pagastā. Par veiksmīgu sacensību norisi rūpējās rikšotāju

braucēja Signija Gutovska. Sacensības organizēja piemājas saimniecība *Vīgas* sadarbībā ar Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociāciju (LŠZAA) un Rikšotāju savienību.

Rezultāti

Braucieni nr. 1, 1600 m – Jaunzirgu kausa izcīņa

1. La Manche, 2007, AR	Linda Zeļencova	2:31,1
2. Suvorov, 2007, AR	Tatjana Snura	2:31,5
3. Poema, 2007, AR	Nikolajs Galilejevs	2:47,1

Braucieni nr. 2 – Jumpravas pagasta kausa izcīņa

1. Macky Boy, 1995, AR	Rūta Neiberģa	2:14,8
2. La Isla Bonita, 2000 AR	Deniss Cezars	2:15,4
3. Kallis, 2003, AR	Nikolajs Galilejevs	2:16,1

Braucieni nr. 3 – LŠZAA kausa izcīņa

1. La Fer, 2004, KR	Amanda Straujupa	2:13,8
2. Marion, 1999, AR	Madara Laumane	2:15,6
3. Power Heart, 1998, AR	Mareks Brokāns	2:20,0

Braucieni nr. 4 – Rikšotāju savienības kausa izcīņa

1. La Fer, 2004, KR	Rūta Neiberģa	2:23,22
2. Coming Heart, 2006, AR	Linda Zeļencova	2:23,37
3. Caesar, 1998, AR	Signija Gutovska	2:26,00

Braucieni nr. 5 – rikšošana zem segliem

1. Macky Boy, 1995, AR	Amanda Straujupa	2:13,96
2. Vivo Sempre, 1998, AR	Madara Laumane	2:14,22
3. Patrik Gate, 2000, AR	Mareks Brokāns	2:15,30

Airisa un Ravelis starp labākajiem Eiropā

Jolanta Lapiņa

Latvijas vadošā iejādes sportiste Airisa Penele ar zirgu Ravelis maija beigās aizvadīja divas spraigas sacensību nedēļas Ukrainā.

No 22. līdz 26. maijam Kijevā risinājās augsta līmeņa sacensības CDI4*, kurās Airisa Lielās balvas shēmā 16 dalībnieku konkurencē izcīnīja astoto vietu, iegūstot rezultātu 61,915%. Savukārt Lielās balvas kīrā jeb brīvas izvēles programmā mūzikas pavadījumā sešu dalībnieku konkurencē viņa izcīnīja piekto vietu ar rezultātu 65,95%. Lielās Balvas shēmā pirmajā sacensību dienā un Lielās Balvas kīrā labāka bija Ukrainas sportiste Svetlana Kiseļova ar lielisko zirgu Pariz. Jāpiemin, ka Airisa bija

vienīgā pārstāve no Baltijas valstīm un cīnījās par uzvarām ar vadošajām Ukrainas, Krievijas un Baltkrievijas sportistēm. Konkurence bijas sīva.

Veiksmīgi startējot šajās sacensībās, Airisa izpildīja kvalifikācijas normatīvu dalībai 2009. gada Eiropas čempionātā iejādē, kas notiks no 25. līdz 29. augustam Anglijā, Vindzorā. Vai Airisu ar Ravelu redzēsīm labāko Eiropas iejādnieku vidū? Cerēsīm uz labāko.

No 29. līdz 31. maijam Kijevā risinājās otras sacensības CDI-W, kurās Airisa ar Ravelu Lielās balvas shēmā ieguva septīto (62,426%) un Lielās balvas kīrā – piekto vietu (62,75%). Uzvara laurus šajās shēmās atkal plūca Ukrainas sportiste Svetlana Kiseļova ar Pariz.

Grunsvenas zirgs guvis savainojumus

Ankes van Grunsvenas Lielās balvas zirgs un licencētais KWPN ērzelis *Painted Black* (no *Gribaldi x Ferro*) ievainojis pats sevi spermas iegūšanas laikā, kad, ejot uz fantomu, tas smagi atsitās pret durvīm. Šī savainojuma dēļ zirgu vairs nevar izmantot spermas ieguvei, un tas nevarēs piedalīties arī sacensībās vismaz divus mēnešus. Ar *Painted* Grunsvena bija paredzējusi startēt vairākās svarīgās sacīkstēs jūnijā, bet

nu tas nebūs iespējams. Taču atveseļošanās process norit labi.

Painted Black ir 12 gadu vecs ērzelis, ko izaudzējusi Van de Valku-van Anholtu ģimene, un tas pieder Ankei van Grunsvenai, Janam Kelderam un Jopam van Ujtertam. Eiropas čempionātā, kas notiks 2009. gada augustā Vindzorā, Lielbritānijā van Grunsvena piedalīsies ar savu labāko zirgu *Salinero*.

Anke van Grunsvena ar *Painted Black*.

Māra Millera foto

Airisa Penele ar Ravelu izcīnījusi tiesības startēt Eiropas čempionātā iejādē.

Uz Eiropas čempionātu noteikti jābrauc

Airisa Penele:

– Tagad ir izcīnīta iespēja startēt Eiropas čempionātā. Es, protams, vēlētos tajā piedalīties. Bet, lai nopietni sagatavotos, vismaz divas nedēļas pirms sacensībām būtu jābrauc uz treniņiem Vācijā, tikai tad, – uz Angliju. Taču tam ir vajadzīga liela nauda. Ja atbalsts būs, noteikti vēlēšos to darīt. Pieteikums startam Eiropas čempionātā jāapstiprina 27. jūlijā, tad arī jābūt zināmām visām niansēm. Pagaidām par šīm sacīkstēm zinu tikai to, ka tās risināsies ļoti skaistā vietā – Vindzoras pils tuvumā un ka tajās piedalīsies 32 valstu sportisti.

Šobrīd ar Ravelu saprotamies ļoti labi, zirgs sasniedzis lielisku formu. Man sacensībās Ukrainā svarīgākā nebija iegūtā vie-

ta, bet gan tas, ka ārzemju tiesnešu vērtējumā no Francijas un Vācijas es saņēmu ļoti augstas vietas. Vietējiem tiesnešiem, kā vienmēr, bija savi rēķini. Tagad domāju doties vēl uz starptautiskām sacensībām Polijā. Vaicāju daudz pieredzējušākajiem Krievijas sportistiem, kuri jau ilgi vērojuši manus startus, – vai ir jēga meklēt naudu un braukt uz Eiropas čempionātu. Viņi atbildēja: noteikti, jo šos kvalifikācijas punktus nav viegli izcīnīt. Ja esmu vienīgā no Baltijas valstīm, kura līdz šim to paveikusi, noteikti jāstartē. Tā būs turpmāk jau cita aprīte, cita tiesnešu attieksme, arī – valsts jāšanas sporta prestižs iejādē. Saprotu to, ka uz augstām vietām nevarēšu pretendēt, bet, ja tā saka pat konkurenti, jādara viss iespējams.

Starptautiskas sacensības Krievijā

Jolanta Lapiņa

Čerņahovska, 14.-15. maijs, konkūrs

Georgenburga ir ne tikai unikāls vēstures komplekss un apmeklētā jāšanas arēna Krievijā, bet arī vieta, kur atpūties un labi pavadīt brīvo laiku. Teritorijā atrodas viesnīca ar 19 komfortabliem numuriem, restorānu, bāru un kamīnzāli, tiek piedāvāts plašs ēdienu klāsts no Krievijas un Eiropas virtuves. Georgenburgu ik gadu apmeklē aptuveni 10 000 tūristu.

Pirmā norāde uz Georgenburgu, kas radās nodedzinātā Prūsijas cietokšņa vietā, sastopama jau 1264. gadā. No 1740. gada Georgenburgā notiek jāšanas krosa turnīrs, ko sauc arī par medību krosu. 1844. gadā pirmo reizi organizē jāšanas turnīru Insterburgā (Čerņahovskā). 1900. gadā Georgenburgas zirgaudzētava iestājas traķēnes audzētāju asociācijā Austumu Prūsijā. No 1913. līdz 1941. gadam šeit regulāri notiek sacensības. 1960. gadā komplekss iegūst nosaukumu – Zirgaudzētava nr. 7. Savukārt no 1992. gada nosaukumā sāk izmantot Kaļiņingradas vārdu, tikai 2002. gadā zirgaudzētava atgūst vēsturisko nosaukumu – Georgenburga. 2003. te gadā notiek Starptautiskās jāšanas sacensības *Cup CJSC Georgenburg*, kurām pirmo reizi Krievijā tiek piešķirts sacensību statuss CSI4*.

Maija vidū viesmīlīgā zirgaudzētava no jauna vēra durvis konkūra sacensībām – Pasaules kausa izcīņas posmam CSI3*. Labvēlīgie laika apstākļi un sakārtotā darba organizācija radīja patīkamu atmosfēru gan sportistiem, gan skatītājiem.

Sacensībās piedalījās sportisti no Krievijas, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Vācijas un Luksemburgas. Latviju prestižajā turnīrā pārstāvēja pieci sportisti – Andis Vārna, Dainis Ozols, Kristaps Neret-

nieks, Guntars Siliņš un Mairis Penelis.

Sacensību galvenajā maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 150 cm uzvaru izcīnīja Vācijas sportists Holgers Vulšners. No 27 startējošiem dalībniekiem pamatmaršrutu bez soda punktiem spēja veikt tikai divi. Krievijas sportists Dmitrijs Berestovs no pārleķšanas maršruta izstājās, ieņemot godpilno otro vietu. Veiksmīgs starts Latvijas sportistam Andim ar AS *Agrofirma Tērvete* zirgu *Grand Libero*.

Sacensību pirmajā dienā maršrutā ar šķēršļu augstumu 130 cm piedalījās 41 dalībnieku pāris, no tiem astoņi no Latvijas. Augstākās vietas izcīnīja Andis Vārna: ar *Irasis* godpilnā sestā vietā, ar *Marmors* – 15. vietā. Kristaps Neretnieks ar *Rolex Miro* izcīnīja astoto vietu. Maršrutā ar džokeri, kurā tika uzstādīti šķēršļi augstumā līdz 140 cm, 45 dalībnieku konkurencē uzvaru izcīnīja Igaunijas sportists Urmass Rāgs ar *Laguna vd Roshove*, iegūstot maksimālos 65 punktus. Mūsu sportistu labākais rezultāts 49 un 47 punkti – Andim ar zirgiem *Marmors* un *Irasis*. Pirmās dienas sacensības beidzās ar 145 cm augsto maršrutu. No 29 dalībniekiem, pārleķšanai kvalificējās septiņi, tostarp kaimiņvalstu sportisti Urmass Rāgs un Bens Gutkausks, attiecīgi izcīnīot ceturto un piekto vietu. Uzvara tika Krievijas sportistam Genādijam Gašibajazovam ar *Papirus*. Andim Vārnam ar *Grand Libero* 12. vieta, Dainim Ozolam ar *Gvidons* 20. vieta, Guntaram Siliņam ar *Lord Picasso* 21. vieta.

Otrās sacensību dienas 145 cm augstajā maršrutā uzvaru izcīnīja Krievijas sportists Vladimirs Beļeckis. Latvijas sportistu augstākā izcīnītā vieta – astotā, Andim Vārnam ar *Irasis*. Savukārt 140 cm augsto divu fažu maršrutu lieliski vie-

ca Andis ar savu septiņgadīgo censoni *Marmors*, izcīnīot otro vietu. Par sekundes simdaļām viņu apsteidza Vācijas sportists Patriks Leihle ar *Ludwig*.

Jāatzīmē, ka jau daudzus gadus pēc kārtas par šīm sacensībām nav sliktu atsauksmju no sportistiem, viņu grūmiem vai žurnālistiem. Katru gadu sa-

censību organizācijas komiteja, ko vada Irina Novikova, ļoti cenšas, lai nodrošinātu, ka visi ir apmierināti, neviens netiku aizmirsts. Jācer, ka mūsu krīzes laikā sacensības Georgenburgā tomēr turpināsies, un uz tām ieradīsies sportisti no visas Eiropas.

Rezultāti Grand Prix maršrutā

1. Holgers Vulšners	Cefalo	Vācija	0;0 s.p./33,84 s
2. Dmitrijs Berestovs	Grandalena	Krievija	0 s.p., izst.
3. Kosta Gaigals	Cattio	Lietuva	4 s.p./68,30 s
4. Andis Vārna	Grand Libero	Latvija	4 s.p./68,95 s
5. Olga Daņilova	Kalvaro	Krievija	4 s.p./68,98 s

Vārna startē Zviedrijā

Jolanta Lapiņa

Norčepinga, 28.-31. maijs, konkūrs

Zviedrijā starptautiskā zirgu šova *Noorkopinga CSI2** četrās dienās notika cīņa par uzvarām šķēršļu pārvarēšanā desmit dažādas grūtības maršrutos augstumā no 130 līdz 145 cm. Uz šīm sacensībām bija devies arī Latvijas sportists Andis

Vārna ar zirgiem *Grand Libero*, *Irasis*, *Marmors* un *Arabika*.

Par sacensību galvenā maršruta uzvarētāju kļuva Dānijas sportiste Karina Rie Truelsena ar zirgu *Lord if De Chaiusse*, Andis Vārna ar *Grand Libero* gāza divus šķēršļus maršrutā un ierindojās 24. vietā. Nedaudz augstākās vietas šajā maršrutā ieguva kaimiņvalsts Igaunijas sportisti Urmass Rāgs ar *Axel Du Beaumont* – 11. vieta, Guntars Kletenbergs ar *Novesta* – 21. vieta.

Ļoti labus rezultātus Andim uzrādīja ķēve *Arabika*, jaunzirgu maršrutā ar 130 cm augstiem šķēršļiem izcīnīot godalgoto otro vietu un fināla sacensībās – augsto trešo vietu.

Māra Millera foto

Andis Vārna ar *Arabiku*.

Anda Vārnas rezultāti

Datums	Maršruts	Dalībnieku skaits	Vieta	Zirga vārds	Rezultāts
28.05.	130 cm, jaunzirgi	33 dal.	21. v.	Arabika	4 s.p./47,68 s
	135 cm	52 dal.	32. v.	Marmors	4 s.p./48,59 s
29.05.	130 cm, jaunzirgi	33 dal.	2. v.	Arabika	0;0 s.p./22,85 s
	140 cm, Mazais aplis	40 dal.	21. v.	Marmors	4 s.p./62,69 s
	145 cm, Lielais aplis	49 dal.	39. v.	Irasis	8 s.p./72,31 s
30.05.			44. v.	Grand Libero	12 s.p./72,30 s
	135 cm, jaunzirgi, fināls	26 dal.	3. v.	Arabika	0;0 s.p./30,50 s
	140 cm, Mazais aplis	36 dal.	12. v.	Marmors	0;4 s.p./30,85 s
31.05.	145 cm, Lielais aplis	41 dal.	5. v.	Irasis	0;0 s.p./27,64 s
			17. v.	Grand Libero	0;0 s.p./30,62 s
	145 cm, Mazais aplis, fināls	30 dal.	6. v.	Irasis	0;8 s.p./38,78 s
	145 cm, Lielais aplis, fināls	38 dal.	24. v.	Grand Libero	8 s.p./82,10 s

Meydan FEI nāciju kausa izcīņa

Sagatavoja Dace Štrausa

Labole, 14.-17. maijs, konkūrs

Ar fantastisku cīņu līdz pat sacensību pēdējām sekundēm Šveices komanda pieveica zviedru pirmajā Meydan FEI nāciju kausa posmā Labolē, Francijā.

Pēc diviem sacensību raundiem abām vadošajām komandām bija katrai pa astoņiem soda punktiem, tādēļ notika aizraujoša pārleķšanas sacīkste starp šveiciešu veterānu Markusu Fuksu un zviedru Svanti Johansonu. Fukss ar *La Toya* maršrutu veica bez kļūdām 41,65 sekundē un, kad Johansons nogāza ceturto šķērslī, Šveices komanda varēja svinēt uzvaru. Trešo vietu dalīja Nīderlandes

un Vācijas komandas, bet Francijas vienība atgriezās augstākajā līmenī, rādot labu sniegumu un iegūstot piekto vietu. Beļģija sestajā vietā, ASV – septītajā un Itālija – astotajā vietā. Lielu vilšanos sezonas sākums sagādāja Lielbritānijai un Īrijai, kas palika "aiz strīpas", jo otrajā raundā piedalījās astoņas labākās komandas. Lai gan irš Kians O'Konors pirmajā raundā maršrutu veica tīri, viņa komandas biedri saņēma 18 soda punktus, bet briti – 17 soda punktus, neskatoties uz to, ka Pīters Čarlzs saņēma tikai vienu soda punktu par pārsniegtu laika normu.

Rezultāti

1. Šveice 8 s.p. (S. Gurdats ar *Jalisco Solier* 0/0, M. Fukss ar *La Toya* 0/8/0 41,65, V. Mufs ar *Luminos* 8/12, P. Švicers ar *Carlina* 0/0),
2. Zviedrija 8 s.p. (S. Johansons ar *Saint Amour* 0/0/8 42,42, A. Cetermans ar *Isaac* 0/4, M. Bajards-Johnsons ar *HM Actrice W* 13/4, P. Fredriksons ar *H&M Artic Aurora Borealis* 0/8),
3. Nīderlande 16 s.p. (A. Horna ar *Blauwendraad's O'Brien* 4/4, H. Smolders ar *Walnut de Muze* 0/0, Alberts Zoers ar *Sam* 0/8, M. Houtzagers ar *Opium VS* 13/9),
3. Vācija 16 s.p. (M. Ēnings ar *Noltes Kuchengirl* 4/0, F. Vaishaupt ar *Souvenir* 4/0, T. Mülbauers ar *Asti Spumante* 4/13, M. Kučers ar *Montender* 8/4).

Roma, 18.-31. maijs, konkūrs

ASV komanda kļuva par uzvarētāju otrajā posmā, saņemot vien četrus soda punktus. Tā bija ceturta amerikāņu uzvara nāciju kausa izcīņas vēsturē Itālijas zemē. Komandas šefs Džordžs Moriss atcerējās, ka 1959. gadā viņš cīnījās pārleķšanas maršrutā ar itāļu jātnieku un guva uzvaru. Arī šoreiz uzvara ASV komandai nedevās viegli, franči mina vi-

ņiem uz papēžiem un pavisam maz pietrūka, lai notiktu pārleķšana. Trešo vietu dalīja britu komanda ar šveiciešiem. Vācieši ieņēma piekto vietu, bet Īrija un Nīderlande – sesto, savukārt astotajā vietā – mājinieku itāļu komanda. Zaudētājas šajā posmā bija Beļģijas un Zviedrijas komandas, kas nevarēja piedalīties otrajā sacensību raundā.

Rezultāti

1. ASV 0 s.p. (Laurena Hoga ar *Quick Study* 0/8, Ešlija Bonda ar *Cadett* 0/0, Laura Krauta ar *Cedric* /4, Ričards Spūners ar *Cristallo* 4/0),
2. Francija 8 s.p. (Penelope Leprevosa ar *Jubilee D'Ouilly* 0/0, Timotijs Ansjoms *Lamm de Fetan* 4/0, Nikolā Delmots ar *Luciano* 4/0, Kevins Stots ar *Le Prestige St Lois* 0/4),
3. Lielbritānija 12 s.p. (Niks Skeltons ar *Nemo* 4/4, Maikls Vitekers ar *Wonami van der Aard* 4/4, Bens Mahers ar *Robin Hood W* 0/4, Džons Vitekers ar *Peppermill* 0/0),
3. Šveice 12 s.p. (Kristina Lībhere ar *LB Robin Hood* 4/8, Džeina Ričardsa ar *Jalla de Gaverie* 8/0, Klarisa Krota ar *West Side V Meerputhoe* 0/0, Daniels Eters ar *Peu a Peu* 4/4).

Markuss Fukss ar *La Toya* no Šveices.

Svante Johansons ar *Saint Amour* no Zviedrijas komandas.

Ričards Spūners ar *Cristallo* no ASV.

Uz goda pjedestāla ASV komanda.

Erīna Kovžila/FEI foto

Erīna Kovžila/FEI foto

Remko Veirinka/FEI foto

Remko Veirinka/FEI foto

Meydan FEI nāciju kausa izcīņa

St. Gallena, 4.-7. jūnijs, konkurss

Amerikāņi pierāda, ka ir viena no spēcīgākajām nācijām konkurā, uzvarot arī Meydan FEI nāciju kausa izcīņā St. Gallenā, Šveicē. Rezultāts atkal tika sasniegts pārlešanas maršrutā, kad Ričards Spūners izvirzīja ASV vadībā, atstājot Vācijas komandu otrajā vietā.

Markuss Fukss.

Pašmāju publikas karsti atbalstītā Šveices komanda dalīja trešo vietu ar beļģiem, bet Nīderlande un Lielbritānija ar vienādu soda punktu skaitu kļuva par piektās vietas ieguvējām. Septītajā vietā ierindojās Itālijas komanda, astotajā Īrija, bet Francijas un

Zviedrijas komandas zaudēja iespēju cīnīties otrajā raundā, jo noteikumi paredz, ka tikai pirmās astoņas komandas var turpināt sacensību.

Pēc pirmā raunda četras komandas – ASV, Vācija, Šveice un Beļģija nebija saņēmušas nevienu soda punktu, holandiešiem un britiem – pa astoņiem soda punktiem, Itālijai – deviņi, bet ģīriem – 11.

Šveiciešu fani apsveica savu varoni Markusu Fuksu, kuram šīs bija 145. nāciju kausa sacensības, diemžēl arī pēdējās, jo Fukss savas karjeras augstākajā punktā nolēmis turpmāk nēstartēt un pievērsties zirgu tirdzniecībai un trenēšanai. Šajās sacensībās pirmo raundu viņš veica bez soda punktiem, taču otrajā nogāza četrus šķēršļus, tādēļ pat Stīva Gurdata izcilais sniegums nespēja noturēt komandu līderpozīcijā.

ASV komandas pārstāvji Ešlija Bonda un Ričards Spūners abus maršrutus veica bez soda punktiem, bet Laura Krauta vienu šķērslī gāza, nopelnot četrus soda punktus komandai. Pēc Vācijas izlases pārstāvju Nāgela un Vaishaupta tīri izlektiem abiem raundiem un Ēnin-

Ričards Spūners ar Cristallo nodrošināja ASV komandas uzvaru.

Reimko Veirinka/FEI foto

Rezultāti

1. ASV – 4 s.p., uzvarēja ar 4 s.p. 40,72 s pārlešanā (Kristīne Makrea ar Vegas 4/Elim, Ešlija Bonda ar Cadett 0/0, Laura Krauta ar Cedric 0/4, Ričards Spūners ar Cristallo) 0/0/4(40,72),
2. Vācija – 4 s.p., 2. vieta ar 5 s.p. 53,26 pārlešanā (Markus Ēnings ar Plot Blue 0/4/5(53,26), Karstens Otto Nāgels ar Corradina 0/0, Filips Vaishaupts ar Souvenir 0/0, Franks Slotāks ar Aquino 0/ izst.),
3. Šveice – 8 s.p. (Kristīna Libhere ar LB No Mercy 0/4, Markuss Fukss ar La Toya 0/16, Daniels Eters ar Peu a Peu 0/4, Stīvs Gurdat ar Jalisca Solier nest./0,
3. Beļģija – 8 s.p. (Filips Le Žūns ar Vigo D'Arsoilles 0/0, Nils Brujnsēls ar Aluna 0/4, Ludo Filiperts ar Kassini Jac 16/4, Joss Lansinks ar Spender S 0/4).

ga iegūtajiem četriem soda punktiem, kļuva skaidrs, ka, līdzīgi kā Labolē, notiks pārlešana par pirmo vietu. ASV

pret Vāciju, Spūners pret Ēningu. Šoreiz veiksmē bija amerikāņu pusē. Pirmais jāja amerikānis Spūners ar Cristallo, kas pazīstams kā ātruma meistars. Maršruts tiešām tika pieveikts lielā ātrumā, taču nogāžot vienu šķērslī. Lai cik prātīgi centās jāt Ēnings ar Plot Blue, tomēr pēdējais šķērslis krita, un spēle bija beigusies amerikāņu labā.

Markus Ēnings ar Plot Blue no Vācijas komandas.

Reimko Veirinka/FEI foto

meydan CITY

Komandu pozīcijas pēc trim posmiem

1. ASV	22,0
2. Šveice	21,0
3. Vācija	16,5
4. Nīderlande	11,5
5. Francija	11,0
6. Lielbritānija	9,0
7. Beļģija	8,5
8. Zviedrija	7,0
9. Itālija	4,0
10. Īrija	3,5

Pasaules iejādes meistari 2009

Dace Štrausa

Minhene, 21.-24. maijs, iejāde

Tā kā paredzētais sacensību posms Zalcburgā, Austrijā finansiālu problēmu dēļ nenotika, *Pasaules iejādes meistarību 2009* sacensību sērijas otrais posms risinājās Vācijā, Minhēnes Olimpiskajā stadionā. Tur kā uzvarētāji tikās divu vadošo iejādes valstu – Vācijas un Nīderlandes sportisti.

38 gadus vecais holandiešu Sanders Marijnissens ar milzīgo vietējās šķirnes zirgu *Moedwil*

(*Goodwill x Beaujolais*) uzvarēja Speciālajā Lielās balvas izcīņā ar labu rezultātu – 71,5%, bet 39 gadus vecā vācu olimpiete Izabella Verta ar savu talantīgo *Satchmo* bija labākā brīvās izvēles programmā mūzikas pavadījumā. Madelaine Vintere-Šulce ieradās Minhēnē ar lidmašīnu no citām ievēribas cienīgām censībām Vācijā – Hamburgas derbija, lai kļūtu par liecinieci Izabellas un *Sat-*

chmo priekšnesumam. Vācijai vislielāko uzvaru skaitu guvusi jātniece Izabella Verta iepriecināja skatītājus ar atraisītu sniegumu, iegūstot izcilu rezultātu – 84,75%.

„Sākot ar laika apstākļiem un laukuma segumu, līdz pilnīgumam noslīpētai šova programmai ar dažādām demonstrācijām, milzīgu balvu fondu un beidzot ar entuziasma pilno publiku, – viss šeit bija skaisti, un neko nevar vēl vairāk uzlabot, vienīgi manu mazo kļūdiņu kāju maiņā divos tempos,” šāds ir Izabellas viedoklis.

Holandietis Sanders Marijnissens, daloties iespaidos par sacensībām, nespēj vien beigt priecāties par savām uzvarām, kas neaprobežojās tikai ar uzvaru Speciālajā Lielajā balvā, kur viņš sasniedza personīgo rekordu, bet arī vēl divām uzvarām ar savu jauno zirgu. Šobrīd Marijnissens ir iekļuvis pasaules labāko jātnieku grupā.

Nākamās šīs piecu zvaigžņu sērijas sacensības notika Kanānā no 11. līdz 14. jūnijam.

PK posmu sacensības trīscīņā

Sagatavoja Dace Štrausa

Malme, 23.-24. maijs, trīscīņa

Pasaules kausa posma sacensības trīscīņā, kas bija paredzētas no 16. līdz 17. maijam Častvortā, Lielbritānijā nenotika sliktu laika apstākļu dēļ.

Nākamajā nedēļā HSBC FEI kārtējais Pasaules kausa posms trīscīņā risinājās Malmē, Zviedrijā.

Marina Konke, kura pārstāvēja Vāciju Sidnejas olimpiskajās spēlēs, bija līdere no trīs posmu starta līdz pat finišam un kļuva par uzvarētāju trīs-

cīņas sacensībās *Malmo Horse Show* ar zirgu *Calma Schelly*. Viņas tautietis un olimpisko spēļu zelta medaļas ieguvējs Pēters Tomsens šoreiz ieguva otro vietu ar *Parko 4*. Pēc šī posma abi divi vācu jātnieki jau ir kvalificējušies HSBC FEI trīscīņas Pasaules kausa finālam, kas augustā notiks Polijā.

Malmē startēja 17 dalībnieki, bet tikai deviņi sacensības veiksmīgi beidza.

Piecu labāko dalībnieku rezultāti

1. Marina Konke/ <i>Calma Schelly</i> (Vācija)	42,8 + 6,8 + 4/3 = 56,6
2. Pēters Tomsens/ <i>Parko 4</i> (Vācija)	48,0 + 7,6 + 4 = 59,6
3. Sanna Siltakorpi/ <i>Lucky Accord</i> (Somija)	58,8 + 5,6 + 0 = 64,4
4. Karina Donkersa/ <i>Lamicell Charizard</i> (Beļģija)	46,2 + 7,6 + 4 = 59,6
5. Katrīna Norlinga/ <i>Pandora Emm</i> (Zviedrija)	48,4 + 16,4 + 4 = 68,8

Tatersalsa, 28. līdz 31. maijs, trīscīņa

Īrijā notika HSBC FEI Pasaules kausa izcīņas sestais posms, kas beidzās gluži kā pasākā, kad sieva un vīrs – Patrīcija un Maikls Riani finišēja, iegūstot pirmo un otro vietu, iepriecinot patriotiski noskaņoto iru publiku. Šī bija iru uzvara jau otro gadu pēc kārtas sacensībās savā zemē.

Fināla fāzē sacensības sasniedza sasprindinājuma kulmināciju, kad līdz pat pēdējam

posmam vadībā esošie britu jātnieki neizturēja spriedzi – uzvara jau šķita tik tuvu, bet tika pieļautas kļūdas, kas ļāva Rianiem pacelties uzvaras augstumos – Patrīcija no ceturtais vietas pārvietojās uz pirmo, bet Maikls no septītās vietas pirmajos divos posmos – uz otro vietu pēdējā sacensību daļā.

Sacensībās piedalījās 56 sportisti, no kuriem 39 veiksmīgi sasniedza finišu.

Pēters Tomsens ar *Parko 4*.

Maikls Rians ar *Old Road* ieguva otro vietu kopvērtējumā.

Piecu labāko dalībnieku rezultāti

1. Patrīcija Riana/ <i>Fernhill Clover Mist</i> (Īrija)	50,8 + 6,8 + 0 = 57,6
2. Maikls Rians/ <i>Old Road</i> (Īrija)	55,4 + 3,6 + 0 = 59
3. Mari Kinga/ <i>Imperial Cavalier</i> (Lielbritānija)	44 + 12,4 + 4 = 60,4
4. Pollija Stoktone/ <i>Westwood Poser</i> (Lielbritānija)	42,7 + 10,8 + 4/4 = 61,5
5. Pigijs Frenča/ <i>What A Performance</i> (Lielbritānija)	47,4 + 10,4 + 8 = 66,3

Baltijas valstu jātnieki FEI reitingos

(uz 7.06.09.)

Informāciju apkopojā Inese Ruskule

Konkūrs

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Meridita Maikla- Bērbauma (Vācija)	1.	1.	3448,50
Markuss Enings (Vācija)	2.	3.	3415,00
Ēriks Lamaze (Kanāda)	3.	2.	3380,21
LATVIJA			
Andis Vārna	290.	381.	315,00
Dainis Ozols	781.	603.	65,00
Guntars Siliņš	1322.	1346.	15,00
Kristaps Neretnieks	1405.	1424.	13,00
LIETUVA			
Bens Gutkausks	214.	217.	435,00
Andrius Petrovs	246.	267..	387,00
Kosts Gaigals	614.	827.	61,00
Rikards Vismeris	915.	951.	45,00
Zigmants Šarka	972.	901.	41,00
Stasis Jass	1417.	951.	11,00
Mants Jacikevičs	1417.	1438.	11,00
Elena Raiļiene	1588.	1589.	5,00
IGAUNIJA			
Reins Pills	76.	75.	992,00
Hanno Ellermanis	251.	254.	378,50
Urmass Rāgs	268.	240.	350,00
Gunārs Kletenbergs	317.	301.	287,00
Tīts Kivisilds	254.	246.	237,50
Olivers Karma	520.	542.	135,00
Heiki Vatsels	636.	601.	95,00
Andress Trēve	1245.	1201.	20,0
Andrus Kallaste	1842.	1418.	4,00

Iejāde

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Izabella Verta, Satchmo 78 (Vācija)	1.	1.	2222
Anki van Grunsvena, IPS Salinero (Nīderlande)	2.	2.	2098
Izabella Verta, Warum Nicht FRH (Vācija)	3.	3.	2086
LATVIJA			
Airisa Penele, Ravels	136.	145.	954
IGAUNIJA			
Marika Vundere, Orlando P	166.	177.	819
Maria Čuletsa, Markus	272.	280.	494
Marika Vundere, Frankfurt	583.	591.	51

Palladium kauss

Jolanta Lapiņa

Vāna, 9.-10. maijs, konkūrs

Igaunijas lielākā vasaras sacensību tūre – Palladium kausa izcīņa sākās maija sākumā, tā notiek jau astoto reizi. Vānas jāšanas centrā uz sacensību pirmo posmu pulcējās 153 zirgi un 96 sportisti no Igaunijas un Latvijas. Šajās vērienīgajās sacensībās jauniešiem ir iespēja konkurēt ar pieredzējušiem un kvalificētiem jātniekiem. Vānā startēja deviņi sportisti no Latvijas, tajā skaitā sevi te jau iepriekšējos gados labi pierādījušie Dainis Ozols un Ģirts Bricis. Arī šajā posmā mūsu sportisti veidoja sīvu konkurenci pieredzējušiem Igaunijas sportistiem – Gunāram Kletenbergam, Andrusam Kallastem, Andresam Trēvem.

Šogad paredzēti trīs sacensību posmi un fināls. Sacensību virkne turpināsies 19. jūnijā Rūilā, tad 1. augustā posms Lūnājā un sacensību fināls 15. augustā Rūilā. Vānas sacensību posmā par maršruta sastādītāju tika aicināts Ivo Miķelsons. Savukārt Inga Miķelsone praktizējās tiesāšanā, pildot galvenā tiesneša asistenta pienākumus.

Par *Palladium* kausa pirmā posma uzvarētāju kļuva pašmāju sportists Sims Sinijarvs. Otro vietu posmā ieguva Margita Magi, trešā Ebe Līsa Sina-

Epa Kēla foto

Santa Šteinberga veic goda apli.

jalga. Augsto septīto vietu posma kopvērtējumā ieguva Santa Šteinberga, astotais – Ģirts Bricis. Jauniešu konkurencē visveiksmīgākie starti bija Igaunijas sportistam Kullo Kenderam, viņam pirmā vieta. Savukārt Lauris Vilde ierindojās piektajā vietā, Santa Šteinberga – sestajā. Bērnu konkurencē vecumā līdz 16 gadiem netika pārspēta Latvijas sportiste Linda Viša, aiz viņas palika jaunie Igaunijas talanti. Augstu rezultātu sasniegta arī Anna Raita Vjaksa, ierindojoties astotajā vietā.

Latvijas sportistu labākie rezultāti

Maršruts	Vieta	Sportists	Zirgs	Rezultāts
Nr. 1a, 100 cm	1. v.	Linda Viša	Bendija	0;0/24,29 s
	8. v.	Anna Raita Vjaksa	Roids	4/49,24 s
Nr. 1 b, 100 cm	2. v.	Ģirts Bricis	Glezna	0;0/25,68 s
	4. v.	Elina Kandevisa	Ildira	0;0/27,47 s
Nr. 2 110 cm	2. v.	Linda Viša	Arons	0/47,71 s
	9. v.	Elina Kandevisa	Ildira	0/53,19 s
Nr. 3a, 125 cm	6. v.	Lauris Vilde	Lagūna	4/72,59 s
	7. v.	Santa Šteinberga	Conchevallier	6/79,33 s
Nr. 3b, 125 cm	9. v.	Linda Viša	Arons	8/61,08 s
	5. v.	Ģirts Bricis	Cavalor Cooper	0;4/37,18 s
Nr. 4, 135 cm	8. v.	Līga Pētersone	Kaugurs	0;14/65,33 s
	8. v.	Santa Šteinberga	Conchevallier	0;4/45,94 s
Nr. 5b, 105 cm	9. v.	Ģirts Bricis	Cavalor Cooper	4/69,71 s
	1. v.	Linda Viša	Bendija	0/47,13 s
Nr. 7, 125 cm	2. v.	Elina Kandevisa	Ildira	0/52,71 s
	8. v.	Anna Raita Vjaksa	Roids	0/61,03 s
Nr. 8, 135 cm	10. v.	Dainis Ozols	Alibi	4/51,78 s
	1. v.	Ģirts Bricis	Cavalor Chandra H	0;0/34,06 s
Nr. 7, 125 cm	4. v.	Lauris Vilde	Lagūna	0;0/37,11 s
	6. v.	Santa Šteinberga	Conchevallier	0;4/46,93 s

Ekstrēmāis maratons Igaunijā

Dace Stūre

Rapla, 23.-24. maijs

Igaunijā, netālu no Raplas pilsētiņas Lau ciemā notika *Raplamaa Rakend 2009* sacensības pajūgu braukšanā. Uz tām no Latvijas gribējām braukt visi, kas nupat sākuši nodarboties ar pajūgu braukšanu. Taču dažādu darbu un citu apstākļu dēļ beigās es, pārstāve no SIA *Zirgaudzētavas Kocēni* Dace Stūre ar grūmu Kārli Stūri un zirgu Hipija, aizbraucām vienīgie. Sasniedzot pasākuma organizatoru Varju Kūsemetsas laipni aprakstīto gala mērķi, skatam pavērsām lauku mājas ar plašu apvidu, kura lielu daļu aizņēma grants karjers. Uz sacensībām bija ieradušies pašu sportisti Urmass Saks ar savu *tori* divjūgu, viens poniju divjūgs un piecas viena zirga ekipāžas, no kurām divas piedalījās tikai manēžas un konusu braukšanā.

Pirmajā dienā notika manēžas un konusu braukšana. Varu teikt Latvijas braucējiem iepriecinošu faktu, ka mūsu zirgi uz igauņu vietējo braucamo *tori* zirgu fona ir ar labākām gaitām un lielāku soli, kas dod mums iespējas izcelties manēžas shēmā. Protams, tas ir mans subjektīvs vērtējums par šīm sacensībām, jo varbūt savus labākos zirgus kaimiņi ir paslēpuši stalļos un izbrauks ar tiem īpašās sacensībās, kad mūsu uzmanību būs iemidzinājuši. Taču šajās sacensībās tieši manēžas braukšana man palīdzēja iegūt pirmo vietu. Laukumā, kur notika konusu braukšana, visi dalībnieki uzrādīja labus rezultātus, braucot diezgan precīzi un ātrā gaitā. Otrā dienā notika maratons apmēram astoņus kilometrus garā distancē. Pirmie pieci kilometri, lai iekļautos laika normā, distancē bija jāveic labā rikšu gaitā, kas netrenētiem un neapkalniem zirgiem ir grūti, jo ceļa segums bija akmeņains. Nākamie 900 metri soļos un pēc tam

Ago Ruusa foto

Dace Stūre un grūms Kārli Stūris ar zirgu Hipija maratona trasē Raplā.

iebraukšana šķēršļu daļā, kura bija ierīkota karjerā. Šī daļa bija īsti igauņiskā garā, sak, igauņi ir gatavi nosisties jau sākumā, jo tie, kas izdzīvo, beigās arī kļūst par labiem sportistiem.

Karjerā ik pēc 500 metriem bija novietoti vārti, kas bija veidoti no mucām. Pirmie vārti bija labā zālienā, taču, lai nokļūtu līdz otriem, vajadzēja braukt cauri pusaizaugušam krūmainam karjeram, kur katru nākamo akmeni, pret kuru

draudēja atsisties ratu ritenis, aizsedza krūmiņš. Tā, izvairoties no akmeņiem, varēja nokļūt otru vārtos, šeit apzīmējumi bija piestiprināti pie krūmiem. Izvirpuļojot pa krūmiem un baltos auļos noskrienot lejā pa stāvu nogāzi, varēja nokļūt trešajos vārtos, pēc tam zirdziņiem ar visiem ratiem un braucējiem vajadzēja uzrāpties atpakaļ nogāzē un atkal auļot otrā pusē lejā, kur bija ceturte vārti. Tie bija visinteresantākie, jo mucas

Pasaules kausa kvalifikācijas sacensības četrjūgiem

Dace Štrausa

Vindzora, 13.-15. maijs, pajūgi

Četrkārtais pasaules čempions un 2008./2009. gada sezonas Pasaules kausa izcīņas vicečempions Ijsbrands Šardons no Nīderlandes uzvarēja pirmajās Pasaules kausa kvalifikācijas sacensībās 2009.-2010. sezonai, kas notika Vindzorā, Lielbritānijā. Pēdējā sacensību

fāzē *Landrover* starptautiskajā *Grand Prix* izcīnā viņš pārspēja Pasaules kausa ieguvēju austrālieti Boidu Ekselu.

Statistika:

- piedalījās 24 ekipāžas no 11 valstīm,
- divi pasaules čempioni: Ijsbrands Šardons (Nīderlande)

un Verners Ulrihs (Šveice),

– vecākais dalībnieks bija Džordžs Boumens (Lielbritānija) – 74 gadi,

– jaunākais dalībnieks – Renē Ponsgens (Vācija) – 28 gadi.

Šardons sacensībās piedalījās ar savu pasaules čempionāta komandu un lieliski veica figurālās braukšanas fāzi, kas šoreiz viņam izdevās pat labāk, nekā iepriekšējā gadā pasaules čempionātā Holandē. Maratona daļā čempions pieļāva divas nelielas kļūdas un ieņēma ceturto

vietu. Pēc figurālās braukšanas un maratona rezultāta Šardons bija otrais aiz Boida Eksela, kurš maratona distanci ar astoņiem šķēršļiem pieveica tiešām ar iespaidīgu uzvaru. Konusu maršruts bija ļoti sarežģīts, un to Šardons izbrauca, nenogāžot nevienu bumbiņu, vienīgi saņemot soda punktus par pārsniegto laiku. Ekselam nepaveicās, divas bumbiņas nokrita, un finālā viņš ieņēma otro vietu. Ar uzvaru Šardonu sveica Anglijas karaliene Elizabete un princis Filips.

Ijsbrands Šardons no Nīderlandes.

Rezultāti

1. Ijsbrands Šardons	Nīderlande	134,09
2. Boids Eksels	Austrālija	136,55
3. Koss de Ronde	Nīderlande	146,22
4. Teo Timmermanis	Nīderlande	152,93
5. Verners Ulrihs	Šveice	155,41
6. Marks Vusthofs	Nīderlande	155,77
7. Stefans Šuzenū	Francija	157,96
8. Frederiks Persons	Zviedrija	164,61
9. Reinērs Duns	Vācija	172,77
10. Diks Leins	Lielbritānija	176,45

bija saliktas ūdenī, tiesa gan ūdens bija arī aizaudzis ar krūmiem, taču šie vārti ļoti patika skatītājiem un, neslēpšu emocijas, man kā dalībnieci arī. Beigās piektie vārti tādā niķī vien šķita, jo arī zirgi jau bija apraduši ar „amerikāņu kalniņiem” un nu jau auļos rāpās gan augšā, gan lejā pa nogāzēm, sagādājot prieku gan skatītājiem, gan pašiem braucējiem.

Veiksmīgi izturot visus pārbaudījumus Hipijai, man, Kārlim un jo īpaši ratiem, Latvijas ekipāža ieguva godalgoto pirmo vietu. Pārējiem braucējiem novēlu ļauties igauņu ekstrēmajiem maratoniem, jo tas beigās dod labas pozitīvas emocijas un sajūtu, ka tu arī to vari.

Tori, 6.-7. jūnijs

Igaunijā, *Tori* zirgaudzētavā risinājās pajūgu braukšanas sacensības. Latviju pārstāvēja Dace Stūre ar grūmu Kārlī Stūri un zirgu Hipiju no SIA *Zirgau-*

dzētava Kocēni, Andis Pavlovskis ar grūmu Kristapu Cauni un zirgu Viskiju, kuri pārstāv Pavlovsku ģimeni, un Natālija Dreimane ar grūmu Ati Gūtmani un zirgu Dukāts no JJSK *Meždruvas-1*.

Natālija un Atis startēja poniju klasē ar Arafatu, un bija vienīgie poniju klases pārstāvji, kas piedalījās visos trīs – A, B un C posmos, līdz ar to nodrošinot sev pirmo vietu viena zirga poniju ekipāžās.

Sacensībās piedalījās divpadsmit ekipāžas. Startēja arī divu zirgu ekipāža, kuru vadīja pats *Tori* zirgaudzētavas saimnieks Jānuss Kallaste. Viņa aizjūgā bija redzamas divas ķēves, kas cēlušās no Latvijas ievestā ērzeļa Lakmusa un dara godu gan Igaunijai, gan Latvijai. Saviesīgā vakarā Jānuss demonstrēja četrjūgu, kas arī tika veidots no četrām Lakmusa meitām.

Poniju pāru klasi pārstāvēja *Tori* audzētavas ekipāža, kuru vadīja Airi Reinvara. Viena zir-

Zanes Pavlovskas foto

Visu izšķir ātrums, Anda Pavlovska ekipāža trasē.

ga ekipāžu klasē bez trim Latvijas pārstāvjiem piedalījās divi sportisti no Somijas un trīs pašmāju ekipāžas. Tā vienīgā klase, kur patiešām vajadzēja cīnīties par vietām, bija viena zirga pajūgu klase. Pirmajā dienā manēžas braukšanā vislabākos rezultātus uzrādīja Daces Stūres un grūma Kārla Stūra ekipāža ar Hipiju, kam sacensību sākumā notika tehniska kļūme, – saplīsa ratu priekšējais ritenis, bet tas netraucēja iegūt vismazāk soda punktu manēžas braukšanā. Nedaudz atpalika Natālijas Dreimanes ekipāža, bet Anda Pavlovska vadītais aizjūgs saņēma soda punktus par pašu sajaukto maršrutu. Otrajā sacensību posmā konusu braukšanā galvenā bija precizitāte. Daces un Natālijas ekipāžas nogāza vienu bumbiņu, saņemot trīs soda punktus, bet Anda azartiskais virišķīgums ņēma virsroku, un viņa ekipāža aizrāvās ar ātrumu, aizmirstot, ka maršruts bija veltīts precizitātes pārbaudei, toties par dinamiku prieks bija skatītājiem. Tas viņu pēc pirmās dienas rezultātiem ierī-

doja saraksta beigās. Vadībā bija Dace Stūre, puspunktu aiz viņas sekoja Somijas ekipāža. Taču šie rezultāti strauji mainījās otrajā dienā, kur noteicošais bija maratona šķēršļu izbaukšanas ātrums. Šajā distancē atmaksājās Anda azarts, kas pacēla viņu no saraksta beigu daļas uz ceturto vietu, bet savukārt Daces ekipāža no pirmās noslidēja uz trešo vietu. Tā par pajūgu braukšanas sacensību *Tori Harness 2009* uzvarētājiem kļuva somi, atstājot nākamajās trīs vietās Latvijas sportistus. Otrā vieta Natālijai Dreimanei un grūmam Atim Gūtmanim ar zirgu Dukāts, par sekundes simtdaļu atpalika trešās vietas ieguvēja Dace Stūre un grūms Kārlis Stūris ar Hipiju, bet ceturta vieta Andim Pavlovskim un grūmam Kristapam Caunem ar zirgu Viskijs. Piektā, sestā, septītā, astotā vieta tika somam un igauņiem. Prieks par latviešu sasniegumiem Igaunijā, jo varbūt pajūgu braukšana būs sporta veids, kurā kaimiņiem vajadzēs atkāpties no godalgotajām vietām par labu Latvijas sportistiem.

Zanes Pavlovskas foto

Tori četrjūgs Jānusa Kallastes vadībā.

Zanes Pavlovskas foto

Uzvarētāji poniju klasē vienjūgiem – Natālijas Dreimanes ekipāža.

Pasaules kausa kvalifikācijas sacensības 2009.-2010. gadā:

1. Vindzora (Lielbritānija) 13. – 15. maijs
2. Vescesa (Ungārija) 4. – 7. jūnijs
3. Seimūra (Francija) 11. -14. jūnijs
4. Altenfelde (Austrija) 18. – 21 jūnijs
5. Āhene (Vācija) 1. – 5. jūlijs
6. Nebanice (Čehija) 16. – 19. jūlijs
7. Bēkbergene (Nīderlande) 23. – 26. jūlijs
8. Rīzenbeka (Vācija) 31. jūlijs – 2. augusts
9. Breda (Nīderlande) 4. – 6. septembris
10. Danauešingena (Vācija) 17. – 20. septembris

Zirgs man devis iespēju

Astrīda Belovzorova

Manī drosmi dalīties atmiņās par jāšanas sporta dzīvi pagātnē un tagadnē veicināja *Zirgu Pastā* publicētais rīkšotāju braucējas Guntas Laugas atmiņu stāsts par sevi un zirgiem (nr. 18, 2008. gada 7. novembris). Stāstīt par dzīvi, kas veltīta zirgiem. Arī es, atrodoties Maskavā, Vissavienības jāšanas sacīkstēs, skrēju skatīties, kā brauc latvietē.

Mēs, jātnieki, darījām savu darbu hipodroma centrā – laukumā, bet skrejceļā notika ikdienišķā rīkšotāju dzīve un darbs.

Pateicīga liktenim

Tā ir dieva dāvana – zirgs, un man šķiet, ka nevis es sevi esmu veltījusi zirgiem, bet zirgs sevi veltījis man, – dodot iespēju būt kopā ar to visu mūžu. Esmu pateicīga liktenim, ka zirgs ienāca manā dzīvē jau piecu gadu vecumā. Tas ir laika posma sākums, kad apzināti sapratu un fiziski izjutu, ka zirgs ir visa manas dzīves jēga, mīlestība un nepieciešamība būt kopā ar to. Neatceros, ka bērnībā man būtu mīlākā lelle vai kāda cita rotaļlieta, bet to, ka, savervējot kaimiņu māju zēnus „spēlēties zirgos”, izjutu šo brīdi kā prelūdiju tam laikam, kad jau varēju sēdēt mugurā istam zirgam. Pilnībā vizuāli atceros dienu, kad jāju mājās no ganībām zirgu Melni, un pretī braucošās sievietes pieturēja savus zirgus, lai pajautātu, cik tad man esot gadu?!... Man bija pieci gadi. Tas bija laiks, kad tēvs Kārlis Spura uzticēja man pilnīgi patstāvīgi jāt zirgu uz un no ganībām. Kā tikt zirgam mugurā? Tas tika atrisināts pavisam vienkārši: vajadzēja ievest zirgu grāvī un no tā malas uzlekt mugurā. Ja tuvumā nebija grāvja, kad zirgs plūca zāli, pāri tā galvai vajadzēja uzsēsties uz kakla, un tas, paceļot galvu, uzmeta mani uz savas muguras. Vajadzēja tikai apgriezties ar seju uz priekšu. Neatceros, ka būtu kritusi no zirga.

Kas tā bija par baudu, – jāt lēkšos pret kalnu! Šo iespēju centos izmantot vienmēr. Bet kādu reizi šī lēkšošana beidzās ar zirga kritienu, pareizāk sakot, ar kūleni. Zirga

Astrīda Belovzorova un Sapis.

priekšējās trāpīja kurmju izraktā bedrē. Ar asiņojošu degunu mājās nevarēju rādīties, – ja nu vairs nelaidīs jāt?!... Novilkta gumijas zābaciņus, rasā samērcēju zeķes, savedu kārtībā degunu, un incidents tika likvidēts, noslēpts.

„Puspuika” ar garajām bizēm

Kara laikā zemnieku saimniecībās tika izvietotas karaspēka daļas. Bija jāatbrīvo šķūņi, jādod istabas komandējošajam sastāvam. Tā prasīja gan krievi, gan vācieši. Nekādu varmācību gan ne no vienas puses mēs nepiedzīvojām. Protams, man bija liels prieks pat šajā laikā, jo katrai armijai bija arī zirgi. Man tā bija īsta pasaku pasaule. Pirmo reizi mūžā tiku iesēdināta segļos. Sajūta bija burvīga. Lai gan ar plikiem stilbiem, brāļa isajās biksēs es izjutu vārdos neizsakāmu prieku, kaut ko vēl nepārdzīvotu. Segli bija brīnišķīgi, brūnā krāsā, ērti, patikami miksti, sviedrene – dzeltena. Valkāju toreiz brāļa par mazu palikušās bikses, jo mans dzīvesveids, – lēkāt, rāpties kokos, rāpot četr-

pus, atveidojot zirgu, jāt ar zirgiem, – nebija savienojams ar bruncišiem, tas nebūtu ērti. Ģērbt bikses kļuva par ieradumu, tā bija ērtāk! Toreiz gan sieviete biksēs bija gandrīz vai nepieklājības kalngals. Visi pazīstamie ļaudis, arī skolā, saukāja mani par „puspuiku”. To, ka es tomēr esmu īsta meitene, man palīdzēja pierādīt garās bizes, kas sniedzās pāri dibenam.

Kad vēlāk vecāki izšķīrās, mana, brāļa un mammas dzīve turpinājās Rīgā. Rit 1945. gads. Pa Rīgas ielām iet vācu gūstekņu kolonnas, tajā skaitā arī zirgi. Ja dienā dabūt veselu rīku maizes bija svētlaime, tad es ar savu rīciņu skrēju līdz ielai un cienāju vācu gūstekņu zirgus.

Protams, iepazīnos ar visiem mūsu rajonā esošajiem fūrmaņu zirgiem. Zināju tiem vārdus. Apstaigāju stāvvietas, kur fūrmaņi gaidīja klientus. Tie bija brīnišķīgi mirkļi, kad pilnu krūti varēju elpot zirgu sviedru smārdu, skatīties, kā zirgi no tarbām ēda auzas. Onkuļi – fūrmaņi mani sēdināja uz

1940. gads. Vallē – Išās. No kreisās pirmā Astrīda uz Meļņa, trešais no kreisās zirga mugurā – brālēns Alfrēds Spura, vēlāk baleta mākslinieks.

1952. gads. Pārjājiens no Rīgas uz Valmieru. Zirgu peldināšana galapunktā. Pirmā no kreisās Astrīda ar Robkiju.

Jūlijs

P	6	13	20	27	
O	7	14	21	28	
T	1	8	15	22	29
C	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	31
S	4	11	18	25	
Sv	5	12	19	26	

Jūlijs

Latvijas mēroga ieskaite sacensības

- 4.07. konkūrs – LJF kauss konkūrā 2. posms, Rīga, Kleisti
- 11.07. iejāde – LJF kauss iejādē 4. posms, Rīga, Kleisti
- 11.-12.07. iejāde – Latvijas čempionāts junioriem un jauniešiem jātniekiem, Rīga, Kleisti
- 17.-19.07. konkūrs – CSI2*W Rīga, Rīga, Kleisti
- 25.-26.07. draivings – pajūgu braukšanas sacensības, Zilupe
- 26.07. konkūrs – *JSK Demora kauss*, Tārgale, Ventspils rajons

Kaimiņos Lietuvā, Igaunijā

- 4.07. pl. 13 rikšošana – Tallina, Igaunija
- 4.07. konkūrs – *Sidabravo kauss*, Sidrabrava, Radviskio rajons, Lietuva
- 5.07. konkūrs – Ponijklase 3. posms, Marjama, Igaunija
- 9.-12.07. konkūrs – CSIO4*W, Tallina, Igaunija
- 10.-12.07. konkūrs – CSI* Ruila, Igaunija
- 11.-12.07. konkūrs – Atklātais Lietuvas čempionāts, Kurtuvena, Šauļu rajons, Lietuva
- 18.07. pl. 13 rikšošana – Tallina, Igaunija
- 18.07. konkūrs – *Klimovo kauss*, Priekule, Lietuva
- 25.-26.07. konkūrs – *CLHBA 2009 & MAYOR Cup*, Klaipēda, Lietuva

Starptautiskas sacensības

- 3.-5.07. konkūrs – CSI2*, Bonheidena, Beļģija
- 9.-12.07. konkūrs – CSIO4*W, Tallina, Igaunija
- 10.12.07. konkūrs – CSI2*, Visberska, Beļģija
- 17.-19.07. konkūrs – CSI3* Sanktpēterburga, Krievija
- 17.-19.07. konkūrs – CSI2*W Rīga, Latvija
- 17.-19.07. konkūrs – CSI2*W Morsele, Beļģija
- 16.-19.07. iejāde, konkūrs – CDI4*, CSIO5*, Falsterbo, Zviedrija
- 30.07.-2.08. konkūrs – CSI2*, CSI3*, Bēvelde, Beļģija
- 31.07.-2.08. iejāde – CDI2*, CDI3*, CDIJ Sanktpēterburga, Krievija

Zirgu Pasts redakcija aicina sūtīt privātos sludinājumus, reklāmu, kā arī informāciju par sacensībām, semināriem un kursiem. Informāciju lūdzam sūtīt info@zirgupasts.lv

Kocēnu zirgu staļļu galvaspilsēta

Inese Ruskule

Uz Rīgas – Valmieras šosejas netālu pirms pašas Valmieras kreisajā pusē redzam norādi uz Kocēnu zirgaudzētavu. Iebraucot Kocēnos, pirmo ieraugām jaunu un prestižu zirgu stalli, kuram apkārt ir sakopta vide, moderna manēža. Bet tikai cilvēki, kuri apgrozās zirdzinieku vidē, zina, ka tie nav vienīgie staļļi, kas atrodas šajā apvidū. Pabraucot pa grantēto celiņu uz priekšu, redzam vēl divus staļļu kompleksus.

„Visšis trīs staļļu kopums kādreiz tika nodēvēts par Kocēnu zirgu staļļu galvaspilsētu,” atmiņās dalās zirgu staļļu Eglāji pārvaldniece **Ingrīda Rozenberga**. Kocēnu pagasts ar zirgiem un zirgaudzētājiem ir ļoti bagāts, taču šis, tā saucamā galvaspilsēta, sastāv no trim staļļiem:

- *Zirgaudzētava Kocēni*, kas ir Maijas Kleinbergas un Daces Stūres īpašums;
- Sintijas Orlovas stallis;
- zirgu staļļi *Eglāji*, kuru īpašnieks ir Raimonds Indrāns.

Varētu rasties jautājums, – kā šādā nelielā teritorijā bija iespējams saglabāt tik konkurētspējīgus staļļus, kuros audzē un trenē izcilus sporta zirgus? Tas laikam izskaidrojams ar to, ka Valmieras un Rūjienas apkārtnē jau izsenis visstiprāk bija iesakņojušās jāšanas sporta tradīcijas.

Raimonda Baltakmeņa grāmata *Latvijas un viņa zirgs* mums stāsta, ka arī pēc otrā pasaules kara 1947. gadā tieši šajā reģionā atsāka rīkot jāšanas sacensības, kur tās brīvajos brīžos organizēja bijušie kavalērijas un artilērijas jātnieki. Rīgā konkūra un auļošanas sacensības tika atjaunotas tikai pēc diviem gadiem – 1949. gadā, kur arī nepārspējami uzvaras izcīnīja jātnieki no Valmieras un Smiltenes. Tā kā sacensību skaits palielinājās, sāka organizēties arī lauku jātnieku sekcijas, tostarp arī toreizējā Valmieras rajona Ļeņina kolhozā, kur strādāja trenere Ingrīda Rozenberga.

Patī Ingrīda, darbojoties Kocēnu staļļos, piedzīvojusi dažādus laikus – gan padomju varu, gan Latvijas neatkarības atgūšanu. Uz Kocēnu staļļiem Ingrīda atnāca strādāt 1972. gadā. Pirms tam viņa kopš 1964. gada bija darbojusies Burtnieku zirgaudzētavā, startējot konkūra sacensībās maršrutos līdz 1,30 m. Veiksmīgākais viņas zirgs Burtniekos bija ķēve vārdā Vēsma. Sākot darbu Kocēnu staļļos, Ingrīdas aprūpē nonāca vienpadsmit zirgi, kuri bija cēlušies arī no Kocēnu pagastā esošajiem staļļiem *Beitēs*, par kurām mēs jau stāstījām vienā no iepriekšējiem numuriem, sarunājoties ar Egilu Gertneru.

Ingrīda Rozenberga ar Grotu Burtniekos 1970. gadā.

Ķēvēm kumēlu nebija, zirgus izmantoja galvenokārt lauksaimniecības darbos. Ingrīda atceras, ka vecākajam zirgam stallī bijuši 49 gadi. *Eglāju* staļļu toreiz vēl nebija, tur bija cūku audzēšanas komplekss. Staļļi atradās tikai tur, kur tagad ir Sintijas Orlovas, Daces Stūres un Maijas Kleinbergas īpašumi, un tos nodēvēja par *Astrām*. Jau pēc divu gadu darba – 1974. gadā notika pirmās šķēršļu pārvarēšanas sacensības pašos Kocēnos. Līdz ar lauku jātnieku sekcijas izveidošanos, Kocēnu staļļos bija nostiprinājies patiesi spēcīgu jātnieku kods: Astrīda Orlova, Jānis Švāģeris, Atis Mancēvičs, Dagnija Nille, Kaija Balode, Bruno Mencis, Raitis Zirnis, savukārt Ingrīda uzņēmās treneres pienākumus. Starti bija veiksmīgi gan pašmāju sacensībās,

Jānis Švāģeris ar Gromu sacensībās.

gan arī citās, par ko liecina ieraksts Ingrīdas albumā:

1975. gadā Ļeņina kolhoza sportisti piedalījās desmit sacensībās, izcīnītas šādas vietas un iegūtas godalgas:

- Trikātas kolhoza ceļojošais kauss,
- Ļeņina kolhoza ceļojošais kauss,
- Tērvetes kolhoza ceļojošais kauss,
- Smiltenes sovhoztehnikuma ceļojošais kauss (otrā vieta I komandai un trešā vieta II komandai),
- p/s Burtnieki ceļojošais kauss (otrā vieta).

Lai veicinātu augstāku rezultātu sasniegšanu jāšanas sportā, kolhozs 1974. gadā iegādājās Holšteinas šķirnes ķēves no Kaļiņingradas. Laika gaitā nopirka arī slavenus ērzelus – Goldfīšu, Grafalogu (Hanoveres šķirne) un Ebonītu (Traķēnes šķirne). Netika aizmirsti arī braucamās šķirnes zirgi, tāpēc rezultatīvu kumēlu iegūšanai no Tērvetes zirgaudzētavas nopirka Latvijas braucamā tipa ērzeli Jokeru, kurš deva izcilus bērnus: Jumi (čempions smagsvara braukšanas distancē) un Jonu (guva labus rezultātus maksimālajā vilkšanā). Astrīdas Orlovas māsa Elfrīda Nille sasniedza izcilus rezultātus braukšanas sacensībās.

Uzvaras bija skaistas, zirgi arī labi. Taču šie panākumi nenāca viegli, Ingrīdai vajadzēja cīnīties par to, lai zirgi netiktu atstāti novārtā. Labi, ka Ingrīda bija kolhoza valdē, tā bija liela priekšrocība. Bija jāseko, lai zirgiem tiktu piegādāta labāka

Sintija Orlova ar Guido.

Zinta Lāce ar Goldfišu.

barība, jo ne jau tikai zirgkopība bija vienīgā nozare kolhozā. Taču sportistu labie rezultāti sacensībās attaisnoja ilgās un ne vienmēr patīkamās pārrunas ar kolhoza vadību. Pēc kāda laika Ingridai jau vairs nebija jāiet pie vadības uz diskusijām, visi zināja, ka zirgiem vajag visu labāko. Līdz ar to Kocēnos izaudzētie zirgi bija patiesi izcili un tādējādi varēja nodrošināt Latvijas jāšanas sporta izlasi ar konkurētspējīgiem zirgiem.

Kolhoza laikā *Astrās* bija 30–40 zirgi, paši sportisti piedalījās arī siena vākšanas talkās. Par palīdzēšanu visiem samaksāja. Netika laista garām arī neviena apkārtnes sakopšanas talka, visi jātnieki tajās piedalījās.

„Kolhoza laikā man vienmēr bija labi zirgkopēji. Veltai Zelmanei bija 70 un pat vairāk gadu, neskatoties uz to viņa nāca kopt vairāk nekā desmit zirgu. Tas bija zelta cilvēks! Arī Mirdza Udovska un Silvija Mancēviča bija izcilas zirgkopējas. Mirdza

vienmēr laikā baroja zirgus, pulksteni pat varēja regulēt pēc viņas darba. Zināja, ko vajag dot katram zirgam. Regulāra barošana ir ļoti svarīga. Precīzā laikā ēdinot dzīvniekus, var pat ietaupīt barību. Uzskatu, ka zirgus nevar barot visi, arī zirgkopējam jābūt talantīgam cilvēkam,” atzīst Ingrida Rozenberga.

Laiks ritēja, un valsts pārvaldes sistēma mainījās, kolhozi pārtapa par paju saimniecībām, zemnieku saimniecībām... Protams, to piedzīvoja arī *Astru* darbinieki. Tika nodibināta SIA *Astras*, kurā palika 90 zirgu. Tā kā saimniecībā bija arī govīs, stalli bija jāpaplašina, un Ingrīda parūpējās, lai pie *Astrām* netālu esošā cūku audzēšanas ferma pārvērstos par stalliem, ko šodien pazīstam ar nosaukumu *Eglāji*. Sākās pavisam cita ēra. Tā kā Latvijā atguva neatkarību, zirgu tirgus ar pārējām Eiropas valstīm kļuva brīvāks. Latvijā sāka ievest vaislas ērzeļus no Vācijas. Kocēni bija spēcīgi noturējušies pēc krasajām pārmaiņām, tāpēc stalli ienāca *jaunas asinis* – Hanoveres šķirnes ērzeļis Guido, ar kuru veiksmīgi startēja Sintija Orlova. Atšķirībā no kolhoza laikiem, bija iespēja iegādāties arī modernas zirglietas. Agrāk tās varēja nopirkt tikai Krievijā, un tie bija standarta ražojumi. Pret zirglietām no ārzemēm mainīja pat zirgus, jo pirmie segli jau bija zirga vērtībā.

Ingrīda atzīst, ka deviņdesmitajos gados dzima visvairāk kumeļu, grūsnība bija

gandrīz simtprocentīga. Līdz šim Ingrīdas pārraudzībā ir piedzimuši 792 kumeļi.

Jaunais gadsimts ieviesa kārtējās pārmaiņas Ingrīdas dzīvē, – viņa ar savām desmit ķēvēm apmetās uz palikšanu *Eglājos* 2000. gadā. Nodarbojās ar zirgaudzēšanu, bet novārtā netika pamests arī sports. Pie Ingrīdas uz stalli nāca treniņš septiņas meitenes, no kurām veiksmīgākos rezultātus sasniegta Guna Gavare ar zirgu *Gepatīts*, pārvarot šķēršļus līdz 1,50 m gan Latvijas, gan arī starptautiska mēroga sacensībās Latvijā, Tallinā un Viļņā. Zirgi ir skaisti dzīvnieki, taču to uzturēšanai nepieciešami lieli finansiālie līdzekļi. Ingrīda nespēja viena saglabāt stallus, taču viņai ļoti paveicās – stallus ar visiem zirgiem nopirka tolaik progresējošais Valmieras uzņēmējs Raimonds Indrāns, kurš pats arī rīkoja un finansiāli atbalstīja daudzas šķēršļu pārvarēšanas sacensības Valmieras pusē. Šobrīd *Eglājos* mīt vairāk nekā 50 zirgu, kas pieder arī citiem saimniekiem.

Ingrīda nav atmetusi ar roku savam mūža darbam, bet aktīvi līdzdarbojas staļļa attīstībā, atbildot par zirgu uzturēšanu un saimnieciskajiem jautājumiem. Lai arī tagadējā ekonomiskā situācija ir lejupeļojoša, un daudzreiz rokas nolaižas, viņi visi apvieno spēkus un turpina dzīvot tālāk. Vēsturiskā Kocēnu staļļu galvaspilsēta nevar tā vienkārši izzust, tā priecēs zirgmiļu sirdis arī turpmāk!

Māra Millera foto

Ingrīdas Rozenbergas personīgā arhīva foto

Anastasijas Popovas foto

Igaunijas sporta zirgs

Raigo Kolloms

Igaunijas jāšanas sports pēc kara galvenokārt attīstījies uz ievesto zirgu bāzes, jo pašu zirgaudzētāvās dominējošais Tori zirgs nebija piemērots nopietnam sacīkšu sportam. Oficiālais attīstības mērķis šajā šķirnē ilgi bija smags un spēcīgs zirgs soļošanai, īpaši, sākot no 1930. gadu beigām līdz 1970. gadu sākumam. Šādiem zirgiem Krievijā bija labs noiets kā vietējo darba zirgu uzlabotājiem, un vilkšanas sacīkstēs tie veiksmīgi konkurēja ar Latvijas zirgiem. Taču jāšanas sportam pēc otrā pasaules kara tika pirkti daudzi zirgi no Latvijas, un ar tiem tika iegūti pat vairāki PSRS čempionu tituli. Kopš 1960. gada Igaunijā tika iepirkti sporta zirgi no Krievijas un Ukrainas, galvenokārt tie bija pilnasiņu ērzeļi, kuri gandrīz netika izmantoti zirgkopībā.

Pirmais nopietnākais mēģinājums sākt Igaunijā audzēt jāšanas sportam piemērotus savus zirgus tika veikts 1968. gadā, kad ar pret zirgiem labvēlīgi noskaņotā lauksaimniecības ministra Haralds Menika vienpersonisku lēmumu tika nodibināta Vasalemmas sovhoza zirgaudzētava Nīveljas ciemā, un šim mērķim tika iegādātas ķēves un ērzeļi no Kirova vārdā nosauktās zirgaudzētavas Rostovas apgabalā. Traķēnes zirgu audzēšana tika vēl vairāk paplašināta 1985. gadā, izveidojot Heimtali zirgaudzētavu.

Pēc Igaunijas neatkarības atgūšanas tuvēki kontakti ar Rietumu zirgkopību un jāšanas sportu radīja izpratni, ka ar traķēnes zirgiem starptautiskajās šķēršļu pārvarēšanas sacīkstēs nav reāli neko lielu sasniegt, taču Igaunijas jāšanas sportā pieprasījums bija tieši pēc zirgiem lēkšanai. Kad vēl Vācijas *Trakehner Verband* 1998. gadā labu

ķēvju trūkuma dēļ atzina Igaunijas traķēnes zirgu sastāvu par sākotnēji nepietiekamu pilntiesīgas meitas apvienības izveidei, vispirms Nīveljas audzētavā, vēlāk arī citur pieņēma lēmumu par atteikšanos no tīras traķēnes zirgu šķirnes izkopšanas un sākt intensīvu šķirnes materiāla importu no hanoveres, holšteinas, KWPN u. c. šķirnēm.

Otrs ceļš, lai audzētu sporta zirgus, bija palielināt Tori šķirnē sporta zirgu asiņu īpatsvaru, pastāvīgi papildinot to ar sporta zirgu šķirņu asinīm. Šādi zirgi jaunajā ESH ciltsgrāmatā sākotnēji bija pat vairākumā, taču to īpatsvars ir strauji mazinājies. Traķēnes ķēvju pārošana ar holšteinas, KWPN un hanoveres ērzeļiem sākotnēji ir mūsu zirgkopības kvalitātes paaugstināšanas ātrākais virziens. Analoga attīstība, krustojot traķēnes un pat angļu pilnasiņu ķēves ar holšteinas asinīm, ir īsā laikā pacēlusi Zviedrijas konkūra zirgus pasaules virsotnē.

Sākotnēji t. s. universālā Tori zirga cēnitāju pretestība šim idejām bija spēcīga, un zirgu vērtēšana un izvēle galvenokārt tikai pēc sportiskajām spējām tika uzskatīta par nepieļaujamu. Problēma bija arī ar Tori šķirnes nosaukumu, kas tika uzskatīts par maģisku un svētu, un pat tie, kas piekrita sporta zirgu ciltsgrāmatas nepieciešamībai, vēlējās, lai tās nosaukumā būtu Tori sporta zirgs. Taču tas būtu atstājis novārtā zirgus, kuru izcelsmē vispār nav Tori asiņu, turklāt tieši tādi zirgi sacensībās ir piemērotāki. Viens no Igaunijas sporta zirga attīstības mērķiem ir vispār attiekties no Tori šķirnes asinīm ESH ciltsgrāmatā.

Jaunā ceļa piekritējiem neglābjami nācās atdalīties no Igaunijas Zirgaudzētāju biedrības (*Eesti Hobusekasvatavate Selts* –

Ago Ruusa foto

Palladii – Palladiuma dēls, dzimis 2000. gadā, mantojis vēlmi lekt.

EHS) un 2000. gadā izveidot Igaunijas sporta zirgu audzētāju biedrību (*Eesti Sporthobuste Kasvatavate Selts* – ESHKS). Ar aktīvu lauksaimniecības ministra Ivara Padara un Šķirnes kopšanas inspekcijas ģenerāldirektora Agu Kēpa atbalstu 2001. gadā tika valstiski atzīta Igaunijas sporta zirgu (ESH) ciltsgrāmata. Tā kā jāšanas poniju attīstība bija pārsniegusi Igaunijas vietējā zirga saglabāšanai uzstādītās šaurās robežas, daudzi poniju audzētāji pievienojās jaunajai ciltsgrāmatai, un Igaunijas jāšanas ponijs (ERP) ir viena no šīs ciltsgrāmatas sekcijām, kurā tiek reģistrēti visu sporta poniju šķirņu un sporta zirgu ponija auguma krustojumi. No vietējiem

Jans Grēve komentē jaunzirgu šova rezultātus.

Veiksmīgākā starptautiskajā arēnā ESH ķēve Fee (*Favoritas x Begxx*), dzimusi 2001. gadā.

Igaunijas šķirnes zirgiem ERP attīstībā var izmantot tikai ķēves, nevis ērzeļus.

Attīstības programma ESH ciltsgrāmatai tika izveidota pēc citu jaunāko Eiropas sporta zirgu ciltsgrāmatu parauga un atbilstoši Eiropas Savienības likumdošanai. Galvenā attīstības metode ir krustošana saskaņā ar Eiropas Komisijas direktīvas 96/78 ES 1. panta 2. punktu. Par mūsu paraugu ir īpaši bijusi Holandes KWPN, taču arī Zviedrijas SWB, Somijas FWB un citu ciltsgrāmatu darbība. Kā atzinība mūsu darbības atbilstībai starptautiskajiem sporta zirgu audzēšanas principiem bija mūsu uzņemšana Pasaules Zirgkopju federācijā (*World Breeding Federation for Sport Horses* – WBFSH) 2005. gadā.

Esam izvēlējušies ceļu, kuru Zangeršhaides ciltsgrāmatas un zirgaudzētavas izveidotājs Leons Melhioris ir noformulējis šādi: “Eiropā bez robežām, zirgkopība bez robežām.” Atzīstam atbilstošu kvalitāti parādījušus ērzeļus no visām WBFSH biedru skaitā ietilpstošajām ciltsgrāmatām. Starp citu, tādu pašu lēmumu 2008. gadā pieņēma pat ilgi savu izolētību rūpīgi sargājuši franču jāšanas zirgu (*Selle française* – SF) ciltsgrāmata.

Tā kā mūsu ciltsgrāmatā pēc dzimšanas reģistrēto zirgu šķirnes ir ļoti atšķirīgas, savu ciltsgrāmatu esam sadalījuši sadaļās un sekcijās. Galvenās sadaļas ir divas: Igaunijas sporta zirgs ar apzīmējumu ESH un Igaunijas jāšanas ponijs ar apzīmējumu ERP. Sadaļas iedalās sekcijās, kuras UELN numura trīs pēdējie cipari atspoguļo sekojošo:

Sporta zirgu sadaļā 111 ir galvenā ciltsgrāmata, 011 – ciltsgrāmata, 001 – iepriekšējā ciltsgrāmata, 000 – papildu sekcija; jāšanas poniju sadaļā galvenā ciltsgrāmata ir 222, ciltsgrāmata – 022, iepriekšējā ciltsgrāmata – 002, papildu sekcija – 000.

Lai reģistrētu galvenajos ciltsrakstos, kumēļa tēvam jābūt licencētam ērzelim kādā ESH vai kādā WBFSH ciltsgrāmatā un ērzeļiem trijās paaudzēs jāietilpst atzītās šķirnēs (līdztekus WBFSH atzīstam arī Krievijas u. c. ciltsgrāmatu zirgus, ja tajos vismaz 75% apmērā ir par WBFSH locekli esošas ciltsgrāmatas vai kādas citas pilnasiņu šķirnes asiņu). Vienkārši ciltsgrāmatā ietilpstošajiem zirgiem, kuru tēvs un mātes tēvs abi ietilpst atzītās šķirnēs vai pēc dzimšanas ir reģistrēti ESH ciltsgrāmatā, iepriekšējās ciltsgrāmatas prasība ir 50% kāda sporta zirgu vai pilnasiņu šķirnes asiņu, papildu selekcijai tiek ņemti zirgi, kas pēc tipa un kustībām atbilst sporta zirgu prasībām un no kuru vecākiem vismaz viens ir ticis izmantots jāšanas sportā. Šādi galvenajos ciltsrakstos un ciltsgrāmatā nodrošinām sākotnēji pietiekamu sportisko gēnu pārsvaru, kuru turpmāk palielināsim ar stingrākiem noteikumiem (nākotnē at-

ESH Tirol de Muze un tā audzētājs Pēters Viards.

tiecinot tikai atzītu ērzeļu izmantošanas prasību arī uz vecvecākiem). Vienlaikus iepriekšējā ciltsgrāmatā un papildu sekcijā mēs neatgrūžam nevienu, kas vēlas padarīt sportiskāku ilgstoši tālu no sportiskuma bijušo Igaunijas zirgu populāciju.

Nākotnē Igaunijas sporta zirgu audzētāji var raudzīties ar cerībām. Mūsu genofonds ir uzlabojies ļoti ātri. Ja no 2001. gadā reģistrētajiem 136 kumēļiem 40 kumēļu tēvi nāca no kādas Rietumeiropas šķirnes vai bija tur atzīti, no tiem 29 tēvi bija licencēti kādā WBFSH ciltsgrāmatā, tad no 2008. gadā reģistrētajiem 180 ESH kumēļu tēviem 126 kumēļu tēvi bija t. s. Rietumu izcelsmes, no tiem 63 tēvi licencēti kādā

lielākā WBFSH ciltsgrāmatā. Pēdējo skaitā ir arī pasaules ērzeļu absolūtajā virsotnē ietilpstošie *Darco, Florencio, Lupicor, Concorde, Numero Uno* u. c.

Mūsu mērķis nav liels zirgu skaita pieaugums, un pavisam ne viduvēju zirgu pārprodukcija, bet gan tādu zirgu audzēšana, kas spētu konkurēt ar no Rietumiem importētiem zirgiem. Pēdējo skaits Igaunijā ir salīdzinoši liels – zirgkopībā vai sportā izmantojamo kumēļu vai ķēvju skaitā Igaunijā ir 82 hanoveras zirgi, 58 KWPN, 21 holšteinieši, 19 FWB, 18 DWB un pat 73 Latvijas zirgi. Tomēr Igaunijā pastāvīgi pieaug ESH un ERP ciltsgrāmatā atbilstoši dzimšanai reģistrēto zirgu skaits un īpatrsvars, īpaši Igaunijā dzimušo zirgu vidū, kā redzams no sekojošās tabulas, kurā salīdzināts Igaunijā esošo ciltsgrāmatās ierakstīto zirgu kopskaits un pieaugums:

Šķirne	Skaits	Dzimuši kopš 2000. gada	Jaunāko procenti
Igaunijas vietējais zirgs	1828	1341	73,4%
Tori zirgs	1406	803	57,1%
Igaunijas smagais darba zirgs	223	132	59,2%
Traķēnes zirgs	434	249	57,4%
Igaunijas sporta zirgs	1251	1174	93,8%
Igaunijas jāšanas ponijs	452	437	96,7%

Lai gan līdz šim Igaunijā daudz iepirkti Latvijas zirgi un šeit tie ne reizi vien kļuvis par Igaunijas meistariem, mēs ceram, ka drīz vien Latvijas sportisti sameklēs sev zirgus šķēršļu pārvarešanā arī Igaunijā un kādreiz kāds no tiem varbūt kļūs arī par Latvijas meistaru!

A Big Boy ir vaislas ērzelis ar lielu nākotni ESH audzēšanā. Tas aiznesis savu jātnieku Reinu Pillu līdz 71. vietai pasaules rangū tabulā.

Poniji var dzīvot arī bērnudārzā

Inese Ruskule

Ejot pa Kantora ielas sākumu Rīgā, bieži varam redzēt bērnudārza teritorijā ganāmiens ponijus, kuriem tiek dziedāta dziesmiņa:

*Dejo, dejo mūsu zirgu meitene,
Kurai ruda (vai raiba) kleitiņa.
Dejo, dejo, de-e-jo!*

Arī mūsu redakcijas komandai radās interese gan par skaistās balss īpašnieci, gan par rudo un raibo poniju, kuri dziesmas pavadījumā veic cirka cienīgus elementus. Izrādās, te atrodas *Pārdaugavas pirmsskola*, ko dēvē arī par *Valdorfa bērnudārzu*. „Uzņēmos pati atbildību par mūsu pirmo poniju Kendiju,” atminas pirmsskolas vadītāja un skaistās balss īpašniece **Ligita Gulbe**. „Toreiz man nebija ne zināšanu, ne arī pieredzes zirgkopības jautājumos. Viens no Pierīgas stalliem pārtrauca savu darbību, un mums piedāvāja dūkano poniju Kendiju. Līdzās bērnudārzam ir plaša pļava, kur arī ganās poniji.”

Kendijs bija pirmais ponijs, kurš arī palīdzēja Ligītai gūt iemaņas par zirgu uzturēšanu. Tā kā Kendijs bija jau cienījamā vecumā, – gandrīz trīsdesmit gadu vecs, tam bija nepieciešama īpaša aprūpe. Tas kļuva par iesaisti, lai Ligīta satiktos ar pieredzējušo veterinārārstu Juri Tolpežņikovu un viņa dzīvesbiedrēni Daci.

„Juris un Dace ir lieliski cilvēki, jebkurā diennakts laikā atbrauks, ja poniji saslimst. Nekad viņi neskopojas ar padomiem un daudz ko lietderīgu iemācījuši. Man patīk komunicēt ar zirgu cilvēkiem. Ļoti daudz man iemācīja arī Karīna Ausekle-Ižika,” atzīst pirmsskolas vadītāja. Ligīta ar smaidu seļā atceras pašu sākumu, kad vasarā atveda Kendiju. Pienāca rudens, un ponijam iegādājās ziemas segu, jo cilvēki domāja, ka arī ziemā zirdziņam spalva būs tikpat īsa. Taču Juris Tolpežņikovs, ieraudzīdams segu, sāka smieties un paskaidroja Ligītai, ka ziemā zirgiem uzaug biezāka spalva, un sega nebūt nav nepieciešama. Kad Kendiju tikko iegādājās, tā vienīgais draugs dzīvnieku pasaulē bija suns. Tas mācēja arī ganīt Kendiju, padzīt poniju uz priekšu, nenodarot zirgam neko ļaunu.

Bērni vecumā no trim līdz septiņiem gadiem, kuri apmeklē *Valdorfa bērnudārzu*, sāka pierast, ka katru dienu viņiem ir iespēja satikties ar zirgu. Varētu sacīt, ka zirgs mainīja bērnu dzīvi. Protams, ir mazuļi, kuriem zirgs nešķiet nekas neierasts, taču daži nevar pavadīt dienu bērnudārzā, neapraudzīdami ponijus. Zirgi iemācīja bērniem cieņu pret dzīvniekiem.

„Pat bērni, kuri ir salīdzinoši nepaklau-

Ligita Gulbe starp abām ponijmeitenēm.

sīgi, vienmēr, pieejot pie ponija, zina, ka pret zirgu jāizturas ar cieņu, zirgs jāaprūpē un pret to nevar attiekties kā pret rotaļlietu,” stāsta Ligīta. Bērnudārza vadītāja vienmēr pratusi paskaidrot bērniem par zirgu saslimšanas gadījumiem, salīdzinot tos ar cilvēku kaitēm un paskaidrojot, ka zirgs tiks izārstēts un būs atkal vesels. Meitenes pat ticēja, ka, ja noskūpstīs Kendiju, tas pārvērtīsies par princi. „Viena no meitenēm katru rītu kopā ar tēti dodas sasveicināties ar ponijiem. Mani sajūsmina meitenes tēvs, kurš iet mazajai līdz pie zirgiem. Tas nav bieži redzams, jo visbiežāk vecāki pavada dienu vienā skriešanā, kur nu vēl atrast laiku, lai sasveicinātos ar zirgu,” piebilst Ligīta.

Ginīte.

Bērniem iemācīts, ka ponijus nedrīkst barot ar maizi un citiem kārumiem, taču var dot zāli, pieneņu, no kurām pat tiek gatavota pieneņu zupa, ūdeni samērcot dzeltenos ziedus. Arī apkārtējie iedzīvotāji bieži pacienā ponijus ar tikko nopļauto zāli.

Drīz poniju ganāmpulks kļuva kuplāks. Tā kā Kendija draugs suns nomira, nācās domāt par jaunu draugu, jo ponijus vientulību ļoti pārdzīvoja. Ligīta iegādājās rudu ponija ķēvīti vārdā Mariška. Abi ātri sadraudzējās un sadzīvoja ļoti labi. Nesen Kendijs nomira 31 gada vecumā. Protams, bērni pārdzīvoja, taču audzinātāja prata paskaidrot, kas ar zirdziņu noticis un ka Kendijs ir debesis un arī tur zirdziņam ir labi, atgādinādama arī to, ka Kendijs savos pēdējos gados bijis ļoti laimīgs, uzturoties bērnudārza teritorijā. Mariškai nebija viegli pārdzīvot šķiršanos no drauga, un tāpēc tā bija ļoti noskumusi. Ligīta saprata, ka zirgu nevar atstāt vienu un Igaunijā iegādājās ponijmeitenīti Ginu. Mariška kļuva daudz dzīvespriecīgāka, kad izdzirdēja zirga zviedzienu no treilera. Abas meitenes ātri sadraudzējās, tomēr Mariška ātri parādīja, kurš te ir saimnieks, un saglabāja savas vadones pozīcijas. Jūlijā bērnudārzā poniju skaits palielināsies, jo Ginai būs kumeliņš. Ligītai un bērniem tas būs atkal kas jauns – jauni pārdzīvojumi un vēl nezināma pieredze. Bet tas tikai bagātinās bērnu dzīvi. Bērni jau tagad saprot, ka Ginītei būs mazs kumeliņš, kurš tiek ļoti gaidīts.

Šis bērnudārzs patiešām ir unikāls, jo nav dzirdēts, ka vēl kādā Latvijas bērnudārzā vai skolā būtu poniji. Kad Ligīta reģistrēja ganāmpulku un novietni, valsts institūcijās vienot no darbiniecēm bija sajūsmā: „Beidzot vienā bērnudārzā zina, kādi dzīvnieki jātura!”

Kur likt 220 zirgus?

Dace Millere

Par Latvijas Jātnieku federācijas viceprezidentes **Gita Skoka** dizaina un suvenīrzirdziņu kolekciju bija jau dzirdēts. Bet, aizbraucot uz Gitas Mārupes māju, tika ieraudzīts kas iztēlē neparedzēts. Viesistabā, – greznas un vērtīgas zirgu skulptūras. Augšstāvā – speciāli darināts stikla skapis, kurā rindojas mazas zirdziņu figūras. Un katra ar savu stāstu, kas netiek aizmirsts. Gita rēķina, zirdziņu esot vairāk nekā 220.

Gita Skoka ar jāšanas sportu nodarbojusies kopš bērnības – 11 gadu vecuma, jo dzimtajā pusē Jaunpīli stallis bijis turpat līdzās mājām. Padomju laikos jau bērniem nebija problēmu, varēja trenēties jebkurā sporta veidā, bet viņa izvēlējās zirgus.

– Vēlāk vīrs man uzdāvināja pašai savu zirgu Nivana, – saka Gita. – Šķiet, tāpēc, ka reiz mani redzēja izjādē un saprata, ka zirgi man nepieciešami. Patiesībā es nevēlējos atsākt sportošanu, bet tā nu tas notika. Igors arī iemācījās jāt, tad nopirka zirgu sev. Visbeidzot domājām, – kāpēc braukt uz nodarbībām citur, ja varam turēt savus zirgus savā stallī. Tā tapa saimniecība *Šalkas* Ventspils rajonā. Patlaban stallī atrodas seši zirgi. *Capatino* ir Igora zirgs, un, ja vēlos ar to izjāt, man iepriekš jāpavaicā. Vēl *Cairo* un *Accadio*, ar kuriem lec viens no Latvijas labākajiem jātniekiem Andis Vārna.

Kā izskaidrot šo aizrautību ar zirgiem? Gitai pašai tas bijis saprotami, bet lielākais prieks par to, ka šim „trakumam” izdevies pievērst citus cilvēkus. Ne tikai Igoru, bet arī uzņēmējus Leonardu Čamani un Raimondu Lāci. Leonards kļuvis par Ventspils Jātnieku kluba prezidentu, bet Raimonds iegādājies izcilus zirgus Alfredo un *Welt Duran II*, ar kuriem jā Mairis Penelis.

Māra Millera foto

Gita Skoka demonstrē savu zirgu kolekciju.

Kolekcija sākusies pavisam triviāli. Gita, kurai nav patikusi ne zila krāsa, ne zirgu figūriņas, 1996. gadā, un viņa šo dienu precīzi atceras, nopirkusi zilu, inkrustētu koka zirdziņu. Pati nespēj izskaidrot vēl šobaldien, – kāpēc. Laikam kā dizaina elementu dzīvoklim. Un tad zirgi kā baros sākuši nākt uz viņas māju, – dāvinājis vīrs, draugi, paziņas.

Gita atzīst, ka skaistākos un krāšņākos zirgus dāvinājis tieši Igors, lai gan sākumā it kā „pukstējis” par šīs kolekcijas tapšanu. Taču tagad ik svētkos dāvina tieši šīs figūras. „Tie ir mani brīlanti,” – viņa smeļ.

Zirgi, kā jau dabā, ir visdažādākie. Materiāls – porcelāns, metāls, stikls, salmi, keramika, emalja, kauls, pusdārgakmeņi, īsta zirga āda, Svarovska kristāli... Arī pielietojums – mūzikas lādīte, vīna trauks, šķiltavas, masāžas rīks, krājkašītes un sporta

kausi, arī eglīšu rotājumi. Ģeogrāfija – patiesībā, visa pasaule. Izmēri – no lieliem un maziem līdz pavisam maziņiem, sak, centimetrs pusotrs skaustā.

Gita teic: – Kad man kādu zirdziņu uzdāvina – lielu vai mazu, vispirms to nolieku guļamistabā uz galdiņa un priecājos par to. Tikai pēc kāda laika tas izpelnījies vietu manā stikla „stallī” un pievienojas manai lielajai zirgu saimei.

Māra Millera foto

Māra Millera foto

Pirmais kolekcijas eksemplārs – zilais zirgs.

Māra Millera foto

Speciāli izgatavotais skapis, kurā mīt 200 zirgi.

Zirgi ziedu laikā

Šajā konkursa kārtā bijusi līdz šim lielākā aktivitāte, un bija žēl ikvienas fotogrāfijas, kuru vienkārši šai tēmai atvēlētajā avīzes platībā nevarējām ievietot. Paldies lasītājiem par iesūtītajām fotogrāfijām un arī par asprātīgajiem parakstiem!

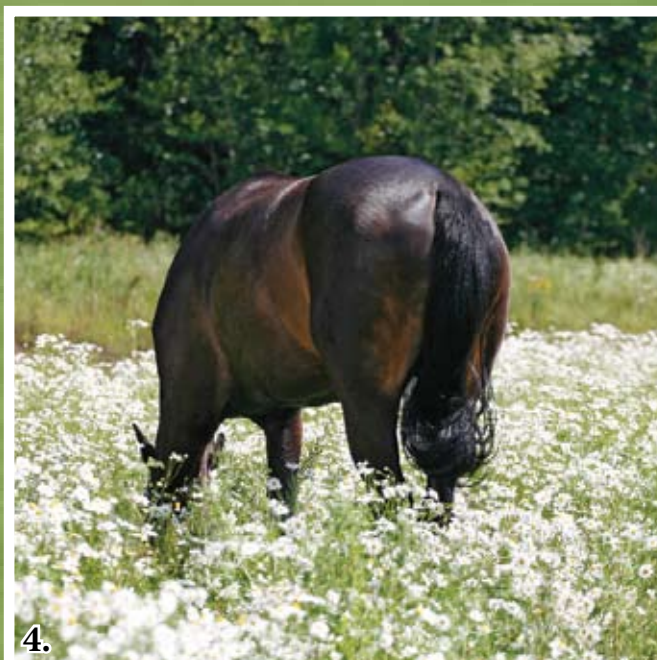
Nākamā konkursa tēma – *Ūdens skaloj' kumeliņu...* Lūdzu, sūtiet savas fotogrāfijas uz elektroniskā pasta adresi zirgu.pasts@inbox.lv līdz 1. jūlijam. Interesantākos attēlus publicēsim nākamajā numurā.

1.

3.

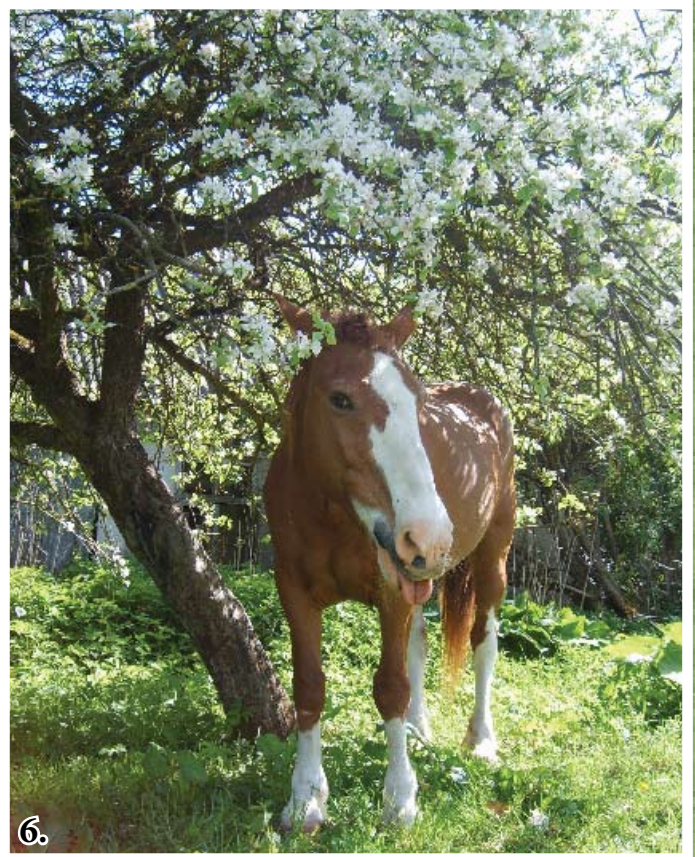

4.

2.

1. Evelīna Bite. „Kumeliņš Asorts ar savu mammīti Saivu pieneņu pļavā.”
2. Rita Turkina. „Sveiciens Amaretto sešu gadiņu dzimšanas dienā!”
3. Monta Bērziņa. „Klusēšana un drauga skatiens reizēm pasaka vairāk nekā vārdi.”
4. Lauris K. Z. „Jegrimu es grietiņās, – mīl, nemīl?...”
5. Anita Palma. „Pienenēs.”
6. Sintija Varnovska. „Un kad būs āboli?”
7. Dace Virsaite. „Pieneņu lauks, viens vienīgs pieneņu lauks!”
8. Dace Kupce-Krieviņa. „Zilo ceriņu (cerību) laiks.”
9. Silvija Danelsons. „Zirga svētdiena.”
10. Anita Palma. „Stāt, kabatu pārbaude!”

Kas jāievēro, dodoties uz sacīkstēm ārzemēs?

? Jautājums: – Kas jāzina jātniekiem par veterinārajām prasībām zirgiem, ar kuriem paredzēts doties startēt ārpus Latvijas?

Atbild: *Zirgu Pasta* padomniece **Aija Pavlovska, veterinārārste**

Latvijā zirgiem obligāta ir asins seruma pārbaude uz zirgu infekciozo anēmiju (INAN) vienu reizi trīs gados.

Vakcinācija pret zirgu gripu obligāti jāveic tiem sacensību zirgiem, kuri piedalās sacensībās, kuru nolikums veidots pēc FEI sacensību klasifikācijas un kurās darbojas FEI obligātie veterinārie noteikumi.

Jāatceras, ka, izbraucot uz sacensībām, vispirms ir jānoskaidro valsts veterinārās prasības dzīvnieku ievēšanai uz sacensību laiku, tad – sacensību nolikuma veterinārās prasības.

Tālāk aprakstīti biežākie gadījumi – valsts prasības zirgu ievēšanai uz sacensībām, kas attiecas uz Latvijas sportistiem. Šie trīs piemēri ir populārākie Latvijā.

Uz Eiropas Savienības valstīm

1. Rūpīgi jāiepazīstas ar sacensību rīkošanas atsūtīto sacensību nolikumu.

Epa Kēla foto

Dainis Ozols ar Goldring sacensībās Igaunijā.

2. Jāizpilda sacensību nolikumā prasītās veterinārās prasības (asins izmeklējumu biežums un izmeklējamās slimības, vakcinācijas). Tās var atšķirties no ES vispārējām veterinārajām prasībām.

3. Ja tās nav norādītas nolikumā, nepieciešams sazināties ar sacensību organizētājiem un tās noskaidrot, lai atbraucot nebūtu nepatīkami pārsteigumi.

Zirgu ievēšana ES uz sacensību laiku (līdz 90 dienām) ir maksimāli atvieglota – nepieciešama veterinārā inspektora (Latvijā par to atbild PVD reģionālās pārvaldes) apstiprināts veterinārais veselības sertifikāts. Netiek prasīti asins izmeklējumi un vakcinācijas.

Uz Krievijas Federāciju

Par plānoto izbraukšanu uz sacensībām laikus (apmēram 30 dienas iepriekš) jāinformē stalla atbildīgais veterinārārsts. Nepieciešamo informāciju un noformējamo dokumentāciju veterinārārsts var uzzināt veterinārajās pārvaldēs.

Krievijas veterinārās prasības par sporta zirgu ievēšanu uz sacensībām uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām:

* Zirgam jāatrodas **karantīnā** 21 dienu. Karantīna tiek noņemta zirga izbraukšanas dienā. Obligāts ir karantīnas akts, kuru sastāda atbildīgais veterinārārsts. Aktam pievieno katras karantīnas dienas klīniskās apskates un zirga ķermeņa temperatūras mērīšanas rezultātu tabulu.

* Zirgam jābūt **asins seruma izmeklējumiem uz trīm slimībām** – INAN-infekciozo anēmiju, MALLEUS – zirgu ļaunie ienāši un VAISLAS SĒRGU. Asins izmeklējumi jāveic karantīnas laikā. Izmeklējumi ir derīgi 30 dienas.

Jāatceras, ka šie izmeklējumi un prasības ir specifiskas, ievēdot zirgus tikai Krievijas Federācijā.

Karantīnas dokumenti un asins paraugu izmeklējumi jāiesniedz Veterinārajā pārvaldē kopā ar pārējiem nepieciešamajiem dokumentiem (iesniegums par sertifikāta izsniegšanu, maršruta plāns autotransportam, zirga pases oriģināls, akts par zirgu pārvadāšanas transporta dezinfekciju).

Uz Ukrainu

Par plānoto izbraukšanu uz sacensībām laikus (apmēram 40 dienas iepriekš) jāinformē stalla atbildīgais veterinārārsts. Nepieciešamo informāciju un noformējamo dokumentāciju veterinārārsts var uzzināt Veterinārajās pārvaldēs.

Jautājiet mūsu padomniekiem!

Zirgu Pasts izraudzījis savus šāgada padomniekus, kuri ir speciālisti ar jāšanas sportu un zirgaudzēšanu saistītos jautājumos un ir piekrituši atbildēt ik numurā uz mūsu lasītāju jautājumiem. Rakstiet savus jautājumus redakcijai uz elektroniskā pasta adresi info@zirgupasts.lv, un sagatavosim speciālistu atbildes laikraksta slejās.

Īejādes tiesneši

Sandra Karisa

Ginta Vilde

Konkūra tiesneši

Inga Miķelsone

Dainis Līvmanis

Īejādes treneri

Kristīne Lisovska

Astrīda Belovzorova

Konkūra treneri

Sergejs Šakurovs

Indra Gabaliņa

Zirgu audzētāji

Ieva Nebare

Juris Mežnieks

Veterinārārsti

Valdis Mangalis

Aija Pavlovska

Kalēji

Ivo Miķelsons

Andrejs Bistrovs

Juriste

Kristiāna Kuzmane

Ekonomists

Raimonds Krūmiņš

Plašāka informācija par mūsu padomniekiem publicēta *Zirgu Pasta* šāgada nr. 5.

Ukrainas veterinārās prasības par sporta zirgu ievēšanu uz sacensībām uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām:

* Zirgam veterinārajā uzraudzībā jāatrodas 40 dienas, lai pārliecinātos, ka dzīvniekam nav novēroti veselības traucējumi, tam nav paaugstināta ķermeņa temperatūra, zirgs nav izvests uz citām sacensībām u.t.t.

* Ērzeļiem 21 dienu pirms izvešanas asins serums jāizmeklē uz vīrusu arterītu ar vīrusa neitralizācijas reakciju (nosaka laboratorijā). Rezultātam jābūt negatīvam.

* Visiem zirgiem asins seruma izmeklējumiem uz INAN jābūt veiktiem trīs mēnešus pirms izbraukšanas dienas. Izmeklējumiem jābūt negatīviem.

Pieņem vispārējos noteikumus

Latvijas Jātņieku federācija pieņēmusi vispārējos noteikumus nacionālo ieskaites sacensību rīkošanai šķēršļu pārvarēšanā.

Jautā mūsu lasītāji:

– Tā kā federācijai saistoši ir FEI (Starptautiskā Jāšanas sporta federācija) noteikumi, kāpēc bija vajadzīgs arī šāds dokuments?

– Vai maršrutos jauniešiem līdz 16 gadu vecumam var piedalīties tikai līdz brīdim, kad paliek 16 gadi, vai arī ieskaitot 16. Cik noprotams, drošības vestes arī vajadzīgas tikai tikmēr, kamēr startē šajā bērnu maršrutā?

Skaidro Zirgu Pasta padomnieks, konkūra sacensību tiesnesis Dainis Livmanis:

– Daudzi mūsu jātņieki, īpaši tie, kuri startē sacensībās ārzemēs, labi zina noteikumus, kā arī ir ievērojuši atsevišķu sacensību nolikumu neatbilstību FEI starptautiskajiem sacensību noteikumiem. Latvijā notiekošās nacionālās sacensības tiek tiesātas pēc starptautiskajiem noteikumiem ar nelieliem izņēmumiem. Ir valstis, kurās noteikumi nacionālajām sacensībām būtiski atšķiras no starptautiskajiem noteikumiem. Piemēram, jāšanas sporta lielvalstīs Zviedrijā, Vācijā, Norvēģijā un citās. Beļģijā ir tikai viens izņēmums, bet mūsu kaimiņvalstī Igaunijā tie ir izklāstīti uz 18 lappusēm. Esmu pārliecināts, ka šādi noteikumi nepieciešami arī mūsu valstī. Diskusija varētu būt vienīgi par to, cik daudz tādiem vajadzētu būt. Labi ir tas, ka šie noteikumi izklāstīti rakstiski, publicēti LJF interneta mājas lapā un apstiprināti LJF prezidijā. Iespējams, tos vajadzēja publicēšanai sagatavot vēl daudz agrāk, tad arī būtu mazāk neapmierināto sportistu.

– Maršrutos bērniem līdz 16 gadiem var piedalīties līdz brīdim, kamēr paliek 17 gadi. Tas ierakstīts LJF vispārējos noteikumos, un tie ir publicēti LJF mājas lapā. Vecuma grupas *Bērni līdz 14 gadiem, juniori un jaunie jātņieki* tiek definētas atšķirīgi. Piemēram, par bērniem sauc jātņiekus līdz 14 gadu vecumam, un viņi var startēt sacensībās savā vecuma grupā līdz gada beigām, kurā paliek 14 gadu. Par junioriem sauc jātņiekus līdz 18 gadu vecumam, un viņi var startēt sacensībās savā vecuma grupā līdz gada beigām, kurā paliek 18 gadu. Tāpat jaunajiem jātņiekiem.

Pavisam loģiski būtu, ja mēs līdzīgi būtu definējuši 16 gadu vecos jātņiekus. Pēc LJF federācijas prezidenta lūguma uzrakstīju definējumu, kas bija līdzīgs FEI formulējumam bērniem, junioriem un jaunajiem jātņiekiem. Tas bija šāds: *Par bērniem līdz 16 gadu vecumam sauc jātņiekus līdz 16 gadiem, un viņi var startēt savā vecuma grupā līdz gada beigām, kurā paliek 16 gadu.* Taču, sezonas laikā pieņemot šādu likumu, mums būtu jāreķinās ar pamatotām to jātņieku pretenzijām, kuri ir jau šogad startējuši sešpadsmitgadīgo konkurencē, bet vasarā, rudenī vai ziemā viņiem jau paliek 17 gadu. Tiesājot LJF kausa izcīņas pirmā posma sacensības, vadījos pēc nolikuma, kurā bija rakstīts – sacensības bērniem līdz 16 gadiem. Nolikums ir likums. 16 gadi ir, – startē; esi vecāks, – nevari startēt. Turpretī jaunie noteikumi aizliedz startēt tiem 16 gadu vecajiem sportistiem, kuriem šogad paliek 17. Federācijā tika pieņemts lēmums, ka līdz sezonas beigām 16 gadu veco sportistu līdzdalības formulējums būs tāds, kāds tas publicēts LJF mājas lapā.

– Manuprāt, par drošības vestēm viss ir skaidrs. LJF mājas lapā tas ir publicēts, un es to nebeidzu atgādināt katrās sacensībās, kurās man ir gods tiesāt. LJF rīkotajās sacensībās drošības vestes ir obligātas visiem jātņiekiem līdz 16 gadiem ieskaitot. Nevar būt nekādas runas par atšķirībām dažādos maršrutos.

Vispārējie noteikumi

Mairis Penelis ar Arbaletto.

LJF nacionālajām ieskaites sacensībām šķēršļu pārvarēšanā

LJF nacionālajās ieskaites sacensībās tiek ievēroti FEI šķēršļu pārvarēšanas sacensību noteikumi ar sekojošiem izņēmumiem:

1. Bērni līdz 16 gadu vecumam drīkst

piedalīties junioru un/vai jauno jātņieku sacensībās, nezaudējot savu statusu un tiesības atkal piedalīties sacensībās līdz 16. g. v. līdz brīdim, kad viņiem paliek 17 gadi.

2. Juniori drīkst piedalīties jauno jātņieku un/vai pieaugušo sacensībās, nezaudējot savu statusu un tiesības atkal piedalīties junioru sacensībās līdz kalendārā gada beigām, kurā viņiem paliek 18 gadi.

3. Jaunie jātņieki drīkst piedalīties pieaugušo sacensībās, nezaudējot savu statusu un tiesības atkal piedalīties jauno jātņieku sacensībās līdz kalendārā gada beigām, kurā viņiem paliek 21 gads.

4. Bērni līdz 16 gadu vecumam, juniori un jaunie jātņieki ar vienu un to pašu zirgu drīkst startēt tikai vienā no nacionālo čempionātu vai nacionālo sacensību uzvarētāju titulu izcīņas maršrutiem, izņemot jauno zirgu maršrutos.

5. LR nacionālajos čempionātos un citās nacionālajās sacensībās startējošie ārzemju sportisti nevar pretendēt uz LR čempionu un nacionālo sacensību uzvarētāju tituliem un medaļām, ja nolikumā nav ierakstīts, ka tas ir atklātais čempionāts vai atklātas nacionālās sacensības.

6. LR nacionālajos čempionātos un citās nacionālajās sacensībās čempionu vai nacionālo sacensību uzvarētāju titulus un medaļas izcīna vecuma grupās atbilstoši nolikumam.

7. LR nacionālajos čempionātos un citās nacionālajās sacensībās čempionu vai nacionālo sacensību uzvarētāju titulus un medaļas izcīna jaunzirgu vecumu grupās atbilstoši nolikumam.

8. Sacensību medaļu komplekts var tikt izcīnīts tikai gadījumā, ja sacensībās piedalās vismaz trīs dalībnieki.

9. Ja dalībnieks vienā maršrutā startē ar vairāk nekā trim zirgiem, tad konkurencē par vietām sacensību vērtējumā piedalās tikai trīs pirmie, bet pārējie startē ārpus konkurences. Uz čempionu vai nacionālo sacensību uzvarētāju tituliem dalībnieks var pretendēt ar zirgu (ja maršrutā startē ar vairākiem zirgiem) atbilstoši sacensību nolikumam.

10. Īpašos gadījumos Galvenā tiesneša kolēģija, konsultējoties ar organizācijas komiteju, var atļaut dalībniekiem ierasties uz apbalvošanas ceremoniju bez zirgiem.

11. Organizatoriem ir atļauts rīkot izklāides sacensības, ja tās nav pretrunā ar FEI ētikas kodeksu.

12. Sacensību laukumi var būt arī māzāki, nekā to nosaka starptautiskie šķēršļu pārvarēšanas noteikumi.

Māra Millera foto

Neapkalta naga nozīme veselībā

Natālija Aleksandrova, pēc ārzemju preses

Nebeidzamajos meklējumos, kā pagarināt zirga darba mūžu, izmēģinātas visas iespējamās pakavu un to alternatīvu formas. Bet vai iespējams, ka neapkalts nags pilnībā spēj par sevi rūpēties un pasargāt sevi labāk nekā cilvēka roku radītie mehāniskie aizsardzības līdzekļi? Vai iespējams, ka neapkalts nags ne tikai pilnībā spēj uzturēt kustību funkcijas vajadzīgajā līmenī, bet tam ir arī svarīga loma zirga vispārējā veselības stāvoklī?

Tieši pie šāda secinājuma ir nonākusī vācu veterinārārste un pētniece Dr. Hiltrude Štrasere: ja ievēro noteiktus zirga aprūpes un turēšanas apstākļus, kas nagam ļauj funkcionēt tā, kā to iecerējusi daba, nagam vairs nav nepieciešama mehāniska aizsardzība, tajā radušās patoloģijas izzūd, vēl vairāk, izārstējoties pats, nags kļūst par visa organisma veselības ķīlu. Mēs zinām, ka nagi ir arī papildu asins "sūknis" zirga ķermenī, – veseli tie pārsūknē līdz 60% visa asiņu tilpuma. Tie arī izvada no organisma izlietotās olbaltumvielas, izmantojot tās naga ragvielas veidošanai. Tātad varam iedomāties, kāds efekts attiecībā uz organismu ir tikai šo divu naga funkciju traucējumiem, – pirmās triecienu saņem sirds, aknas, nieres.

Dr. Štrasere dzimusi 1943. gadā Leipcigā, Vācijā. Izglītību zirgkopībā, vaislas darbā un veterinārmedicinā viņa ieguvusi Humbolta un Freiena universitātēs Berlīnē. Freiena universitātē viņa arī ieguvusi doktora grādu.

Jau 30 gadus un pēdējos 15 gadus personīgajā klīnikā Dr. Štrasere pēta ar nagu problēmām saistīto zirgu klibošanu, tās profilaksi un rehabilitāciju. Karjeras sākumā Dr. Štraseri satrieca ļoti agrīnā vecumā iemidzināto zirgu skaits. Viņa konstatēja, ka iemidzināšanas cēlonis lielākajai daļai ir "neārstējamas" nagu problēmas – laminīts, hronisks laminīts,

Dr. Štrasere savā klīnikā ar III World Conference for Natural Hoofcare and Holistic Horse Treatment dalībniekiem, Tubingena, Vācija, 2008. gada septembris.

navikulārais sindroms. Ilgus gadus veicot novērojumus un pētījumus, viņa secināja, ka savvaļas zirgi lielākoties dzīvo ilgāk salīdzinājumā ar mājas zirgiem, kuri tiek turēti tradicionāli par labiem atzītos apstākļos. Viņas pētījumi noveda pie slēdziena: mēs paši mūsu dārgos dzīvniekus vienkārši lēnām nogalinām ar to, ko uzskatām par savu labestību! Par šo pētījumu – mājas un savvaļas zirgu dzīvesveida un nagu formas salīdzināšanas rezultātu kļuva viņas pielietotā metode – Štraseres metode.

Dr. Štrasere saka: "Mūsdienu zirga nagi savu formu ieguvuši miljoniem gadu ilgas evolūcijas rezultātā. Mums, acimredzot, jāatzīst, ka tā ir vislabākā iespējamā forma. Kad esam to atzinuši, jāmēģina saprast šis orgāns līdz sīkākajām detaļām, jo tas (tāpat kā jebkurš cits orgāns dzīvā organismā) saistīts ar citiem orgāniem un to funkcijām. Tātad, ja kaut kas mainās na-

gos, šis izmaiņas iespaido visu organismu. Diemžēl šo faktu bieži aizmirstam. Atsevišķu orgānu problēmas tiek aplūktas atsevišķi no visa organisma, un tas noved pie neadekvātām diagnozēm un neapmierinošiem ārstēšanas rezultātiem."

Štraseres metodes uzdevums ir vesela, neapkalta naga saglabāšana, kā arī patoloģiju rehabilitācija pēc tam, kad tradicionālā pieeja izrādījies bezspēcīga. Dr. Štrasere atklāja, ka, likvidējot šķēršļus, ko itin bieži rada pats cilvēks (pāraugusi nagu papēža daļa, pakavi, turēšana stallī), nagu apbrīnojamā pašatjaunošanās spēja gūst virsroku. Vairāk nekā 15 savas klīnikas pastāvēšanas gados Štrasere novēroja daudzus rehabilitācijas gadījumus zirgiem ar balsta un kustību aparāta problēmām, daudziem no tiem bija noteikts pēdējais līdzeklis – eitanāzija.

Neskatoties uz daudziem sekmīgas pielietošanas gadījumiem visā pasaulē, Štraseres metode vēl arvien ir pretrunu objekts. Tam ir vairāki iemesli. Galvenais, kas izraisa piesardzīgu attieksmi pret šo metodi (pirmkārt, starp veterinārārstiem un kalējiem), ir tās šķietamā pretruna, salīdzinot ar "vispārpieņemtajām normām". Veicot griešanu pēc Štraseres metodes, naga kauls veido zemei paralēlu pozīciju slodzes situācijā.

Pretinieki Štraserei pārmet, ka viņas metode izraisa klibošanu. Pareizi lietota, tā veselīgiem nagiem (lai gan tādi reti sastopami mājas zirgiem), nekad neizraisa sāpes! Bet, atjaunojot asins cirkulāciju un līdz ar to jutību nagam, kas līdz tam bija bojāts un kuram nervi nefunkcionēja

Zirgi jākal, ja tos izmantojam darbā vai sportā

Kā Dr. Hiltrudes Štraseres zirgu nagu kopšanas metodi vērtē Zirgu Pasta padomnieks, kalējs **Ivo Miķelsons**?

– Šī metode nav nekas radikāli jauns. Arī mēs cenšamies apkalt zirgus iespējami vēlāk, – četru, dažkārt pat sešu gadu vecumā. Taču jāsaprot ir tas, ka, tikko cilvēks sāk zirgu izmantot saviem mērķiem,

– smagumu vilkšanai, startam sporta sacensībās, mainās zirga dabiskā gaita, citādi darbojas muskuļi, un citādi arī dilst nagi, nekā tas notiek savvaļas zirgiem. Jebkura kalšana nenoliedzami ir iejaukšanās nagu augšanas dabiskajā procesā. Arī Latvijā daudzi saimnieki zirgiem nagus negriež. Dažkārt nevis pārliecības dēļ, bet tāpēc, ka nevar atļauties. Taču, ja dzīvnieks ir vesels, nags atjaunojas pats.

normāli (kalšanas vai nepareizas griešanas rezultātā), pamatoti gaidāma pagaidu klibošanas rašanās vai pastiprināšanās. Pareizi lietojot, metode tikai dod atrisinājumu sāpju novēršanai, kuras izraisa naga bojājums vai patoloģija (dažādas kontraktūras formas, dzīvnadža hematomas u.t.t.). Nereti sastopami abscesi, jo tādā veidā organisms atbrīvojas no lieliem mirušo audu fragmentiem.

Viena no pilnīgi nepareizi saprastajām Dr. Štraseres rekomendācijām ir ieteikums izvairīties no klasiskajām zālēm. Pati doktore skaidro, ka klasiskie pretsāpju līdzekļi zirgu ar nopietnu nagu patoloģiju var pamudināt uz pārmērīgu kustību aktivitāti, kas var izraisīt vēl lielākus bojājumus. Bet vēl nopietnāks cēlonis – visiem nopietni vai hroniski klibojošiem zirgiem parasti ir ar klibošanu saistītas vielmaiņas problēmas. Pēc griešanas uzlabojusies cirkulācija var izraisīt toksīnu izdalīšanos no atmirušajiem nagu audiem, un tā ir vēl nopietnāka slodze iekšējiem orgāniem (pirmkārt nierēm un aknām). Tādējādi iekšējie orgāni, kas jau cieš no pārmērīgas slodzes, kuru izraisa traucētā vielmaiņa un nepieciešamība atbrīvoties no toksīniem, var izjust bīstamu pārslodzi, ja organisms būs spiests arī neitralizēt un izvadīt no asinsrites sistēmas zāļu sadalīšanās produktus.

Obligāta prasība tiem, kas izlēmuši sekot Štraseres metodei, – pastiprināta uzmanība nagiem kā vienotai organisma daļai. Klasiskās Rietumu medicīnas līdzekļi bieži ir vērsti uz sāpju simptomu slāpēšanu, nevis uz pašas slimības ārstēšanu. Dr. Štrasere nonākusi pie izpratnes, ka daudzas problēmas, kuras novērojamas stallos turētiem un/vai apkaltiņiem zirgiem, bieži ir naga nepareizās formas un tā traucēto funkciju tiešs rezultāts. Pie tādām problēmām pieder, piemēram, alerģijas, hroniskās elpošanas sistēmas slimības, ādas slimības, biežas kolikas u. c. Doktore pierāda, ka šīs problēmas bieži izzūd, tiklīdz zirgam tiek nodrošināts dzīvesveids, kas tuvs dabiskajam, un fizioloģiski pareiza nagu forma.

Parasti maldi attiecībā uz Štraseres metodi zūd, līdzko cilvēks sāk saprast vesela naga formas un funkciju principus, kādi tie izveidojušies miljoniem gadu ilgas evolūcijas rezultātā.

Štraseres metode balstās uz akadēmiski atzītām zināšanām sekojošās sfērās:

1. Histoloģija

- dzīviem audiem nepieciešama regulāra asinsapgāde,
- noteikta vielmaiņas temperatūra,
- nervi var funkcionēt tikai vidē ar aktīvu vielmaiņu.

2. Anatomija

- zirga naga kaulam jāatrodas paralēli zemei,

Nadinas Zavadlikas foto

- naga locītavai jāatrodas virs naga kaula pamatnes centra,

- muskuļu saliecējējai un atliecējējai sistēmai atrodies miera stāvoklī, cīpslas atrodas enerģētiski neitrālā līdzsvarā,

- cīpslas saīsinās, muskuļiem saspringstot, lai veiktu kustību; nepārtraukts muskuļu sasprindzinājums (tonuss), zirgam stāvot, izraisa muskuļu krampjus.

3. Fizioloģija

- zirga kājā nagi un locītavas sūknē asinis uz augšu. Tas ir iespējams tikai kustoties,

- ekskrēcija (izdalījumi) no naga ir tieši saistīti ar asinsrites apjomu, kas savukārt ir atkarīga no kustību daudzuma,

- ragvielas veidošanās noteiktā apjomā ir nepieciešama, lai atvieglotu asins un ķermeņa vielmaiņu.

4. Hipoloģija

- dabiskā vidē 70% laika zirgs pavada kustībā,

- nav dienas un nakts ritma,

- ragvielas augšana un dilšana ir fizioloģiskā līdzsvarā.

5. Fizika un matemātika

- sviras spēks/spiediens uz slīpu, nošķeltu konusu radīs izplešanos fizioloģiski veselā nagā, bet kontrakciju/saraušanos fizioloģiski nepareiza naga formas gadījumā,

- asiņu sūknēšana ir iespējama tikai tad, ja naga zole pārmaiņus iztaisnojas un ieliecas. Tas nav iespējams, ja naga siena ir fiksētā stāvoklī!

Mums ir radusies unikāla iespēja par šo metodi uzzināt no pirmavota — Dr. Štrasere no 25. līdz 27. septembrim Rīgā vadīs trīs dienu semināru. Sikāka informācija forumā www.zirgi.lv, pa e-pastu zirgi@zirgi.lv vai pa tālruni 29409065.

Abonēšana

Nenokavē abonēšanu
AUGUSTAM!

Latvijas pasts 2009. gadā izdevumiem, kuri iznāk reizi mēnesī vai retāk, noteicis citādu abonēšanas termiņus nekā dienas laikrakstiem un nedēļas žurnāliem.

Abonē Latvijas Pastā līdz 15. jūlijam, modernizētajās pasta nodaļās - līdz 10. jūlijam.

Abonēšanas indekss 1238.

1 mēnesim Ls 1,80

3 mēnešiem Ls 5,40

5 mēnešiem
(līdz gada beigām) Ls 9,00

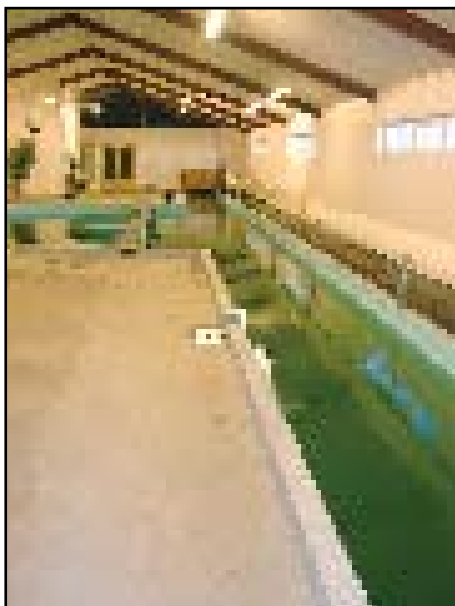
Zirgu peldināšana

Dace Štrausa

Kad iedomājamies zirgu peldināšanu, tam ir tāda nedaudz romantiska pieskaņa, tas šķiet kaut kas īpašs, kad satiekas divu stihiju spēks – skaistas dzīvas būtnes un ūdens. Jau senos laikos zirgu peldināšana apdziedāta arī latviešu tautas dziesmās, bet mūižu un piļu staļļu pagalmos saglabājošies speciāli zirgu peldināšanas dīki. Tas jau bijis zināms ļoti sen, ka nekas neveltzē un neatjauno spēkus labāk kā ūdens.

Zirgu peldināšanai liela nozīme ir organisma relaksācijā, rehabilitācijā pēc traumām, un tā ir lielisks treniņš zirgu muskuļiem, palielinot zirga spēku un izturību, bet sevišķi neietekmējot tā ātruma kāpinājumu. Un kā saldais ēdiens, protams, ir zirgu peldināšana vienkārši prieka pēc, peldēšanās kopā ar zirgu, ieķeroties tam krēpēs, vai vērojot kā zirgi plunčājas kā mazi bērni. Tomēr arī šajā patīkamajā nodarbē ir jāievēro dažas lietas, lai prieks netiktu sabojāts – jāatceras, ka, lai nodrošinātu zirga līdzvaru un pareizu elpošanu, peldot zirga galvai ir jābūt brīvai, ka cilvēks nedrīkst peldēt, ieķēries pavadās.

Lielākai daļai zirgu peldēšanas prasme ir iedzimta, tomēr ir jāuzmanās, jo daži zirgi peldēt neprot un dziļumā var slīkt. Tādēļ, pirmo reizi zirgu peldinot, ieejai ūdenī jābūt stabilai un lēzenai. Nedrīkst peldēt tālu no ūdenskrātuves krasta, lai vienmēr viegli varētu sasniegt vietu, kur zirgs ar kājām var aizņemt zemi. Daļa zirgu no ūdens baidās, tādēļ tie pie ūdens jāpieradina pakāpeniski. Tam ir arī atgriezeniskā saite – ja reiz zirgs pieradināts pie ūdens, tad vairs nebaidīsies iekāpt peļķē vai pārlekt ūdensšķērslī.

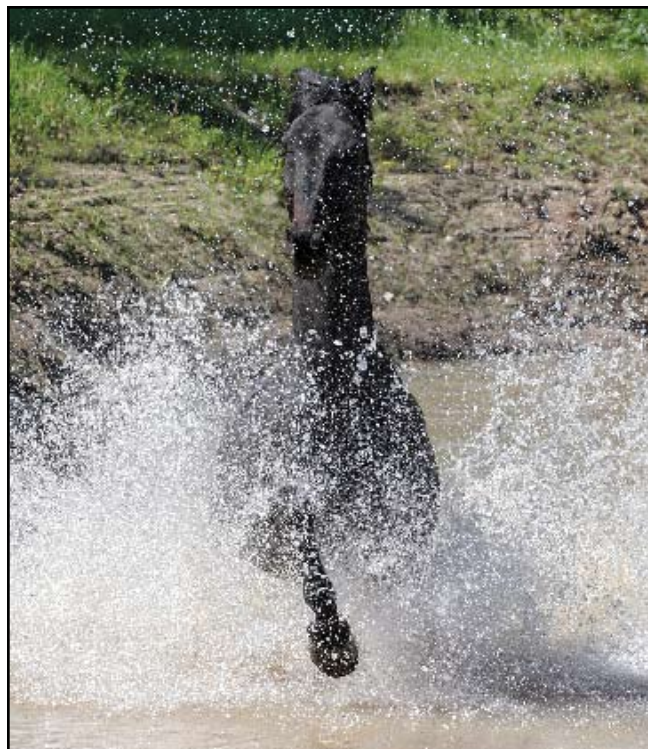

Speciāls, zirgu peldināšanai izveidots baseins.

Zirgu peldināšana labi palīdz atkopties pēc dažādiem savainojumiem, kad darbs uz sauszemes nav pieļaujams. Sevišķi labvēlīgi peldēšana ietekmē veselību locītavu slimību gadījumā, tādu kā artrīts, akūts vai hronisks lamīnīts, kurba un citas vainas. Hidroterapija ir vēlama arī pēcoperācijas periodā rehabilitācijas fāzē. Zīrgam ar ierobežotu kustību iespēju pēc operācijas vai savainojuma veidojas muskuļu atrofija. Tādēļ, lai zirgs šajā periodā nezaudētu muskuļu masu un tam būtu nodrošināta kustība, ļoti labi var izmantot peldēšanu, kas, palielinot enerģētisko līmeni organismā, paātrina atjaunošanās procesus.

Mazkustīgums arī psihoģiski zirgu ietekmē ļoti negatīvi. Peldēšanas laikā palielinās spiediens uz zirga krūškurvi, kas prasa papildu kardiovaskulāro piepūli, tādēļ tiek stiprinātas plaušas un sirds, kam tad jāstrādā spēcīgāk, lai apgādātu muskuļus ar skābekli, bet atšķirībā no darba uz sauzemes nepiepūlē locītavas. Zīrgiem peldēšana faktiski ir vienīgais vingrinājums, kad tie ievēl dziļi elpu, pieverot nāsis, tad veic pastiprinātu izelpu. Jāņem vērā, ka ne vienmēr peldēšana kā rehabilitācijas metode ir organismam labvēlīga. Dažu muguras slimību gadījumos peldēt neiesaka. Vērojot kā zirgs peld, ir iespējams noteikt vienu otru vainu, kas zīrgam pārvietojoties pa zemi nebija pamanāma. Piemēram, muguras slimības indikators ir tas, ja zirgs peldot spēcīgu horizontālo kustību vietā ar pakaļkājām nestrādā, bet veic kustības tikai tik daudz, lai zirga pakaļdaļa negrimtu. Taču jebkurā gadījumā, piemērojot peldēšanu kā rehabilitācijas metodi, vajadzētu konsultēties ar speciālistu. Peldot zīrgam ir relatīvi augstāks asinsspiediens nekā treniņā uz zemes, tādēļ dažkārt ir iespējama asins tecēšana no deguna. Intensīva peldēšana nav ieteicama arī zīrgiem ar elpošanas slimībām.

Peldēšana kā treniņmetode ir ļoti efektīva. Zirga gaita peldot ir rikši. Piemēram, divu minūšu peldēšana ir līdzvērtīga vidējas slodzes lēkšu vai rikšu darbam uz sauszemes, veicot vienu kilometru. Peldēšanas laikā praktiski nav iespējams traumēt kaulus, locītavas, saites vai muskuļus.

Daces Štrausas foto

Tomēr svarīgi ir peldēšanu kā zirga treniņu nepārforsēt, pie slodzēm pieradināt pakāpeniski, lai zīrgam šādi treniņi sagādātu prieku nevis pārgurumu un bailes noslikt. Pirmajās reizēs nevajadzētu peldēt vairāk par 1-2 minūtēm. Vēlāk intensīvu peldēšanas laiku var palielināt līdz 10–20 minūtēm. Zirgu peldinot treniņa nolūkā, ir uzmanīgi jāvēro zirga peldēšanas stils – vai zirgs peld līdzsvarā un nešūpojas no viena sāna uz otru, vai peldēšanai lieto visas ekstremitātes vienmērīgi. Dažkārt zirgi mēdz peldot lietot tikai vienu pakaļkāju, tādējādi muskuļi attīstās nevienmērīgi, kas nav vēlami.

Peldēšana ir labs veids, kā dažādot zirga ikdienas treniņus. Ir izstrādātas speciālas treniņu programmas. Peldēšana īpaši efektīva ir zīrgiem, kam jāiztur ilgstošas slodzes, piemēram, garo distanču jāšanā. Ērtāk peldēšanas treniņus veikt speciālā peldbaseinā, kas veidots kā ūdens celiņš. Ārzemēs ir pat speciāli baseini zem jumta, tādējādi tiek nodrošināta iespēja veikt zirgu peldēšanas treniņus visu gadu. Piemēram, Somijā, kur ir ļoti daudz ezeru, populāri ir trenēt zirgus, peldinot tos aiz laivas.

Latvijā, meklējot informāciju par zirgu peldināšanu presē un internetā, jāsecina, ka zirgu peldināšana tiek piedāvāta kā izklaides pasākums dažās zirgu nomās. Speciāli zirgu trenēšanai un relaksācijai ir izveidots peldēšanas celiņš ar lēzenu ieeju Mālpils staļļos, kur ūdens līmeni var palielināt, kad zirgs jau pieradis pie ūdens.

Izmaiņas subsīdiju nolikumā

Zemkopības ministrija informē, ka Ministru kabineta noteikumos nr. 107, lai saglabātu vienlīdzības principu visām sugām (organizācijai administratīvajām izmaksām 1,00 lats par dzīvnieku gadā) ir izdarīti grozījumi, un 47.1.apakšpunkts ir izteikts jaunā redakcijā:

„47.1. kā vienreizēju maksājumu ne vairāk par 480 latiem, tai skaitā administratīvās izmaksas viena lata apmērā par tāda augstvērtīga sertificēta šķirnes vaislas ērzeļa novērtēšanu pēc pēcnācējiem.”

Par pirmo pusgadu subsīdijas saņems tie ērzeļi, no kuriem pirmajā pusgadā ir dzimuši kumeļi vai ar tiem lecinātām ķēvēm ir atzīta grūsnība. Otrā pusgadā subsīdiju sarakstos iekļaus tos vaislas ērzeļus, kas pirmajā pusgadā vēl neatbilda subsīdiju nolikuma kritērijiem (nepietiekams skaits dzimušo kumeļu vai grūсно ķēvju). Viens un tas pats ērzelis nedrīkst būt iekļauts gan pirmā, gan otrā pusgada pārskatā.

Atgādinām, ka ganāmpulku īpašniekiem, lai saņemtu subsīdijas, ir jābūt noslēgtam līgumam ar vienu no zirgaudzēšanas organizācijām.

Par zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju

Ar 2009. gada 1. jūliju stājas spēkā Komisijas Regula (EK) nr. 504/2008, ar ko īsteno Padomes Direktīvas 90/426/EEK un 90/427/EEK attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju.

Regula nosaka, ka visu sugu domestikētos un savvaļā dzīvojošos zirgu dzimtas dzīvniekus apzīmē elektroniski, implantējot transponderi un tiem izsniedz pasi.

Tos zirgu dzimtas dzīvniekus, kuri dzimuši līdz 2009. gada 30. jūnijam un kuriem līdz šim datumam ir izsniegta pase saskaņā ar Komisijas Lēmumiem nr. 93/613/EEK un nr. 2000/68/EK, uzskata par apzīmē-

tiem, un elektroniskā identifikācija netiek prasīta.

Tie zirgu dzimtas dzīvnieki, kuri dzimuši līdz 2009. gada 30. jūnijam, bet kuriem līdz šim datumam nav izsniegta pase saskaņā ar Komisijas Lēmumiem nr. 93/613/EEK un nr. 2000/68/EK, līdz 2009. gada 31. decembrim jāpazīmē atbilstoši Komisijas Regulas (EK) nr.504/2008 prasībām.

Informācija no www.pvd.gov.lv

Zirgs iesprūst uz dzelzceļa pārmijas

Līdz šim nebijis negadījumus risinājās 27. maijā. Pulksten 8.30 no rīta kādam apseglotam zirgam iesprūda kāja dzelzceļa sliežu pārmijā netālu no Kokneses pie Pērses tilta, tāpēc uz laiku tika aizkavēta vairāku šajā dzelzceļa posmā kursējošu vilcienu kustība. Dažas minūtes pēc notikušā tur ieradās Aizkraukles ugunsdzēsēji, bet jau kāds vilciens bija apstājies pie savainotā dzīvnieka, un mašīnists palīdzējis to atbrīvot. Veterinārārsti sniedza zirgam nepieciešamo palīdzību, diemžēl saimnieks par zirgu netika interesējies.

Gatavojamies Latvijas Zirgu dienām

Otro gadu pēc kārtas svinēsim Latvijas Zirgu dienas Inčukalnā – 8. un 9. augustā. Šogad programma iecerēta vēl plašāka nekā iepriekš.

Konkūrā lielu izmaiņu sacensību programmā nebūs. Paredzēts vadības maršruts bērniem, lekšanas maršruts ponijiem, augstlēkšana, komandu maršruts maskās un stafete ar izslēgšanu. Jaunums būs tas, ka noskaidrosim labāko konkūristu sievieti un vīriešu grupā – tam paredzēti atsevišķi amazoņu un puīšu maršruti.

Otrajā sacensību laukumā notiks pajūgu braukšanas sacensības klasiskajā izpratnē – iejāde, konusu braukšana un kross.

Sacensību programmā iejādē iekļautas divas kīra programmas pāros – Mazās un Vidējās balvas līmenī.

Jaunums Latvijā – dragreiss ar zirgiem. Sacensības notiks uz speciāli ierīkota skrejceļa, kura garums ir 200 m. Sacensību princips ir šāds: ar izslēgšanu, dalībnieki startē pa diviem, pusfinālā un finālā noskaidrojot labākos. Jāatzīmē, ka pieši un steks šajā disciplīnā nav atļauti. Pēc šāda pat principa notiks arī dragreiss rikšotājiem divričos. Skatītājiem būs iespēja likt likmes, piedaloties totalizatorā.

Paredzēta arī šķirnes zirgu parāde, atrakcijas un dažādi ar zirgiem saistīti priekšnesumi.

II Latvijas Zirgu dienu nolikums pieejams Jauno jātnieku skolas mājaslapā www.latvianhorses.lv.

Vecie tālruņi var palīdzēt zirgiem

Angļu labdarības organizācija *Horse Trust* noslēgusi sadarbības līgumu ar kompāniju, kura nodarbojas ar lietotu mobilo tālruņu savākšanu. Izmantošanai nederīgos tālruņus var nodot šajā organizācijā, kuras darbinieki pārbauda, kādā tehniskā kārtībā ir tālruņi un vai tie nav nozagti.

Tad telefoni tiek atkal pārdoti uz nabadzīgākajām valstīm, kuru iedzīvotājiem nav iespējas iegādāties jaunus tālruņus. Ja, nododot tālruni, tā līdzšinējais īpašnieks norāda, ka viņš vēlas atbalstīt labdarības organizāciju zirgiem, par katru tālruņa aparātu *Horse Trust* kontā tiek pārskaitītas piecas sterliņu mārciņas.

Mīlotās roku lūdz hipodromā

Kāds romantiski noskaņots Lielbritānijas pilsonis izvēlējās netradicionālu veidu, kā bildināt savu mīloto. Viņš samaksāja četrus tūkstošus sterliņu mārciņu, lai kāds no braucieniem rikšošanas sacensībās tiktu nosaukts sekojoši – *Will you marry me Jodie Baker* (Vai tu mani precēsi, Džodija Beikere).

Hipodroma darbinieki izpildīja arī vīrieša lūgumu neizpaust sacīkšu nosaukumu līdz brīdim, kad zirgi, kuri tajās piedalīsies, neieradīsies laukumā. Tajā pašā brīdī topošais līgavainis nokrita uz viena ceļa, un skaļruņos izskanēja sacīkstes nosaukums. Meitene, kurai tika veltīta šāda ekskluzīva uzmanība, pāris minūtes atradās šoka stāvoklī, bet, no tā atgūstoties, tūlīt sacīja jāvārdu. „Mana nākamā sieva ļoti mīl jāšanu, un viņai ir arī savs zirgs. Tāpēc es nolēmu viņas roku lūgt tā, lai viņai nebūtu iespējas man atteikt,” – sacījis laimīgais līgavainis.

Tikusi pētīta zirga jūtu dzīve

No žurnāla Latvijas Zirgkopis (nr. 10, 11, 1933. g.)

Zirga jūtu dzīve, tāpat kā viņa intelektuālās spējas (augstākās gara spējas), vēl ļoti maz izpētītas. Sakarā ar to esam spiesti apskatīt viņu ierobežotā veidā.

1. Bailes

Neviens mājas kustonis nav tik bailīgs kā zirgs. Viņam ir arī visvairāk iedomātu (faktiski neesošu) ienaidnieku. Katra viņa sajūta, izņemot garšu, tam var būt ierocis baiļu izsaukšanai.

a) Sajūtu iespaidi

Sāksim ar redzes sajūtām. Zirgs baidās no gaišiem un dažreiz arī no tumšiem plankumiem, galvenām kārtām atrošamies uz zemes. Piemēram, šādi baiļu iemesli var būt: papīra gabaliņi, jūdzes akmeņi un saules plankumi biežā mežā. Šo zirga īpašību mēdz saukt par zemes bailēm.

Daži zirgi ļoti baidās no visa tā, kas atrodas pāri galvai. Piemēram: staļļa durvju jums, caurbraucami vārti, tilta sijas, augstu uzkārti karogi. Zirgs parasti baidās no kustošiem priekšmetiem. Piemēram: vēja plīvojošs karogs, pēkšņa rokas pacelšana, mājiens ar mutautiņu.

Rarejs (zirgu pētnieks – red., arī turpmāk pieminētās personas sauktas tikai uzvārdos) saka: „Lai izvairītos no krītošas lapas, zirgs ceļ kāju pat uz bezdibeņa malas.” Mēdz būt arī tādi zirgi, kas vēja dzītu papīra gabalu sanīknoti, cenšas samīt priekšējām.

Jāpiemin, ka zirga acs ļoti labi uztver uz zemes atrodošos priekšmetus un tikpat labi pamana ļoti niecīgas kustības. Daži apgalvo, ka zirga bailes sekmē arī viņa acu trūkumi. Tas ir iespējami.

Zirga bailes var uzskatīt arī kā reflektorā dabas norisi vai kā neapzinīgas. Jau Darvins uz šo aizrādīja. Ir jānovēro, kā norisinās zirga baiļu norise, tad jāsecina, ka zirga baiļu procesu izsauc pavisam niecīgi iemesli. Protams, ka tas, ieraudzīdams papīra gabaliņu, pat nespēj tik ātri aptvert, t. i. apdomāt: – Vai tās ir briesmas vai nē? – cik ātri viņš jau izbijies.

Arī dzirdes sajūtas zirgam sekmē baiļu jūtas, tā, piemēram: nepierasti, nepazīstami trokšņi, piepeši trokšņi un, jo sevišķi aizmugures trokšņi.

Tāpat ožas sajūta izsauc zirgam bailes. Piemēram: asins smaka, it sevišķi zirga asinis. Romaness aizrāda, ka bailēs, saožot vilka smaku, zirgs instinktivi izjut tajā savu ienaidnieku. Arī asas smakas zirgs baidās. Proti – petroleju u. t. l.

Taustes sajūtas kā baiļu izsaukšanas ierocis. Ir zirgi, kas baidās katru pieskārienu galvai. Šādu zirgu dēvē par tramīgu. Šo

Nadinas Zavadlikas foto

ieradumu Tennekers izskaidro kā iedzimtu tieksmi pēc brīvības. Zirgs negrib izjust svešu varu pie savas galvas. Tomēr pareizākais izskaidrojums būs šāds: zirgs savu galvu mēdz tik ļoti sargāt tāpēc, ka kopēji ar viņu slikti apgājušies. Proti: zirgam bieži vajadzējis saņemt sitienus pa galvu. To jo labi var novērot lauku dzīvē. Kad kopējs ar zirgu apietas cilvēciņi, tad vairs nevar būt runas par viņa tramīgumu.

Arī vairākas sajūtas kopēji noder kā ierocis baiļu jūtām. Tā, daži zirgi baidās no jātnieka ar attītu zemes karti, šķēru trokšņa un mirdzuma, zināmu cilvēku smakas un balss, pārkoņa, kaltuves un automobiļa. Staļļa degšanu redzot, zirgam aiz bailēm pat kājas tiek paralizētas. Viņu var izvest no degošā staļļa tikai aizsietām acīm, jo tad tas nezin, ka tiek vests ārā.

b) Baiļu filogentētiskā izcelšanās

Baiļu bioloģisko sākumu atradisim pie meža zirgiem. Martins novērojis, ka ārkārtīgi bailīgas gandrīz vienmēr ir ķēves. Viņš min gadījumu par kādu ķēvi, kas kodusi katru sirmi (abējāda dzimuma). Un kāda cita ķēve baidījies no katra balta priekšmeta: lielākos un ātri kustošos viņa izvairījusies, bet mazākos un lēni kustošos tā kodusi un mīdījusi priekšējām. Kā izskaidrot tādu parādību? Ķēve vienmēr ir bailīgāka, nekā ērzelis, jo viņas mātes uzdevums to prasa. Tāpat kā katra māte aizsargā savu bērnu, arī ķēve baidās no ienaidniekiem, kas var uzbrukt kumeļam.

Zells mēģina izskaidrot zirga bailes sekojošā veidā, pamatojoties uz viņa senču dzīves veida: „Nesim kuru katru baiļu gadījumu. Piemēram: zirgs baidās, ja jātnieks tuvojas šosejas malā atrodošai ak-

meņu kaudzei, vai koka stumbram, vai, ja lauku irbe paceļas, vai suns rej u. t. t. Kas attiecas uz akmeņu kaudzi vai koka stumbru, tad te vainīga zirga vājā redze. Brīvībā dzīvojošais zirgs skrien tikai pret vēju, jo tas zina, ka šādā virzienā tam nedraud nekādas briesmas. Es gribētu apgalvot, ka, ja vējainā laikā meža zirgs lēni tuvojas nekustīgam priekšmetam, tad viņš bailes nepārdzīvos, varbūt, tikai izņēmuma gadījumā. Mazākais, neviens novērotājs minējis kādu šim apgalvojumam pretim runājošu gadījumu. Sunim rejot un lauku irbei paceļoties zirgs baidās tādēļ, ka viņš pats ir kustīgas zāles ēdējs. Un to zirgs zin, ka zāle nelido pa gaisu un arī nereg. Ko gan zirgs tādā gadījumā lai dara? – Protams, bēgšana tas labākais. Bet vai zirga skriešana pret mājām un kokiem nav lielāka mulķība? Kā tas izskaidrojams pie tik saprātīga kustoņa, kāds ir zirgs? – Zirgs ir līdzenuma dzīvnieks. Jau Tēlemaks negrib pieņemt zirgu kā dāvanu tamdēļ, ka klinšainā Itaka nav piemērota zirgu audzēšanai. Plašajos Arābijas, Vidusāzijas, Krievijas, Ungārijas un citos līdzenumos gandrīz nekur nav māju, nedz koku, nedz arī bezdibeņu, kuri varētu būt par šķēršļiem klejojošiem meža zirgu bariem. Vai tad mums par to būtu jābrīnās, ka zirgs vēl arvienu ir uzticīgs savam pirmatnējam dzīves veidam? Protams, kulturālā dzīvē viņa grūti iedzīvoties.

Tāpat iemesli, kamdēļ zirgs baidās, ir sekojoši: ka viņš vāji redz, ka ir zāles ēdājs, ka viņa veselība atkarīga no izvairīšanās dažāda veida šķēršļiem bēgot, un arī tāpēc, ka viņš ir līdzenuma dzīvnieks. Protams, ir arī atsevišķi gadījumi, kad zirga bailībai pamatā ir vienīgi viņam kā tādām piemītošās īpašības vai ieradumi. Jauni zirgi baidās

vairāk, nekā veci. No tā redzams, ka zirga bailes sakņojas viņa pirmatnējā dabā.

Tompsons savā dzīvnieku vēsturē, attiecībā uz plēsīgiem zvēriem, secina – pamatojoties uz viņu izturēšanos: „Ja kaut kas tev ir svešs, tad reizē ar to, tas tev ir naidīgs.”

Tāpat bailes var uzlūkot kā instinktu (neapzinīga, iedzimta dziņa vai tieksme), kam savā laikā bija ļoti liela nozīme zirga sugas uzturēšanā. Tagadējos mājas apstākļos zirga bailes jau ir uzskatāmas kā ļoti nevēlama parādība, kas zirga īpašniekam sagādā daudz nepatīkšanu.

Madajs domā, ka zirga „zemes baiļu” iemesls meklējam plēsīgos zvēros, kuri mitinājās zālē. Tā, gaišie plankumi uz zemes, zirgam vēl arvien atgādina plēsīgos zvērus gaišā krāsā.

Bez tam vēl Madajs ir novērojis, ka zirga bailes, attiecībā uz lieliem priekšmetiem, kā: rati, vilciens un automobilis, – atšķiras no tādām bailēm, kādas viņam rada mazāki priekšmeti, kā: bērna ratiņi, velosipēds un motocikls. Šeit pamatā būtu plēsīgo zvēru lielums.

c) Baiļu ontoģenētiskā izcelšanās

Tāpat, šis būtu baiļu vēsturiskais izskaidrojums. Visuzkrītošākais ir tas, ka lielākā daļa zirgu pazinēju – ciktāl viņi spriež tikai teorētiski, – zirga bailes pamato uz gluži personīgas dabas piedzīvojumiem. Līdzīgi tam, kā, reiz apdedzis bērns baidās no uguns, kā ar žagariem pērts bērns baidās no tiem, tāpat baidās arī zirgs no cilvēkiem vai priekšmetiem, kas tam likuši sāpes ciest, vai arī viņš baidās no tām vietām, kur tas kādreiz izbiedēts, vai, kur tam kas ļauns nodarīts.

No psihologiem, kuri pamato bailes galvenām kārtām uz nepareizu un nežēlīgu apiešanos ar zirgu, minēsim majoru Balasu. Viņš daudz pētījis zirgu trakošanu, kas ne vienmēr ir baiļu sekas. Zirgi mēdz traktot aiz tīras patikas kustēties, vai aiz draiskulības. Tomēr bailes vienmēr noved pie trakošanas. Balass saka: „Zirga trakošanai paraksti pamatā ir sekojoši motīvi:

1. Slikta pieradināšana.
2. Slikta iemācīšana, iedīšana.
3. Slikta iemauktu uzlikšana.
4. Slikta iejūšana.
5. Neuzmanīgs, slikts jātnieks vai braucējs.
6. Piepeši parādošies, nepazīstami priekšmeti.
7. Stiprs sprādziens, riboņa, mūzika u. c.
8. Jo sevišķi braucēja vai jātnieka slikta apiešanās.

Attiecībā uz zirga tramīgumu, Balass saka: „Jūteklīgi zirgi, piesieti iemauktu pavadā, pie apgrīšanās vai turēšanas pie rokas aiz pavadas, bieži reaģē (atsaucīgi) pat uz mazāko, t. i. Mazliet straujāku pavadas paraustīšanu. Tas pierāda, ka tramīguma

iemesls ir iemaukti, kas katram zirgam ar ļoti jūtīgu muti var nodarīt sāpes.

Trakojošs zirgs atrodas izmisuma stāvoklī. Viņš skrien tā, it kā tam draudētu dzīvības briesmas. Tas lec pāri visiem priekšmetiem, grāvjiem aizžogojumiem, kas tikai pagādās ceļā, lec pat no paaugstinājumiem, sasitās un paliek guļot. Trakošana notiek tamdēļ, ka zirgs, skriedams, sevi vairs nepārvalda, bet gan galīgi pazaudē galvu.

Pēdējais teikums, šķiet, runā pretim Balasa izteiktajām domām. Bet tā tas gluži nav. Balass grib teikt tikai to, ka trakošanu var aizkavēt, ja jātnieks, atrazdamies zirga mugurā, prot pārvaldīt tā ķermeni ar kāju un pavadas palīdzību.

Madajs apgalvo, pamatojamies uz personīgiem piedzīvojumiem, ka zirga baidīšanās vai nebaidīšanās augstākā mērā atkarājas no personas, kura ar to rikojas. Mēdz būt gadījumi, kad viens un tas pats zirgs laba jātnieka rokās nebaidās, bet sliktā jātnieka rokās baidās pat vismazākā baiļu iemesla dēļ.

Nedīmas Zavadīliskas foto

Ir dažādas metodes, kā atradināt zirgu no baidīšanās: baidoties apstādināt, barot, kā arī ar pātagu pārmācīt. Tomēr pēdējais paņēmieni nebūtu ieteicams, jo pēriens gan zināmā mērā novirza zirga bailes, bet sekām nevar būt spožu panākumu. Katrs zirgs, protams, jutīsies labāk tādas personas rokās, kas viņam sāpes nedara un reizē ar to mazāk baidīsies. Ieteicams zirga baiļu stāvokli atkārtot jau reiz notikušos apstākļos. Tādā kārtā zirgs pieradis un vairāk nebaidīsies.

Dažreiz mājā mēdz būt daudz tādu priekšmetu, kādus zirgs ne labprāt ieredz. Dažiem pat no viņiem piemīt tas burvīgais spēks, kas piespiež zirgu bēgt. Ja bēgot viņam notiek kas ļauns, tad tas šos priekšme-

tus uzlūko kā sāpju nodarītājus un tagad sāk no tiem dažādā veidā izvairīties. Sakarā ar to baiļu jūtas pastiprinās, pārņemot zirgu gluži savā varā. Šādas bailes varētu apzīmēt kā sliktu ieradumu.

Pamatojoties uz piedzīvojumiem, virsnieks, barons Hohenbuhels iet pat tik tālu, ņemot vērā paša cilvēka vainu pie zirga bailēm, ka viņš noliedz „zemes bailes” kā iedzimtas vispār. Šis labais zirgu pazinējs atstāta savu uzskatu Madajam rakstītā vēstulē: „Tomēr ir fakti, kuri liek padomāt. Esmu novērojis, ka „zemes bailes” piemīt tikai tiem zirgiem, kas nepareizi, t. i. slikti iejāti. Neiejāts zirgs ir brīvs no viņām. Mans uzskats: cilvēks ir pielaidis kļūdu savā darbā – samaitājis zirga dabu.”

Šis uzskats ir pa daļai pareizs. Tikai no teorētiskā viedokļa viņu vajag papildināt. Praktiskā dzīvē ir vienalga, vai zirgam „zemes bailes” ir iedzimtas vai ne. No svara tomēr ir zināt – varbūt atskaitot dažus izņēmumus, – ka tikai pie nepareizas apiešanās ir zirgu minētās bailes liek sevi manīt.

Tomēr no zinātniskā viedokļa jāaska, ka „zemes bailes”, kaut viņas arī samērā reta parādība, ir visādā ziņā iedzimts ieradums: viņas nepamatojas zirga kulturālās dzīves apstākļos. Mums trūkst tuvāku ziņu par viņu izcelšanos. Madajs domā, ka „zemes bailes” ir viena no daudzajām zirga mežonības pazīmēm, kas pie rāma zirga parasti neparādās, bet gan tikai tādā gadījumā, ja viņu padara mežonīgu, t. i. viņu satrako. Zirgs katrā ziņā reproducē (atkārto) arī ieradumu, kā viņam pašam nav, bet ko tas mantojis no senčiem. Citādā veidā Madajs nevar izskaidrot zirga trakošanu.

2. Seksuālās (dzimuma) jūtas

Par šo jautājumu autora paskaidrojumu būs nepilnīgi, jo izdevības trūkuma dēļ zirgu dzimuma dzīve nav ilgāku laiku novērota, nedz arī bijusi iespējama nopietnāki iepazīties ar attiecīgo literatūru.

a) Dzimuma dzīves noskaņa un stāvoklis

Brīvā dzīvojošiem kustoņiem prasība apmierināt dzimuma jūtas parādās reizi gadā – pavasarī, vai 2 reizes gadā: pavasarī un rudenī. Mājkustoņiem minētie laika periodi mainās atkarībā no dzīves apstākļiem. Parasti mājkustoņiem ir mēneša periodi. Kādā laikā dzimumjūtas parādās pie zirgiem, to Madajs noteikti nezina. Dzimumjūtu noskaņu pie ērzeļiem sauc – lakstošanos, un pie ķēvēm – zirdzība. Minētie noskaņojumi ilgst apmēram līdz 6 nedēļām. Cilvēks ļoti bieži piespiež zirgu atsāties no sava milas sapņa. Viņš tam liek strādāt grūtu darbu, saistītu reizēm pat ar sodu.

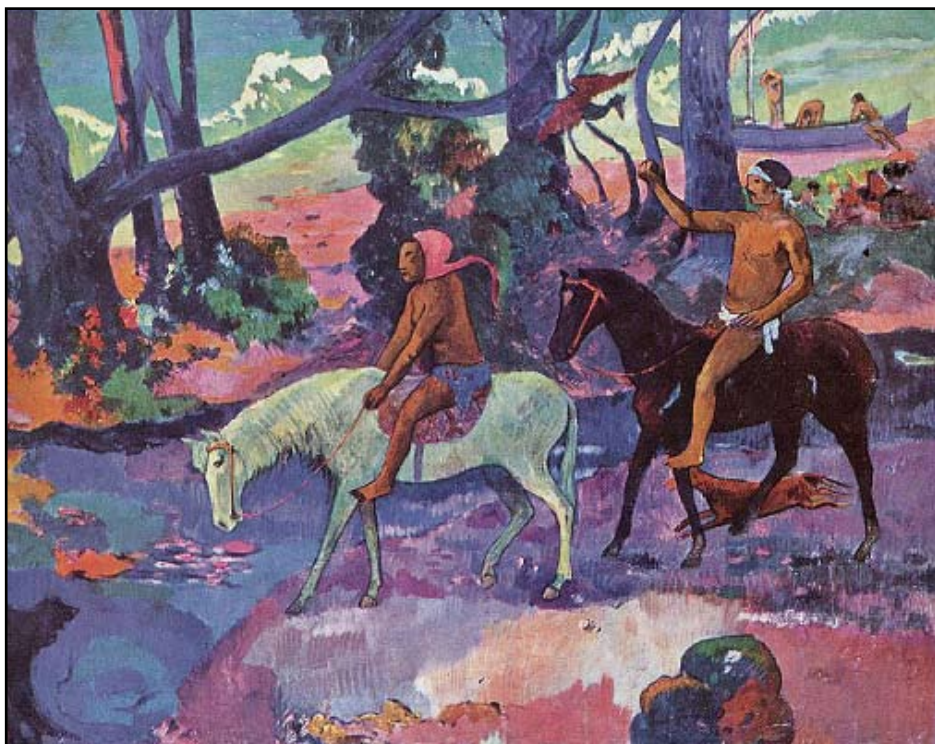
(Nobeigums sekos.)

Krāšņās pastorāles ar zirgiem

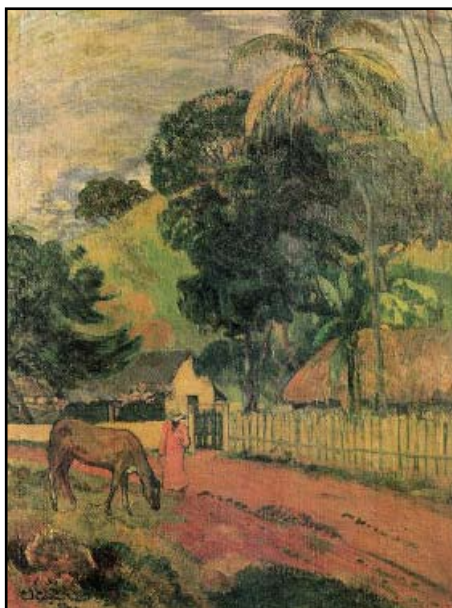
Dace Millere

Populārais franču gleznotājs, post-impresionisma pārstāvis **Pols Gogēns** (1848-1903) ir dzimis Parīzē, taču līdz septiņpadsmit gadu vecumam dzīvoja Dienvidamerikā, Peru. Tāpēc, kad viņš jau krietni nobriedušā vecumā – ap trīsdesmit gadiem sāka interesēties par gleznošanu, Gogēna darbos redzamas alkas pēc eksotikas, spilgtā un neparastā. Tas mudināja viņu arī sākt jaunu virzienu glezniecībā, ko smalki nosauca par kluazonismu. Faktiski tas ir paņēmiens, kad tiek gleznots, vispirms uz audekla klājot platas, tumšas kontūras un tad šajos laukumos veidojot krāsainus, dekoratīvus laukumus. Tādā veidā tapušas arī vairākas viņa gleznas, kurās redzami zirgi. Nevar sacīt, ka Gogēns būtu īpašs šo skaisto dzīvnieku cienītājs. Vienkārši viņš savos darbos nevarēja bez tiem iztikt, jo zirgi bija neatņemama ainavas sastāvdaļa Polinēzijā, kurp viņš devās savas daiļrades divos pēdējos posmos (1893 un 1895-1901) pēc neilgas uzturēšanās Parīzē, kur nesagaidīja cerēto atzišanu savai mākslai.

Klusā okeāna Taiti salā Pols Gogēns apmetās iezemiešu ciematā, dzīvoja ciešā saskaņā ar dabu, tās likumsakarībām. Vēlāk pārcēlās uz Hiva Oa. Viņš bija pārliecināts, ka augu, dzīvnieku un cilvēku pasaule ir apvienota vienā lielā veselumā. Visu, ko mākslinieks redzēja, viņš gan pārveidoja kā pasaules atspulgu, nevis rādīja kā tiešu īstebas attēlojumu. Iecienītākie Gogēna tēli bija vietējās, kolorītās sievietes, taču viņa radošās enerģijas pietika, lai veidotu arī krāšņās pastorāles. Viņa gleznās jūtama mīlestība pret Okeānijas salu cilvēkiem un dabu, lai gan māksliniekam tur neklājās viegli. Viņš cīnījās gan ar trūkumu, gan slimībām, to pieveikts arī mira tūlumā no dzimtenes.

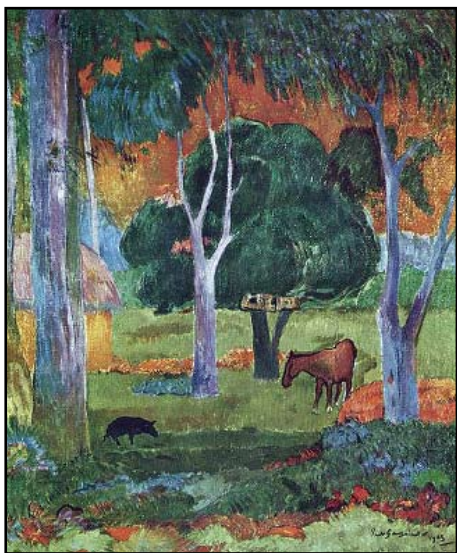
Pols Gogēns. Brasls. 1890.

Pols Gogēns. Ainava, zirgs uz ceļa. 1899.

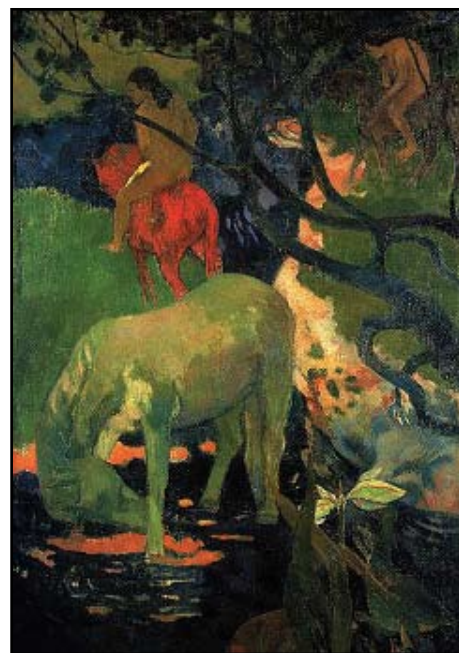
Pols Gogēns. Jātnieki jūrmalā II. 1902.

Pols Gogēns. Ainava, Hiva Oa. 1903.

Pols Gogēns. Jātnieki jūrmalā I. 1902.

Pols Gogēns. Balts zirgs. 1898.

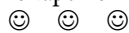
Divi zemnieki brauc uz tirgu. Iestājas nakts. Viņi izjūdz zirgus, sapin tiem kājas un paši dodas gulēt. Pēteris liekas uz auss, bet otram zemniekam – čigānam – rūp zirgi. Čigāns liek priekšā abiem pēc kārtas vaktēt. Bet Pēteris atbild: „Tava ķēve ir balta, to tālu var redzēt, tev jāvaktē.” Čigāns prasa Pēterim, lai mainās ar zirgiem. Labi, – domāts, darīts. Pārmaina zirgus un liekas gulēt. Pēc brītiņa čigāns saka: „Tev jāvaktē zirgs!” Pēteris atbild: „Nē, čigān, ne man, bet tev jāvaktē: tavs zirgs ir melns, ātri pazūd, bet mans – balts, to tālu var redzēt.”

Rikšotāju zirga īpašnieks ir ļoti neapmierināts ar sacensību rezultātu. Viņš nikni vaicā žokejam:

– Vai tad jūs nevarējāt kustēties ātrāk?

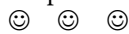
– Es jau varēju, bet sacensību noitekumi liedz nokāpt no zirga.

– Dakter, man visu laiku šķiet, ka esmu zirgs,

– Vispār jau tas ir labojams, bet ārstēšanās būs ļoti dārga.

– Tas nekas, es vakar hipodromā pie finiša pienācu pirmais.

Jaunkrievs televīzijā noskatījās *Marlboro* reklāmu, ... un nopirka zirgu.

Štirlics dzēra kā zirgs. Kad viņš piedzēras tā, ka sāka pārvietoties četrpāpus, nodomāja: „Tad, lūk, kāpēc zirgs staigā uz četrām kājām.”

Deputāts, kurš pieradis dot no tribīnes padomus lauksaimniecības jautājumos, pirmoreiz pabijis laukos. Atgriezies viņš stāsta sievai:

– Zini, es redzēju cilvēku, kurš uztaisījis zirgu!

– Nerunā muļķības!

– Skaidra patiesība! Kad es pienācu, viņš jau beidza darbu un pienagoja zirgam kājas...

Jāj man līdzī pieguļā!

Aun, meitiņa, baltas kājas,
Jāj man līdzī pieguļā.

Ko tas manim labu dara,
Dūkanbēris kumeliņš.

Ko darišu pieguļā,
Man nav bēra kumeliņa!

Apēd manas tīras auzas,
Rausta stangu iemauktiņus.

Es tev došu dūkanbēri,
Jāj man līdzī pieguļā.

Mētā manu ligaviņu
No kalniņa lejiņa.

No grāmatas *Latvju daiņas Reiņa Birzgaļa ilustrācijās* (izdota 1942. gadā Rīgā, apgādā Zelta ābele).

Teicēji par zirgiem

- Tas zirgs, kam mazas spicīgas austiņas, ir ātrs. (H. Skujiņš, Smiltene; 34947)
- Kad zirgam ir biezas krēpes, tad viņš ir stiprs, jo dievs viņu dzimstot pa krēpēm glaudījis. (K. Lielozols, Nīca; 34949)
- Kad zirgs kustina apakšējo lūpu, viņš runā ar dievu. (J. Ķikuts, Nīca; 34950)
- Kuram zirgam kuplākas krēpes, tas veselīgāks un spēcīgāks. (M. Raņķis, Nīca; 34951)
- Tas zirgs, kam kuplas krēpes, ir stiprs. (H. Skujiņš, Smiltene; 34952)
- Ja zirgam garas spalvas pie kājām, tad saka, ka tas būšot mundrs. (M. Valts, Nīca; 34953)

- Ja zirgam iekšpuses mute ir tīra, tad tas ir labs zirgs. (H. Skujiņš, Aumeisteri; 34954)
- Tas zirgs, kam tievas kājas, ir ātrs. (H. Skujiņš, Smiltene; 34955)
- Tas zirgs, kam ir resnas kājas, ir lēns. (H. Skujiņš, Smiltene; 34956)
- Tas zirgs, kam ir palikas un spalvainas kājas, ir stiprs zirgs. Ja zirgam ir tādas kājas, tad saka, ka viņam ir lāča kājas. (H. Skujiņš, Smiltene; 34957)
- Ja zirgam kupla aste – tad tas ir stiprs zirgs. (I. Dzilna, Lubāna; 34958)

jauniauto.lv
IZVĒLES EKSPERTI

Pārdod īpašumu

Stallis un māja atrodas Bauskas rajona Vecumnieku pagastā – *Jaunšķēpiņos*.
31 hektārs zemes, zirgu stallis 100 zirgiem.
Stallī pirts un atpūtas telpa. Mājā pusotrs stāvs. Visas ērtības, ideālā stāvoklī. Aiz mājas ir diķis, ko var paplašināt, un bērzu birzs.

Cena 200 000 EUR.

Tālrunis 27005586 (Ineta).

SOLSEL Mineral PLUS 5 kg laizāmsāls bloks

Izstrādāts speciāli ZIRGIEM uz zinātnisku pētījumu bāzes, lai iegūtu optimālus rezultātus un uzturētu dzīvnieku lieliskā formā!

Tālruni: 22334500, 29205911
SIA Viatek 1, Ganību dambis 22, Rīga
Iespējama piegāde!

D. P. Davids

+371 28714062
✉ davisdizains@inbox.lv

Auto un moto pārbūve, aerogrāfija, virsbūves remonts, krāsošana

COMPETITION OF LITHUANIAN HORSE BREEDERS' ASSOCIATIONS (CLHBA)
OPEN SHOW JUMPING CHAMPIONSHIP - 2009

MAYOR CUP OF KLAIPEDA CITY

25 07 2009 - 26 07 2009
Dargužų village, Klaipėda d.
www.horsemarket.lt

Organizators: **HORSE MARKET**

Information sponsors: **JCD**, **DELFI**, **ACM**, **RES PUBLIKA**, **Veiksmų ekspresas**

General sponsors: **VMG**, **Helviņa**, **OS**, **FLEXIPRO**, **Fineza**, **SPONSORS**, **DRIB NORD**, **mipo**, **VALCART**, **belo**, **ANCE'S DEZALIN**, **ANCE'S DEZALIN**, **ANCE'S DEZALIN**

Pārdod dzīvokli

Bauskas rajona ciematā *Virši* pārdod trīsstābu dzīvokli. Izremontēts, AGV apkure, trešais stāvs četrus stāvu mājā, ir 1 ha zemes un kūts.

Cena – 18 000 EUR.
Tālrunis – 27005586.

Jauno jātnieku skolas FOTOKONKURSS

Temas:
1) Zirgs sportā un darbā
2) Zirgs dabā un izklaide
3) Zirgs jokos un kuriozos

Konkursa nolikums pieejams: www.latvianhorses.lv

Darbus sūtīt uz e-pastu: info@latvianhorses.lv, norādot savu kontaktinformāciju un katrā darba kategorijā (ne vairāk kā 3 darbi katrā kategorijā).
Minimālais fotogrāfijas izmērs 1 MB jpg formātā.
Darbu iesūtīšanas termiņš 20.jūlijs!!!

Balvas no:

RIDING IS AN ART.
THE ART SPOKER, USA

my saddle is ANTARES.

ANTARES (RIDING IS AN ART)
www.antes-sellier.com

Aksana Kraukle
Tālrunis: +371 29669106
Fakss: +371 67934698
E-pasts: aksanakraukle@inbox.lv
www.antes-sellier.com

Kollimpiāde 2009

Vairāk informācijas par pasākumu
www.kolliji.lv

No versijas pie patiesības

Zirgu Pasts šā gada nr. 3 publicēja ziņu, ka ārzemju pētnieki atklājuši pierādījumus, ka cilvēki pieradinājuši zirgus vismaz 1000 gadus agrāk, nekā tas tika iepriekš uzskatīts. Atbildot uz kādas lasītājas vēstuli par to, kāda tad ir bijusi iepriekšējā versija, avīzē nr. 4 citējām fragmentu no krievu zinātnieka Vladimira Agafoničeva ļoti iecienītās grāmatas *Dzīvniekterapija. Mūsu zāles – ūsas, ķepas un aste* un enciklopēdijas *Kur? Kas? Kad?*

Šo informāciju vēstulē redakcijai gan apstrīd, gan papildina Latvijā pazīstamais zirgu speciālists **Raimonds Baltakmens**, Dr. Agr. Emeritus:

Zirgveidīgo dzimtas evolūcijas vēsture ilgusi 70 miljonus gadu.

Interesanti, ka lielākie nopelni tās izpētē ir Latvijā – Vārkavas pagastā 1842. gadā dzimušajam evolucionārās paleontoloģijas zinātnes nodibinātājam Vladimiram Kovaļevskim. Viņš izpētījis visos pasaules dabas muzejos uzkrātos zirgveidīgo – *Equides* kaulus un atklājis, ka 70 miljonu gadu ilgā dzimtas vēsturē astoņu dažādu evolucionējošo formu pirmsākums bijis lapsas lieluma piecpirkstains dzīvnieks fenakods (*Fhenacodum*), kas pēc nagu un zobu veidojuma bijis tuvāks plēsējiem. Tomēr, bēgot no dižākiem plēsējiem, tas balstījies uz trim pirkstiem. Raksturīgi, ka visā *Equides* evolūcijā vadlīnija bijusi pirkstu skaita reducēšanās un zobu uzbūves izmaiņas. Vēl pēc desmit miljoniem gadu fenokodu nomainījis tiešais zirgveidīgo sentēvs eohips (*Eohipus*), apmēram 30 cm augsts dzīvnieks ar četriem pirkstiem priekškājās un trim – pakalkājās. Tā 44 zobi kalpojuši mikstas sulīgās barības sasmalcināšanai.

Izlaidīsim starpposmus, un darīsim zināmu, ka pirms 12 miljoniem gadu radās pirmais vienpirkstainis, raksturīgākais vieniņo viennadžu – zirgveidīgo tuvākais senčis. Pirms 0,01 miliona gadu uz zemes jau tapa zirgu ģints *Equus*.

Vienīgais mūsdienu zirga priekštecis ir tarpāns (*Equus caballus Gmelini*), – tas nosaukts tā pirmā aprakstītāja S. Gmelina vārdā 1768. gadā. Tarpāni Eiropā, gan tikai kā medijums, bija bieži sastopami vēl 19. gs. sākumā. Tagadējie sīkie pelēči ar peļteku pār muguru, kas tika ievesti arī Latvijā nenoplauto pļavu apgānīšanai nav tarpāni, bet to attāli radinieki un cilts turpinātāji, kuru priekšteči radušies, sapārojoties mežonīgajiem, darbā nepieradināmajiem tarpānu ērzējiem ar aizvilinātajām mājās ķēvēm.

Pēdējā ledus laikmeta beigās no ledus brīvajos apvidos sāka veidoties mūsdienu zirgu pamattipi, ne sugas, kas ir bioloģijas

Nadinas Zavadlikas foto

jēdziens, bet šodien varam runāt tikai par zirgu šķirnēm un tipiēm. Tie ir Rietumeiropas smagie vilcēji, kas pirms rūpniecības veidošanās 19. gs. kā transportlīdzeklis kalpoja kā bruņinieku jājamzirgi (*Equus caballus robustus*), austrumzemju pustuksnešu un augstieņu jājamzirgi (*Equus parvus Sine orientalis*), poniji (*Equus Nehringi*), kā arī stepju (*Equus ferus ferus*) un ziemeļu meža joslas mazie zirdziņi, to skaitā arī Baltijā (*Equus ferus silvestris*).

Kas attiecas uz Prževaļska (pareizā poļu izrunā – Pževaļska) zirgu, darām zināmu, ka tas nav mūsdienu zirga radītājs, kur nu vēl tīrasiņu, jeb pilnasiņu jājamzirgu, respektīvi, auļotāju, kurus presē profāni rakstoņi dēvē par rikšotājiem, un arābu zirgu! Prževaļska zirgu zinātne uzskata par patstāvīgu zaru pliohipa ģints turpinājumā. Prževaļska zirgs tāpat kā tarpāns nebija pieradināms, un to varēja vai nu nometīt vai sagūstīt vēl kumeļa vecumā. Ja nogalina ērzeli, ķēvju ganāmpulks krit panikā, un tādejādi 1899. gadā četras ķēves un tomēr kādu ērzeli izdevies aizvest uz Askania Novu, kur dzīvas palikušās tikai divas ķēves un ērzelis, vārdā Vasjka, savairojis 37 kumeļus, kuri otrā pasaules kara laikā aizgāja bojā, izņemot divus, kurus vācieši izveda. Pēc kara no Vācijas atvesti divi, bet no Mongolijas – vēl viena ķēve. Tātad Prževaļska zirgs nu nekādi nevarēja kļūt par mūsu zirga priekšteci.

Kas attiecas uz zirga domestifikāciju, t. i., pieradināšanu vai piejaucēšanu, daudzas tautas strīdas, vēlēdamies pierādīt savu „pirmdzimtību”. Arheoloģiskie izrakumi un seni rokraksti vispārliciecināšā liecina,

ka zirgus pirmie darbā izmantojuši indoeiropieši bezgalīgajās, zālainajās Eirāzijas stepēs. Dņepras labajā krastā dienvidos no Kremenčugas Dereivokas ciemā atrasta lopkopju apmetne ar lielu dzīvnieku kaulu daudzumu, no kuriem 72% bijuši zirgu kauli, kas piederējuši ne mazāk kā 52 zirgiem. Tas nozīmē, ka zirgi bijuši pieradināti vairāk nekā pirms 5000 gadiem. Par pierādījumu kalpojuši arī tur atrastie iemaukti, kas piemēroti zirga vadīšanai jāšus. Tātad ar zirgiem vispirms jāja un tikai vēlāk brauca, kad tika konstruēti pirmie rati un, protams, ritenis.

Latvijas arheologi atraduši kaula trenzes, kas izmantotas jājamzirgu savaldīšanai 1000 gadu p.m.ē., bet eruditā lietuviešu vēsturniece Marija Gimbutiene apgalvo, ka pirmbalti uz jau pieradinātiem un apmācītiem zirgiem ieradušies mūsdienu Latvijas teritorijā pirms 4,5 tūkstošiem vai pat 6 tūkstošiem gadu. Tas nozīmē, ka mēs esam tālu apsteiguši Ēģipti, kur zirgi nonākuši no Eiropas un Mazāzijas tikai otrajā gadu tūkstoši. Ķīnā zirgs esot pieradināts 3. gs. p.m.ē., Arābijā zirgi parādījušies tikai mūsu ēras 4. gs.!

P. S. Nobeigumā Raimonds Baltakmens, skaidrojot minētos jautājumus, iesaka iepazīties ar savām grāmatām. Redakcija būtu ļoti pateicīga, ja autors tās varētu redakcijai uzdāvināt, jo mūsu rīcībā to diemžēl nav, tad mēs ar viņa atziņu un pētījumu fragmentiem varētu iepazīstināt arī *Zirgu Pasta* plašāku lasītāju loku.

Māra Millera foto

**Avīzi *Zirgu Pasts* var iegādāties
arī specializētajos zirglietu, suvenīru
un mākslas priekšmetu veikalos:**

Zirgu stallis, Rīgā, Nometņu ielā 10;

Korsaro, Rīgā, Kleistu ielā 75;

Kentaurs, Rīgā, Kleistu ielā 75;

Jukka, Rīgā, Krišjāņa Barona ielā 45/47;

Zelma, Cēsīs, Rīgas ielā 36;

Zelma, Valmierā, Rīgas ielā 60.

